

Užsakovas: UAB "Universali forma"

**KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS SANGRŪDOS
SENIŪNIJOS TERITORIOJE PLANUOJAMO
NAUDOTI TRAKĘNU ŽVYRO IR SMĖLIO
TELKINIO NAUJO PLOTO POVEIKIO APLINKAI
VERTINIMO ATRANKA**

Vilnius, 2017 m.

Uždaroji akcinė bendrovė „J. Jonyno ecofirma“. Įmonės kodas: 221328810. PVM mokėtojo kodas: LT213288113.
Antakalnio g. 42-42, LT-10304 Vilnius, Lietuva. Tel.: 8-686-31513. Telefaks.: /370-5-243 77 34. El. paštas:

ecofirma@ecofirma.lt

A/s Nr.LT16 7044 0600 0102 5973, AB SEB bankas, b.k.: 70440.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre.

LGT prie LR AM 2006-04-12 d. išduoto leidimo užsiimti žemės gelmių (geologiniu) tyrimu Nr.80.

SUDERINTA:

Planuojamos ūkinės veiklos
organizatorius (užsakovas):

UAB "Universali forma"

Generalinis direktorius Romas Urbonas

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS SANGRŪDOS SENIŪNIJOS TERITORIOJE PLANUOJAMO NAUDOTI TRAKĒNŲ ŽVYRO IR SMĖLIO TELKINIO NAUJO PLOTO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATRANKA

Vilnius, 2017 m.

Planuojamos ūkinės veiklos
dokumentų atrankai rengėjas

UAB "J. Jonyno ecofirma"
direktorius J. Jonynas

Jonyno
ecofirma

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų atrankai rengėjai:

Hidrogeologas – inžinierius geologas

Jonas Jonynas Jonas Jonynas

tel. 8 686 31513

Hidrogeologas – inžinierius geologas

V. Stankevičius Valdas Stankevičius

tel. 8 618 62270

Geologė

Laura Gedminienė

Laura Gedminienė

tel. 8 66365794

TURINYS

I skyrius. INFORMACIJA APIE PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ORGANIZATORIŪ (UŽSAKOVAJ).....	6
1. Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos organizatorių (užsakovą), kontaktiniai duomenys.....	6
2. PŪV poveikio aplinkai vertinimo dokumento rengėjo kontaktiniai duomenys.....	6
II skyrius. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS APRAŠYMAS.....	7
3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, atitiktis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašo punktui.....	7
4. Planuojamos ūkinės veiklos fizinės charakteristikos.....	7
5. Planuojamos ūkinės veiklos pobūdis.....	8
6. Žaliavų naudojimas; cheminių medžiagų ir preparatų (mišinių), radioaktyviųjų medžiagų, pavojingu ir nepavojingu atliekų naudojimas.....	11
7. Gamtos ištaklių (natūralių gamtos komponentų) naudojimo mastas ir regeneracinis pajėgumas.....	12
8. Energijos ištaklių naudojimo mastas, nurodant kuro rūšį.....	12
9. Pavojingu, nepavojingu ir radioaktyviųjų atliekų susidarymas, atliekų susidarymo vieta, atliekų susidarymo šaltinis, atliekų tipas, atliekų kiekis ir jų tvarkymo veiklos rūšis.....	12
10. Nuotekų susidarymas, kiekis ir ju tvarkymas.....	13
11. Cheminės taršos susidarymas (oro, dirvožemio, vandens teršalai, nuosėdos), kiekis ir jos prevencija.....	13
12. Fizikinės taršos susidarymas ir jos prevencija	16
13. Biologinės taršos susidarymas ir jos prevencija.....	23
14. Planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremaliųjų įvykių ir (arba) susidariusių ekstremaliųjų situacijų. Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų tikimybė ir jų prevencija.....	23
15. Planuojamos ūkinės veiklos rizika žmonių sveikatai.....	26
16. Planuojamos ūkinės veiklos sąveika su kita vykdoma ūkine veikla ir pagal teisės aktų reikalavimus patvirtinta ūkinės veiklos plėtra gretimose teritorijose (pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus).....	28
17. Veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, numatomas ekspluatacijos laikas.....	28
III skyrius. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETA.....	30
18. Planuojamos ūkinės veiklos vietas administracinė padėtis, dislokacijos vietas planas su gretimybėmis. Informacija apie planuojamos naudoti teritorijos žemės sklypą	30
19. Planuojamos ūkinės veiklos sklypo ir gretimų žemės sklypų ar teritorijų funkcinis zonavimas ir teritorijos naudojimo reglamentas (pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir būdas (būdai), nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, vyraujančią statinių ar jų grupių paskirtis) pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus. Informacija apie vietovės infrastruktūrą, urbanizuotas teritorijas, esamus statinius ir šių teritorijų ir (ar) statinių atstumus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietas.....	30
20. Informacija apie ekspluatuojamus ir išžvalgytus žemės gelmių telkiniai ištaklius, geologinius procesus ir reiškinius, geotopus.....	31
21. Informacija apie vietovės reljefą, kraštovaizdžio vizualinę struktūrą.....	34
22. Informacija apie saugomas teritorijas.....	35
23. Informacija apie biotopus – miškus, jų paskirtį ir apsaugos režimą; pievas, pelkes, vandens telkiniai ir jų apsaugos zonas, juostas ir kt. biotopų būveinėse esančias saugomas rūšis, jų augavietes ir radavietes.....	35
24. Informacija apie jautrius aplinkos apsaugos požiūriu teritorijas.....	36
25. Informacija apie teritorijos taršą praeityje.....	36
26. Informacija apie tankiai apgyvendintas teritorijas ir jų atstumą nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos.....	38
27. Informacija apie vietovėje esančias nekilnojamąsių kultūros vertybes	38

IV skyrius. GALIMO POVEIKIO APLINKAI RŪŠIS IR APIBŪDINIMAS.....	39
28. Galimas reikšmingas poveikis aplinkos veiksniams atsižvelgiant į planuojamos ūkinės veiklos dydį ir erdinį mastą, pobūdį, poveikio intensyvumą ir sudėtingumą, tikimybę, tikėtiną poveikio pradžią, trukmę, dažnumą ir griežtamumą, bendrą poveikį su kitą vykdoma ūkine veiklą ar ūkinės veiklos plėtra ir galimybę veiksmingai sumažinti poveikį.....	39
28.1. Poveikis gyventojams ir visuomenės sveikatai, išskaitant galimą neigiamą poveikį gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventojų saugai ir visuomenės sveikatai dėl fizikinės, cheminės, biologinės taršos ir kvaipų; galimą poveikį vienos darbo rinkai ir vietovės gyventojų demografijai.....	39
28.2. Poveikis biologinei įvairovei.....	40
28.3. Poveikis žemei ir dirvožeminiui.....	41
28.4. Poveikis vandeniniui, pakrančių zonombs, jūrų aplinkai (pvz. paviršinio ir požeminio vandens kokybei, hidrologiniam režimui, žvejybai, navigacijai, rekreacijai, paviršinio vandens telkinii pakrančių zonombs).....	41
28.5. Poveikis orui ir vietovės meteorologinėms sąlygombs.....	42
28.6. Poveikis kraštovaizdžiui.....	42
28.7. Poveikis materialinėms vertybėms.....	42
28.8. Poveikis kultūros paveldui.....	42
29. Galimas reikšmingas poveikis 28 punkte nurodytų veiksnų sąveikai	42
30. Galimas reikšmingas poveikis 28 punkte nurodytiems veiksniams, kurį lemia planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremaliųjų įvykių ir (arba) ekstremaliųjų situacijų.....	42
31. Galimas reikšmingas tarpvalstybinis poveikis.....	43
32. Planuojamos ūkinės veiklos charakteristikos ir (arba) priemonės, kurias numatoma imtis siekiant išvengti bet kokio reikšmingo neigiamo poveikio arba užkirsti jam kelią	43
LITERATŪRA.....	44

Lentelių, esančių tekste, sąrašas

1. Planuojamos pagaminti produkcijos assortimentas.....	8
2. Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio ekspluatacijos metu numatoma naudoti techninė įranga su vidaus degimo dyzeliniais varikliais ir jos pagrindinės charakteristikos.....	8
3. Metinės dirvožemio nuėmimo darbų apimtys.....	9
4. Metinės kitų dangos nuogulų nuėmimo apimtys.....	9
5. Žvyro ir smėlio kasybos darbų apimtys.....	10
6. Metinės žvyro ir smėlio sijojimo darbų apimtys.....	10
7. Metinės produkcijos realizacijos darbų apimtys	11
8. Gavybos ir transportavimo įrangos išmetimai metinėms gavybos apimtimis atliki.....	15
9. Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje.....	17
10. Garso sklidimo silpninimui oktavos dažnių juosteje decibelais koeficientui A apskaičiuoti naudojamos formulės, rodikliai, vienetai ir atstumai.....	19
11. Slopimui dėl atmosferos absorbcijos A_{atm} paskaičiuoti naudotos α reikšmės, nustatytos iš standarto LST ISO 9613-2:2004 standarto.....	19
12. Standartizuota A sverties pataisa A_f.....	20
13. Buldozero D51EX keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai..	20
14. Transporto priemonių keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai suformavus pylimą.....	21
15. Sijotuvo keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai.....	22
16. Savivarčio pravažiuojančio išvežimo kelio keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai.....	22
17. Rizikos analizės struktūra planuojamos ūkinės veiklos vietoje.....	25
18. Duomenys apie detaliai išžvalgytus, ekspluatuojamus, išeksploatuotus ir nebenaudojamus telkinius bei aptiktus prognozinius žvyro ir smėlio plotus Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto	

apylinkėse.....	32
19. Duomenys apie požeminio vandens vandenvietes Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto apylinkėse.....	33
20. Duomenys apie potencialius geologinės aplinkos taršos židinius Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio apylinkėse.....	36
Paveikslų, esančių tekste, sąrašas	
1. Kalvarijos savivaldybės bendrojo plano sprendiniai.....	
2. Darbui paruoštas sijojimo įrenginys Fintex 542.....	10
3. Išbraiža iš požeminio vandens vandenviečių žemėlapio.....	33
4. Veikiančiam Trakėnų žvyro ir smėlio karjere aptinkamos gyvūnijos rūšys.....	36
5. Išbraiža iš potencialių taršos židinių ir ekogeologinių tyrimų žemėlapio.....	37
 PRIEDAI..... 46	
1. Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio apylinkių topografinis žemėlapis M 1 : 50000.....	47
2. Kalvarijos savivaldybės Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio dislokacijos vietas planas M 1 : 10000.....	48
3. Planuojamos naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio dalies topografinis planas M 1 : 2000.....	49
4. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašas ir žemės sklypo (kadastrinis Nr. 5172/0001:162) planas.....	50
5. Gavybos įrangos techninės specifikacijos.....	54
6. Atrankos išvada (2011-06-29 metų) dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.	83
7. Išbraiža iš Kalvarijos biosferos poligono ribų plano.....	85
8. Išrašo iš Žemės gelmių registro kopija.....	86
9. Poveikio aplinkai vertinimo atrankos dokumentacijos rengėjų išsilavinimą patvirtinančių dokumentų kopijos.....	88
10. Išrašo iš saugomų rūsių informacinės sistemos Nr. SRIS-2017-11576301 kopija.....	91
11. Miškų išsidėstymo schema planuojamos ūkinės veiklos apylinkėse.....	95
12. Išbraiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių, miškų išdėstymo brėžinio M 1:50000.....	96
13. Išbaiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano, žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinio.....	97
14. Išbaiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano, teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinio M 1 : 50000	98
15. Išbaiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano, rekreacijos, turizmo, gamtos ir Kultūros paveldo plėtojimo brėžinio.....	99
16. VSTT išvada dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio išteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo.....	100
17. Išbraiža iš dirvožemio erdvinių duomenų rinkinio M 1 : 10000 (Dirv_DR10LT, pagal tipus).....	101
18. Išbraiža iš dirvožemio erdvinių duomenų rinkinio M 1 : 10000 (Dirv_DR10LT, vyraujanti paviršiaus granuliometrinė sudėtis pagal Fere).....	102
19. Išbraiža iš dirvožemio našumo balo erdvinių duomenų rinkinio M 1 : 10000 (Dirv_DR10LT, vertinimas).....	103
20. Išbraiža iš Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros žemėlapio M 1:400000.....	104
21. Išbraiža iš Lietuvos kraštovaizdžio geocheminių toposistemų žemėlapio M 1 : 400000.....	105
22. Išbraiža iš Lietuvos kraštovaizdžio biomorfotopų žemėlapio M 1 : 200000.....	106
23. Išbraiža iš Lietuvos kraštovaizdžio fiziomorfotopų žemėlapio M 1 : 200000.....	107
24. Išbraiža iš Lietuvos kraštovaizdžio technomorfotopų žemėlapio M 1 : 200000.....	108

Iskyrius. INFORMACIJA APIE PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ORGANIZATORIŲ (UŽSAKOVA)

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) kontaktiniai duomenys.

Romas Urbonas, Generalinis direktorius;

Įmonės pavadinimas. UAB „Universal form“; įm. kodas 125488373;

Adresas, telefonas, faksas ir t. t. Naugarduko g. 99, LT- 03202, Vilnius, Lietuva,

Tel.: +370 698 19713.

Kita informacija. Planuojamą ūkinę veiklą vykdys kvalifikuoti UAB „Universal form“ darbuotojai, naudodami įmonės techninius bei finansinius išteklius.

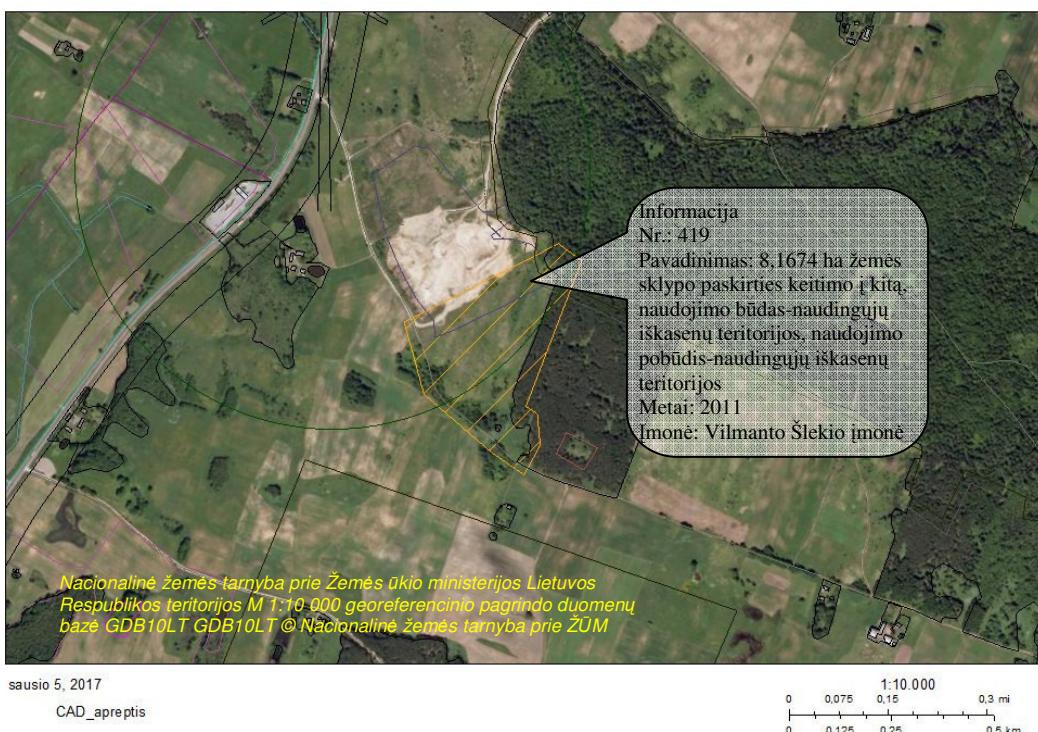
2. PŪV poveikio aplinkai vertinimo dokumento rengėjo kontaktiniai duomenys.

UAB „J. Jonyno ecofirma“, įmonės kodas: 221328810, Leidimo tirti žemės gelmes Nr. 80, Antakalnio g. 42-42, Vilnius, LT-10304, mob. tel. 8-686-31513, telefaksas 8-5-2437734. El. paštas: ecofirma@ecofirma.lt. Direktorius Jonas Jynas.

II skyrius. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS APRAŠYMAS

3. Planuoojamos ūkinės veiklos pavadinimas, atitiktis Lietuvos Respublikos planuoojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo "Planuoojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašas" punktui. Planuojama ūkinė veikla – žvyro ir smėlio gavyba Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio dalyje (7,8 ha plote, 1 priedas). Pagal Lietuvos Respublikos planuoojamas ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo planuoojamos ūkinės veiklos rūšių sąrašą /1/ ši planuojama ūkinė veikla atitinka veiklą „Kitų naudingų iškasenų kasyba ar akmens skaldymas (kai kasybos plotas – mažiau kaip 25 ha, bet daugiau kaip 0,5 ha)“, todėl jai būtina atlikti atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo. Pagal ekonominės veiklos klasifikatorių veikla priskiriama kasybai ir karjerų eksploatavimui (smėlio ir žvyro karjerų eksploatavimas) kodas B - 08.12.

4. Planuoojamos ūkinės veiklos fizinės charakteristikos. Planuojamas naudoti plotas apima dalį 8,1674 ha žemės sklypo ploto (kadastrinis žemės sklypo Nr. 5172/0001:162). Sklypo naudojimo būdas, pagal 2011 m. lapkričio 24 d. Kalvarijos savivaldybės tarybos sprendimą Nr. T-11-22 /29/, naudingų iškasenų teritorijos, pabūdis – naudingų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų), nustatant teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimą, Zovodos k. Kalvarijos sav. (4 priedas, 1 pav.). Žvyro ir smėlio gavyba bus vykdoma detaliai išžvalgyto telkinio dalyje (1, 2, 3 priedai), 7,8 ha plote. Šiame plote nebus statomi jokie statiniai. Žvyro ir smėlio gavyba bus vykdoma mobiliais gavybos įrenginiais (ekskavatorius, buldozeris, frontalinius krautuvus), čia pat karjere numatoma atliliki pirmių išgautos žaliavos paruošimą (žaliavos sijojimas) realizacijai. Paruošta produkcija išvežama didelės keliamosios galios (24 t) autosavivarčiais.

1 pav. Planuojamos naudoti teritorijos detalaus plano sprendiniai

Produkcijai iš gavybos vietas išvežti papildomu keliu tiesi nereiks – žaliavos transportavimas bus vykdomas jau esamu vietiniu privažiavimo keliu, kuris ribojasi su karjero pietvakariniu pakraščiu. Juo (apie 0,6 km) produkcija bus išvežama link magistralinio kelio Kaunas – Mariampolė – Suvalkai. Vakariniu sklypo pakraščiu praeina elektros perdavimo linija. Kitų infrastruktūros elementų nei telkinyje nei artimiausiose jo prieigose nėra.

5. Planuojamos ūkinės veiklos pobūdis. Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio ištekliai apskaitomi Lietuvos geologijos tarnybos tvarkomame Žemės gelmių registre. Planuojama ūkinė veikla – naudingosios iškasenos (žvyro ir smėlio) gavyba 7,8 ha plote, išteklių kiekis 1515 tūkst. m³, visas naudingas klodas – sausas. Paskirtis – nerūdinių mineralinių žaliavų tiekimas kelių tiesimo ir statybos darbų sektoriams. Žvyro ir smėlio kokybė atitinka LST EN 1331:2002 lt (automobilių kelių gruntai) reikalavimus /3/. Natūrali naudingo klodo žaliava bus naudojama įvairiems automobilių kelių sluoksniams įrengti bei keliamams remontuoti. Baigus telkinio dalies eksploraciją, teritoriją numatoma rekultivuoti – iškasto karjero šlaitai bus nulėkštinti, užpilti dirvožemiu ir užsodinti mišku;

1 lentelė

Planuojamos pagaminti produkcijos assortimentas

Produkcijos pavadinimas	Mato vnt.	Žaliavos rūšis - žvyras ir smėlis
Gavybos apimtys karjere	tūkst. m ³	100
Pagaminta produkcija		
Nefrakcionuotas žvyras ir smėlis iš klodo	tūkst. m ³	20
Frakcionuotas smėlis (frakcija 0-4 mm), frakcionuotas žvirgždas, gargždas	tūkst. m ³	80

Numatomos technologijos ir pajegumai. Numatomoje naudoti telkinio dalyje kasybos sąlygos – analogiškos kaip ir greta jau eksplatuojamame, 1980 - 1981 metais išžvalgytame VĮ „Marijampolės regiono keliai“ žvyro ir smėlio karjere. Geologinės – hidrogeologinės sąlygos tokios pat kaip ir šalia kasamoje telkinio dalyje, nes eksplatuojama Trakėnų žvyro telkinio dalis ir numatoma naudoti telkinio dalis sudaro vieną geologinę kūną. Naudingo klodo slūgsojimo sąlygos nereikalauja jokių specifinių techninių priemonių žvyro ir smėlio gavybai vykdyti. Telkinio aslą sudaro itin smulkiagrūdis smėlis, o taip pat pavieniais atvejais žvyras ir smėlis, kurie dėl slūgsojimo sąlygų neįjungti į naudingą sluoksnį. Dangą sudaro augalinis sluoksnis, priemolis, priesmėlis, itin smulkiagrūdis smėlis ir žvyras, slūgsantis virš priesmėlio sluoksnio. Dangos storis kinta nuo 0,3 m iki 4,2 m, vidutinis – 2,25 m. Birių naudingų iškasenų gavybai, kai naudinga iškasena slūgso negiliai nuo žemės paviršiaus, naudojamas tik ekskavacijos būdas, o išgauti gruntai pervežami autotransportu. Kasybos darbuose planuojama naudoti techninė įranga bei jos techninės charakteristikos pateiktos 2 lentelėje, o detalesnės šios įrangos specifikacijos 5 priede.

2 lentelė

Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio eksploracijos metu numatoma naudoti techninė įranga su vidaus degimo dyzeliniais varikliais ir jos pagrindinės charakteristikos

Eil. Nr.	Įranga	Variklio galingumas	Kuro sąnaudos
		kW	ltr./h arba l/100 km
1.	Vikšrinis ekskavatorius Komatsu PC210	116kW	10 l/val
2.	Frontalinis krautuvas CASE 921E	221 kW	17 l/val
3.	Vikšrinis buldozeris Komatsu D51EX	99 kW	11 l/val.
4.	Autosavivartis DAF 80	300kW	40 l/100km
5.	Sijojimo įrenginys Fintex	74kW	18 l/val.

Planuojamos metinės gavybos apimtys kasybos sklype – iki 100 tūkst. m³. Kasybos darbus numatoma pradėti nuo jau veikiančio karjero ir tėsti metinėms gavybos apimtimis užtikrinti reikalingais plotais, koncentrišku darbų frontu rytų – pietyčių kryptimi.

Dangos nuogulų nuėmimas. Pasiruošimo kasybai metu bus nuimtos dangų sudarančios nuogulos. Pakraštinėje 50 m pločio juosteje *dirvožemis* sustumiamas į pylimus ties išoriniu planuojamos naudoti teritorijos pakraščiu, paliekant iš išorės 5 m pločio juostą. Pastaroji skirta pravažiuoti buldozeriui kai bus baigta žvyro ir smėlio gavyba ir reikės nulėkštinti iškasto karjero šlaitus. Dirvožemis bus nuimamas buldozeriu Komatsu D51EX. Dirvožemio pylimo aukštis 3,0 m, pagrindo plotis 12,0 m. Vidinėje planuojamos naudoti teritorijos dalyje dirvožemis sustumiamas į laikinus pylimus. Iš šių pylimų

frontaliniu krautuvu CASE 921E sukraunamas į autosavivarčių ir gabemas į naudojamą plotą pakraštyje formuojamus dirvožemio pylimus (3 lentelė). *Kitos dangos nuogulos* – vidinėje planuojamų naudoti ploto dalyje (už augalinio sluoksnio pylimo) po augaliniai sluoksniai aptinkamas itin smulkus smėlis, priesmėlis ir priemolis tiesiai iš sluoksnio ekskavatoriumi kraunamas į autosavivarčių ir gabemas į ploto pakraščius. Čia iš atvežto grunto formuojamas pylimas. Šios nuogulos sandeliuoja skyrium nuo augalinio sluoksnio. Gruntai pervežami didelės keliamosios galios (24 t) DAF 80 autosavivarčiu. Dirvožemis ir kitos dangos nuogulos sandeliuoja kasybos sklypo pakraščiuose iki rekultivacijos pradžios (3 ir 4 lentelės).

3 lentelė

Metinės dirvožemio nuémimo darbų apimtys

Rodiklio pavadinimas	Matavimo vnt.	Skaičiuotė	Kiekis
Dirvožemio sustūmimas į volus buldozeriu iki 50 m atstumu	m ³	Projektas	2000
Reikiamas pamainų skaičius, esant buldozerio našumui 150 m ³ /h	vnt.	2000/150	13,3
Dirvožemio transportavimo apimtis	m ³ /t	Projektas	2000/3200
Automobilio DAF 80 keliamoji galia	t	Techninė norma	24
Automobilio DAF 80 vienu reisu pervežamo grunto kiekis	t/m ³	24/1,6	24/15
Transportavimo atstumas	km	Projektas	0,2
Reisų skaičius	vnt.	2000/15	134
Vidutinis važiavimo greitis	km/h	Techninė norma	20
Važiavimo trukmė į abi pusės	min.	2*0,2*60/20	1,2
Pakrovimo trukmė, esant pakrovėjo CASE 921E našumui 120 m ³ /h	min.	15*60/120	7,5
Manevravimo ir iškrovimo trukmė	min.	Techninė norma	4
Reiso trukmė	min.	1,2+7,5+4	12,7
Galimas reisų skaičius per pamainą vienу automobiliu	reis./pam.	480/12,7	38
Reikiamas pamainų skaičius	vnt.	134/38	4
Rida karjero vidaus keliais	km/h	134*2*0,2	54

4 lentelė

Metinės kitų dangos nuogulų nuémimo apimtys

Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	Skaičiuotė	Kiekis
Kitų dangos nuogulų transportavimo apimtis	m ³ /t	Projektas	6000/10800
Automobilio DAF 80 keliamoji galia	t	Techninė norma	24
Automobilio DAF 80 vienu reisu pervežamo grunto kiekis	t/m ³	24/1,8	24/13,3
Transportavimo atstumas	km	Projektas	0,2
Reisų skaičius	vnt.	6000/13,3	452
Vidutinis važiavimo greitis	km/h	Techninė norma	20
Važiavimo trukmė į abi pusės	min.	2*0,2*60/20	1,2
Pakrovimo trukmė, esant ekskavatoriaus Komatsu PC210 našumui 44 m ³ /h	min.	13,3*60/44	18
Manevravimo ir iškrovimo trukmė	min.	Techninė norma	4
Reiso trukmė	min.	1,2+18+4	23
Galimas reisų skaičius per pamainą vienу automobiliu	reis./pam.	480/23	21
Reikiamas pamainų skaičius	vnt.	452/21	21
Rida karjero vidaus keliais	km	452*2*0,2	181

Naudingą kladą (žvyrą ir smėlį) numatoma kasti trim - keturiom gavybos pakopom (naudingas žvyro ir smėlio klasas – visas sausas). Tiesioginis žvyro ir smėlio kasimas nuo šlaito bei pakrovimas į autotransportą bus vykdomas ekskavatoriumi Komatsu PC210, o tiesioginiams žvyro ir smėlio kasimui nuo šlaito bei perkėlimui iki sijojimo įrangos bus naudojamas našus frontalinius krautuvus CASE 921E. Karjere išgaunamą žaliavą numatoma perdirbtai – tuo tikslu žvyro ir smėlio gavybos metu karjere veiks sijojimo įrenginys Fintex 542 (2 pav.). Kadangi ši įranga mobili – pasislinkus kasybos frontui, ji, siekiant sumažinti žaliavos pervežimo atstumus, bus perdislokuojama arčiau gavybos darbų fronto. Pagaminta produkcija čia pat karjere bus laikinai sandeliuoja kasybos frontui, iš čia realizuojama. Produkçijos realizacijai bus naudojami didelės keliamosios galios (24 t) autosavivarčiai. Visa gavybos, perdirbimo, pakrovimo bei

transportavimo įranga mobili – pasislinkus kasybos frontui, šios įrangos padėtis kis sulig kasybos darbų fronto pasislinkimu. Metinės ir dienos naudingos klodo kasybos darbų apimtys pateiktos 5 lentelėje.

5 lentelė

Žvyro ir smėlio kasybos darbų apimtys

Įrangos pavadinimas	Iškasamas žaliavos tūris, m ³ /metus	Įrangos našumas, m ³ /h	Darbų trukmė, h
<i>Metinės kasybos darbų apimtys</i>			
CASE 921E	80000	105	762
Komatsu PC210	20000	44	455
Viso:	100000		1216
<i>Dienos kasybos darbų apimtys</i>			
CASE 921E	400	105	3,81
Komatsu PC210	100	44	2,27
Viso:	500		6,08

Pirminis iškastos žaliavos perdirbimas. Sijojimo įrenginio našumas, priklausomai nuo sijojamos medžiagos sudėties, siekia iki 120 - 150 m³ žaliavos per valandą, tuo tarpu kuro sąnaudos šiam darbui atlikti – 18 ltr./h (5 priedas, 2 lentelė). Sijotuvo žaliavos priėmimo bunkerio talpa siekia 7 m³, žaliavos transportavimui iki sijotuvo ir pakrovimui į jį bus naudojamas frontalinius pakrovėjas CASE 921E su 3,6 m³ talpos kaušu. Žaliavos sijojimo darbų apimtys bei joms atlikti reikalingos techninės įrangos darbo trukmės, reikalingos metinėms apimtimis atlikti, skaičiavimai pateikti 6 lentelėje.

6 lentelė

Metinės žvyro ir smėlio sijojimo darbų apimtys

Įrangos pavadinimas	Iškasamas žaliavos tūris, m ³ /metus	Įrangos našumas, m ³ /h	Darbų trukmė, h	Pamainų skaičius
Fintex 542	80000	120	667	84
Viso:	80000			

2 pav. Darbui paruoštas sijojimo įrenginys Fintex 542

Produkcijos transportavimui iš gavybos vietas papildomai tiesi keliu nereikia – karjeras pietvakariu pakraščiu ribojasi su jau esamu vietiniu privažiavimo keliu, o iki jo, karjero viduje, gavybos įranga ir produkciją išvežantis autotransportas judės sutankintu, nuprofiliuotu, sauso naudingos klodo paviršiumi. Šiuo keliu iš jau veikiančio karjero išvežama pagaminta produkcija link magistralinio kelio Kaunas – Marijampolė – Suvalkai (3 priedas).

Produkcijos realizaciją iš gavybos vietas numatoma vykdyti ištisus metus. Karjero darbo režimas (nuodangos nuėmimas, naudingų iškasenų gavyba, rekultivacijos darbai) – 5 darbo dienos savaitėje (darbo laikas nuo 8 iki 17 valandos), viena pamaina šiltuoju metų periodu (gavybos darbai nebus vykdomi nuo 12.01 iki 03.01). Paruošta produkcija (smėlis, žvirgždas, gargždas, natūralus žvyras) į automobilius DAF 80 (24 t keliamos galios) bus pakraunama frontaliniu krautuvu CASE 921E (kaušas 3,6 m³). Visos metinės produkcijos išvežimui reikės 7519 didelės keliamosios galios autosavivarčių DAF 80 reisų (38 reisai per darbo dieną). Produkcijos realizavimo darbų metinės apimtys pateikiama 7

lentelėje. Telkinio išteklių apskaitai ir gavybai vadovaus kompetentingas gavybos specialistas, turintis kasybos darbų vadovo pažymėjimą. Žvyro ir smėlio gavybą planuojama vykdyti 13 metų (čia atmetami neišvengiamai susidarysiantys gavybos nuostoliai nuimant dangos nuogulas ir naudingo klodo nuostoliai karjero šlaituose – gavyba bus tik vykdoma detaliai išžvalgytų išteklių kontūre). Žvyro ir smėlio klodo pilnai iškasti nepavyks - karjero šlaituose bei priedugnyje susidarys eksploracinių nuostoliai, kuriuos tiksliai įvertinti galima tik rengiant telkinio naudojimo planą.

7 lentelė

Metinės produkcijos realizacijos darbų apimtys

Rodiklių pavadinimas	Mato vienetas	Skaičiuotė	Kiekis
Transportavimo darbų apimtis per dieną	m ³ /t	Projektas	500/900
Transportavimo darbų apimtis per dieną	m ³ /t	Projektas	100000/180000
Sunkiasvorio automobilio keliamoji galia	t	Techminė norma	24
Automobilio vienu reisu pervežamo grunto kiekis	t/m ³	24/1,8	24/13,3
Transportavimo atstumas	km	Projektas	0,6
Reisų skaičius per dieną užsibrėžtoms darbų apimtimis atliki	vnt.	500/13,3	38
Reisų skaičius per metus užsibrėžtoms darbų apimtimis atliki	vnt.	100000/13,3	7519
Vidutinis važiavimo greitis	km/h	Techminė norma	50
Važiavimo trukmė į abi puses	min.	2*0,6*60/40	1,8
Pakrovimo trukmė, esant pakrovėjo CASE 921E 105 m ³ /h	min.	13,3*60/105	7,6
Pakrovėjo dienos darbo trukmė	valanda	(38*7,6)/60	4,8
Manevravimo ir iškrovimo trukmė	min.	Techminė norma	4
Reiso trukmė	min.	1,8+7,6+4	13,4
Galimas reisų skaičius per pamainą vienu automobiliu	reis./pam.	480/13,4	35,8
Reikiamas transporto priemonių skaičius	vnt.	38/35,8	1,06
Transporto priemonių kiekis su rezervu	vnt.	Techminė norma	2
Rida iki magistralinio kelio Kaunas – Marijampolė – Suvalkai	km	38*2*0,6	45,6
Bendra rida iki magistralinio kelio Kaunas – Marijampolė – Suvalkai per metus	km	200*38*2*0,6	9120

Ties žaliavos išvežimo iš karjero vieta, šiauriniame naudojamo ploto pakraštyje, bus pastatyta administracinėms – būtinėms reikmėms pritaikytas laikinas konteinerinio tipo vagonėlis, įvažiavimo į karjerą keliais ne darbo metu bus užtveriamas pakeliama – nuleidžiama, rakinama užtvara (šlagbaumu).

Iškasto telkinio rekultivacija bus atliekama pagal Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naudojimo plano sprendinius. Lygiagrečiai telkinio eksploracijai, etapais bus vykdoma išeksplloatuotų kasybos sklypo dalių rekultivacija. Dalyje telkinio pilnai iškasus žvyrą ir smėlį, iškastame karjero plote šlaitai nulėkštiniams iki 14 – 20°, tam panaudojant sklypo pakraščiuose laikinai sandėliuojamus nuodangos gruntus, ant jų paskleidžiamas dirvožemio sluoksnis, pasėjama žolinė augalija bei pasodinami miško medžiai.

6. Žaliavu naudojimas; cheminių medžiagų ir preparatu (mišinių), radioaktyviųjų medžiagų, pavojingų ir nepavojingų atliekų naudojimas. Numatomame naudoti plote bus išgaunamos tik nerūdinės naudingosios iškasenos (žvyras ir smėlis).

Pavojingos (sprogstamos, degios, dirginančios, kenksmingos, toksiškos, kancerogeninės, ēsdinančios, infekcinės, teratogeninės, mutageninės ir kt.) medžiagos, išskyrus mobilių mechanizmų darbui užtikrinti būtiną kurą (dyzeliną), žvyro ir smėlio gavybos metu nenaudojamos ir karjere nesaugomos. Gavyba bus vykdama specialiai žvyro ir smėlio gavybai bei sijojimui skirtais mechanizmais, naudojančiais vidaus degimo variklių sukuriama galia, kurių veiklai reikalingas tik dyzelinas. Dyzelinas karjere saugomas bei sandėliuojamas nebus. Dyzelinas į karjerą bus atvežamas saugiose kuro transportavimui pritaikytose talpose, ribotais kiekiiais ir iš jų į mobilių mechanizmų kuro bakus bus išsiurbiamas šiuose mechanizmuose jų gamintojų sumontuotais kuro siurbliais, tam specialiai

įrengtoje vietoje (aikštelėje) su kieta danga. Prie technikos užpylimo kuru bei saugojimo nedarbo metu aikštelės bus du konteineriai - vienas su sorbentu avarinio dyzelinio kuro išsiliejimo padarinių likvidavimui (surinkimui), antras užteršto sorbento laikinam sandėliavimui, iki jis bus išvežtas specializuotam pavojingų atliekų tvarkytojui. Žvyro ir smėlio gavybos procese radioaktyvios medžiagos nenaudojamos ir karjere nesaugomos.

7. Gamtos išteklių (natūralių gamtos komponentų), visų pirmą vandens, žemės, dirvožemio, biologinės ivairovės naudojimo mastas ir regeneracinis pajégumas (atsistatymas). Numatomame naudoti 7,8 ha plote bus išgaunamos tik nerūdinės naudingosios iškasenos – žvyras ir smėlis. Geologinių žvyro ir smėlio išteklių kiekis 1515 tūkst. m³. Planuojamos metinės gavybos apimtys Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujame plote – 100 tūkst. m³/metus. Numatoma, kad gavybos darbai truks 13 metų – neišvengiamai susidarys žvyro ir smėlio gavybos nuostoliai naudingo klando kraige atidengiant jį ir perimetru iškasos šlaituose bei nejudinamoje 5 m pločio juostoje. Gavybos nuostoliai gali siekti iki 25%, skaičiuojant nuo detaliai išžvalgytų geologinių išteklių kieko ir liks pirminio slūgsojimo vietoje. Tikslus išgaunamo žvyro ir smėlio kiekis bus apskaičiuotas naudojimo plano rengimo metu.

Kasant žvyrą ir smėlį jokių gamybos atliekų nesusidarys. Nuodanga (dirvožemis, piltas gruntas, itin smulkus smėlis, priesmėlis ir priemolis) iki rekultivacijos pradžios laikinai bus sandėliuojamos kasybos sklypo pakraščiuose. Šie gruntai nėra atliekos, o laikinai sandėliuojami ir vėliau bus panaudoti iškasto ploto rekultivacijai.

Dirvožemis bus laikinai sandėliuojamas kasybos sklypo pakraštyje. Iš pylimus sustumtas dirvožemis ribos triukšmo ir dulkių skaidą aplinkoje. Dirvožemio pylimus, kol jie bus vėl panaudoti pagal paskirtį, t. y. rekultivuojant iškastą telkinio plotą, numatoma apželdinti žole – taip dirvožemį apsaugant nuo išplovimo ir išpustymo.

Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto artimiausių apylinkių hidrografinis tinklas gana retas (1 ir 2 priedai). Pačiose artimiausiose telkinio naujo ploto apylinkėse didelių paviršinio vandens telkinių nėra – žvyro ir smėlio gavybos darbai paviršinio vandens telkinių neįtakos. Planuojamo naudoti ploto pietinėje dalyje slūgso kūdra (3 priedas). Vanduo iš jos naudojamas nebus. Pagrindiniai elementai formuoojantys gruntuinio vandens išteklius – infiltracinė ir požeminė mityba. Iškasus sausą naudingą kladą, aeracijos zonas storis sumažės, padidės išgaravimas. Tačiau per sumažėjusią aeracijos zoną į gruntuinio vandens horizontą pateks žymiai daugiau atmosferinių kritulių, o suformuotoje stačiašlaitėje įduboje infiltracinę mitybą didins ir į įdubą sutekantis paviršinio nuotekio vanduo. Lietuvos klimato (kritulių kiekis viršija išgaravimą) sąlygomis, natūralu, kad padidėjusi gruntuinio vandens infiltracinė mityba kompensuos padidėjusį išgaravimą. Tokio dydžio ir gylio karjeras (turint omenyje, kad kasybos metu dalis naudingos iškasenos liks neiškasta šlaituose ir bus panaudota karjero šlaitų ir dugno išlyginimui, tuo pačiu aeracijos zonas padidinimui) neturės neigiamos įtakos gruntuinio vandens srauto režimui bei netrikdys tolėliau esančių paviršinio vandens telkinių hidrologinio režimo.

Geriamą vandenį karjero darbuotojų reikmėms numatoma atvežti kiekvieną dieną, transportu atvežančiu karjere dirbsiantį įmonės personalą.

8. Energijos išteklių naudojimo mastas, nurodant kuro rūši. Gavyba bus vykdoma mechanizmais, naudojančiais dyzelinių vidaus degimo variklių sukuriama galia. Pastarųjų veikai bus naudojamas dyzelinas. Karjere dyzelino atsargos saugomos nebus. Pagal poreikį kuras bus atvežamas į gavybos vietą ir iš karto supilamas į mechanizmų kuro bakus. Metinėm gavybos apimtimi atlikti bus sunaudojama 52.75 t dyzelino (8 lentelė). Administracinių – buitinų patalpų apšvietimui ir šildymui, vandens pašildymui bei automobilinių svarstyklų darbo užtikrinimui bus naudojama elektros energija. Jos tiekimas į konteinerinio tipo administracinių – buitinės paskirties vagonėlių ir automobilines svarstyklės bus vykdomas iš šalia planuojamos ūkinės veiklos vietas jau esančios elektros perdavimo linijos pastotės. Kiti energijos šaltiniai planuojamos ūkinės veiklos metu naudojami nebus.

9. Pavojingu, nepavojingu ir radioaktyviųjų atliekų susidarymas, atliekų susidarymo vieta, atlieku susidarymo šaltinis, atliekų tipas), atliekų kiekis ir jų tvarkymo veiklos rūšis. Žvyro ir smėlio gavybos procese radioaktyvios medžiagos nenaudojamos ir karjere nesaugomos (6 punktas). Pavojingos (sprogstamos, degios, dirginančios, kenksmingos, toksiškos, kancerogeninės, ēsdinančios, infekcinės,

teratogeninės, mutageninės ir kt.) medžiagos žvyro ir smėlio gavybos metu nenaudojamos bei karjere nesaugomos ir nesandėliuojamos.

Kasant žvyrą ir smėlį jokių gamybos atliekų nesusidarys. Nuodangos padermės (atskirai nuo kitų dangos nuogulų sandėliuojamas dirvožemis bei atskirai sandėliuojams stipriai molingas žvyras bei priesmėlis) laikinai bus sandėliuojamos kasybos sklypo pakraščiuose. Nuodangą sudarantys gruntai neprarandami ir tai nėra atliekos - jie bus panaudoti rekultivacijos metu sutvarkant žvyro ir smėlio gavybos metu atsiradusią iškasą.

Planuojamos ūkinės veiklos vietoje dirbs atestuotas gavybos specialistas, buldozerio, ekskavatoriaus, frontalinių krautuvų (pagal poreikį) mašinistai, pagalbiniai darbininkai, sargai. Dirbančių darbuotojų poreikių tenkinimui bus pastatyta komunalinių atliekų konteineris, laikinas biotualetas. Visos susikaupiančios komunalinės atliekos, sudarius sutartį su Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centru (MAATC), periodiškai bus išvežamos į Marijampolės regioninį sąvartyną.

Visos susidarysiančios gamybos atliekos (pašluostės, nebetinkamos naudoti gavybos ir produkcijos paruošimo įrangos komplektuojančios dalys, automobilių ar pakrovėjo senos padangos ir kt.) bus kruopščiai rūšiuojamos ir saugomos konkrečių atliekų kaupimo vietose, ar/ir uždaruose konteineriuose, ties išvažavimu iš karjero įrengtoje aikštéléje su kieta danga ar lauke specialiai įrengtoje vietoje. Panaudoti sorbentai ar potencialiai galimų avarinių išsiliejimų metu naftos produktais užterštas gruntas bus nukasami, surenkami ir talpinami į atskirus, konkrečiai atliekai skirtus plastikinius, naftos produktams atsparius, uždarus konteinerius, kurie laikinam saugojimus bus pristatyti į ties išvažavimu iš karjero įrengtą aikštélę su kieta danga. Iš čia tolimesniams tvarkymui jos bus perduodamos tokio pobūdžio atliekų tvarkymo ir utilizavimo veikla užsiimančioms tvarkymo įmonėms.

Kitos cheminės medžiagos ir preparatai, be dyzelinio kuro ir nedidelio kiekio (reikalingo kasdienei mechanizmų priežiūrai) tepalo, žvyro ir smėlio gavybos ir paruošimo realizacijai metu nėra naudojami. Todėl jie planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nebus saugojami, kaupiami ar sandėliuojami.

10. *Nuotekų susidarymas, kiekis ir jų tvarkymas.* Geriamą vandenį karjero darbuotojų reikmėms numatoma atvežti kiekvieną dieną, transportu atvešiančiu karjere dirbsiantį įmonės personalą. Kasant žvyrą ir smėlį pramoninių nuotékų, kurios terštų gruntu ir požeminį vandenį nesusidarys. Dirbančių poreikiams bus įrengtas biotualetas. Jo turinys periodiškai bus išvežamas į komunalinių nuotekų valymo įrenginius utilizavimui – jis aplinkoje nepasklis. Grunto, o tuo pačiu ir vandens galimos taršos vienintelis šaltinis – karjere dirbantys mechanizmai su vidaus degimo varikliais. Grunto, o tuo pačiu ir vandens apsauga nuo galimo teršimo naftos produktais bus užtikrinama vykdant mechanizmų techninį aptarnavimą ir užpildymą kuru tik tam skirtoje specialioje aikštéléje su kieta danga, įrengtoje už kasybos sklypo ribų.

11. *Cheminės taršos susidarymas (oro, dirvožemio, vandens teršalai, nuosėdos), kiekis ir jos prevencija.* Pasiruošimo gavybai metu dirvožemis bus nuimtas ir laikinai (iki rekultivacijos pradžios) saugomas kasybos sklypo pakraščiais suformuotuose pylimuose. Dirvožemio pylimai, kol dirvožemis bus vėl panaudotas pagal paskirtį, t. y. rekultivuojant iškastą telkinio plotą, bus apželdinti žole – taip dirvožemį apsaugant nuo išplovimo ir išpustymo. Kitaip dirvožemis paveiktas nebus.

Gretimi kasybos plotui sklypai – tokio pat našumo žemės ūkio paskirties sklypai. Taršios medžiagos PŪV vietoje nebus naudojamos ir saugomos, mechanizmų kiekis PŪV vietoje dirbs minimalus – tik reikiamoms darbų apimtimis atlikti. PŪV eigoje susidarančios negausios komunalinės bei gamybos atliekos, kaip jau minėta aukščiau, bus kaupiamos sandariuose konteineriuose, o juos pilnai užpildžius perduodamos tokio pobūdžio atliekų tvarkytojams. Tokiu būdu, gamybos atliekų, kurios galėtų teršti dirvožemį PŪV vietoje nesusidarys.

Pagrindinis ir vienintelis tiek grunto (dirvožemio), tiek gruntuinio vandens potencialus taršos šaltinis – planuojamoję ūkinėje veikloje numatomi naudoti įrenginiai su vidaus degimo varikliais, kurių veikai naudojamas dyzelinas. Planuojamos ūkinės veiklos vietoje tepalai ir dyzelinas sandėliuojami nebus, pagal poreikį jie bus atsivežami į PŪV teritoriją. Planuojamoję ūkinėje veikloje numatoma naudoti modernią sijojimo įrangą bei šiuolaikišką frontalinių krautuvų, ekskavatorių ir buldozerių, kurie gaminami su kuro siurbliais, turinčiais šlangus su atbuliniais vožtuvais mechanizmų kuro bakų užpildymui. Atvežtas kuras į mechanizmų bakus bus išsiurbiamas minėtų siurblių pagalba. Vandens, o tuo pačiu ir grunto, apsauga nuo

potencialiai galimo teršimo naftos produktais bus užtikrinama mechanizmų techninį aptarnavimą ir užpildymą kuru vykdant pagal techninės specifikacijos taisykles. Naudojamų mechanizmų operatoriai bus instruktuoti bei apmokyti kaip įranga naudotis, kaip elgtis įvykus avariniam kuro išsiliejimui į aplinką, kaip likviduoti potencialiai galimas jų pasekmes. Įrangos saugojimo aikštéléje bus pastatytos talpos su naftos produktus absorbuojančiomis medžiagomis, kurios kuro ar tepalų avarinio išsiliejimo atveju panaudojamos į aplinką patekusių teršalų surinkimui. Panaudoti sorbentai, o, esant poreikiui, ir nukastas naftos produktais užterštas gruntas, bus surenkami ir talpinami į atskirus, konkrečiai atliekai skirtus plastikinius, naftos produktams atsparius, uždarus konteinerius, kurie laikinam saugojimus bus pastatyti ties išvažavimu iš karjero, įrengtoje aikštéléje su kieta danga. Čia sukauptos atliekos tolimesniams tvarkymui bus perduotos konkrečiom atliekų tvarkymo įmonėms. Tiksliai įvertinti planuojamos ūkinės veiklos metu susidarysiančią naftos produktais užterštą atliekų kiekį ar jų susidarymo tikimybę, nėra jokių galimybių, nes nėra elementaraus pagrindo iš anksto spėti kaip dažnai gavybos įrangos operatorius nukryps nuo techninių specifikacijų ar taisyklių.

Stacionarių oro taršos šaltinių PŪV teritorijoje nėra ir nebus. Visi žvyro ir smėlio kasimo, pakrovimo, transportavimo įrenginiai bus mobilūs. Technologiniai procesai, turintys įtakos aplinkos orui, yra susiję su vidaus degimo varikliais varomų savaeigų mechanizmų naudojimu, kurių kuro rūšys bei išmetamų dujų kiekis yra nustatyti savaeigų mechanizmų techninės eksploracijos taisyklemis. Eksploracijos eigoje periodiškai numatoma tikrinti karjere dirbančių mechanizmų vidaus degimo variklių darbo režimo atitikimą nustatytiems normatyvams. Planuojamos 100000 m³ metinės gavybos darbų apimtys. Karjere dirbs naši technika ir ne visi iš karto, todėl naudojamų mechanizmų skaičius bus minimalus - numatoma naudoti tik tokį kiekį gavybos įrangos, kuris yra būtinas projektinėms apimtimis atlikti. Remiantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 1998-07-13 d. patvirtinta „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodika“/5/. atlikti išmetimą iš mobilių taršos šaltinių skaičiavimai susieti su metinėmis numatomų darbų apimtimis bei mechanizmų techniniais parametrais. Į aplinkos orą atlikus metines gavybos darbų apimtis maksimaliai pateks 3,61t teršiančių medžiagų, iš jų CO – 2,05 t, NO_x – 0,66 t, C_nH_m - 0,76 t, SO₂ - 0,05 t, kietų dalelių - 0,09 t. Šis medžiagų kiekis aplinkos ore pasklis metų bėgyje, o vienkartinė (dienos) medžiagų emisija bus ženkliai mažesnė. PŪV salygojama tarša bus lokali ir už kasybos sklypo ribų neturės reikšmingo poveikio oro kokybei. Išdalinus gavybos apimtis visiems metams, ūkinės veiklos salygojama tarša bus ne didesnė nei bet kuriuose žemdirbystei naudojamuose laukuose dirbant žemės ūkio technikai.

Teršalų kiekis iš mobilių taršos šaltinių apskaičiuojamas pagal formulę:

$$W(k,i) = m(k,i) \times Q(i) \times K_1(k,i) \times K_2(k,i) \times K_3(k,i);$$

čia: $m(k,i)$ - lyginamasis teršiančios medžiagos "k" kiekis sudėgus "i" rūšies degalams (kg/t),

$Q(i)$ - sunaudotas "i" rūšies degalų kiekis (t),

$K_1(k,i)$ - koeficientas, įvertinančios mašinos variklio, naudojančio "i" rūšies degalus, darbo salygų įtaką teršiančios medžiagos "k" kiekiui,

$K_2(k,i)$ - koeficientas, įvertinančios mašinos, kuri naudoja "i" rūšies degalus, amžiaus įtaką teršiančios medžiagos "k" kiekiui,

$K_3(k,i)$ - koeficientas, įvertinančios mašinos, naudojančios "i" rūšies degalus, konstrukcijos ypatumų įtaką teršiančios medžiagos "k" kiekiui.

Pagal „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodiką“ nustatomi koeficientai. M - degalų sunaudų rodiklis; R - automobilio amžius (metais).

Įrangos sunaudojamas kuro kiekis paskaičiuotas vadovaujantis techninėmis specifikacijomis (5 priedas) ir automobilių kuro normų nustatymo metodika /5, 6/. Skaičiavimų rezultatai, įvertinus metines numatomų atlikti darbų apimtis (3 - 7 lentelės), pateikiami žemiau esančioje 8 lentelėje.

Gavybos ir transportavimo įrangos išmetimai metinėms gavybos apimtims atliki

Pavadinimas	Įrangos kiekis, vnt.	Sunaudojama s kuro kiekis, l/mot-h automobiliui, l/100 km	Sunaudo-jamas kuro kiekis, t/m	Į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis, t/metus				
				CO	NOx	C _n H _m	SO ₂	Kietosios dalelės
Vikšrinis ekskavatorius PC210	1	10	10,08	0,3801	0,1257	0,1413	0,0101	0,0168
Frontalinis krautuvas CASE 921E	1	17	27,66	1,0427	0,3450	0,3877	0,0277	0,0461
Vikšrinis buldozeris Komatsu D51EX	1	11	0,77	0,0292	0,0097	0,0109	0,0008	0,0013
Autosavivartis DAF 80	2	40	3,28	0,1857	0,0357	0,0663	0,0033	0,0051
Sijojimo įrenginys Fintex	1	18	10,95	0,4128	0,1404	0,1535	0,0110	0,0183
			52,75	2,05	0,66	0,76	0,05	0,09
							3,61	

Skaičiavimai (8 lentelė) rodo, kad PŪV metu išmetamų teršalų kiekis nėra didelis – metų bėgyje gavybos įranga ir produkciją išvežantis autotransportas paskleis aplinkoje 3,61 t/m šiu medžiagų.

Naudojant preliminarų oro taršos modelį, kur įvedamos pačios didžiausios reikšmės, nepalankiausios klimatinės sąlygos ir sudėjus visus PŪV vietoje naudojamos mechanizmus į vieną tašką, kaip į stacionarų taršos šaltinių, oro tarša vistiek neviršyja DLK. Esant išmetamų teršalų kiekiui 3,61 t/m, pagal 2014-03-06 Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-259 patvirtintų „Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių“ 1 priedo 2.3 punkte pateiktą kriterijų, aplinkos oro teršalų koncentracijų sklaida iš stacionarių šaltinių turi būti skaičiuojama, jei teršių medžiagų į aplinkos orą per metus išmetama daugiau nei 10 tonų /14/.

Šis teršiančių medžiagų kiekis pasklis didesnėje erdvėje nei nuo vieno stacionaraus kamino. Šis medžiagų kiekis bus išmestas iš nestacionarių - neorganizuotų šaltinių, nuo kurių (karjeras ir tame judanti gavybos įranga) skaičiavimai paprastai nėra atliekami, o teršiančių medžiagų sklaidos modeliavimas nėra pritaikomas /24/ ir modeliavimas nuo judančių taršos šaltinių nėra naudojamas. Todėl PŪV vyksmo metu išmetamo nedidelio teršiančių medžiagų kiekiei, teršalų koncentracijų sklaidos modeliavimas neatliekamas ir fonišės teršalų koncentracijos aplinkai nevertintos. PŪV salygojama cheminė tarša bus lokali ir aplinkai neturės esminio poveikio. Oro kokybė artimiausiose sodybose ir toliau išliks būdinga kaimiškoms neužterštoms vietovėms.

Dėl planuojamose ūkinėje veikloje naudojamo transporto, eismo intensyvumo lygmens kaita bus nežymi. Šis rodiklis vertintas skaičiavimais pagal formulę (1):

$$F_p = (1+n/100*N), \quad (1)$$

kur:

N – pusė numatyto kelio naudojimo laiko (7 metai)

n – važiavimų skaičius per dieną (38 reisai per darbo dieną išvežant produkciją –

76 važiavimai iš kasavietės iki magistralinio kelio Kaunas – Marijampolė – Suvalkai ir atgal.

Kelyje, kuriuo produkcija bus išvežama iš kasavietės, eismo intensyvumo koeficientas yra 1,11.

Iš klodo išgaunamas žvyras ir smėlis natūraliai yra drėgnas ir savaime nedulka. Pakrauta į autotransportą, žaliava tiekama vartotojams tentais dengtuose kėbuluose – taip neutralizuojamas dulkėjimas iš autotransporto kėbulo. Autosavivartis kasavietėje juda 10 km/h greičiu, tikėtinas dulkėjimas yra minimalus. Frontalinis krautuvas žvyrą ir smėlį tiekia į sijotuvą, kuris komplektuojamas su dulkių nusiurbimo sistema. Išvežimo kelias sausu metų laiku bus laistomas

Daugiausia dulkėtumo susidarys autotransportui važiuojant žvyruotu produkcijos išvežimo keliu, nuo karjero iki magistralinio kelio Kaunas – Marijampolė – Suvalkai. Autotransportui judant žvyrkeliu šis dėvisi. Žvyrkeliu nusidėvinčio sluoksnio, kurio dilinimo pasekoje vyksta dulkėjimas, storis apskaičiuotas pagal formulę (2), kuri pateikta keliu su žvyruota danga dulkėjimo mažinimo rekomendacijose /25/.

$$h = (a + 1,15 * b * (VMPEI / 1000)) * 0,5, \quad (2)$$

kur:

h – žvyro dangos nusidėvėjimas vasaros sezono (koeficientas 0,5) metu, mm;

a – koeficientas, kurio dydis priklauso nuo klimato sąlygų ir žvyro dalelių atsparumo dėvėjimuisi (skaičiavimams imama $a = 5$);

b – koeficientas, kurio reikšmė priklauso nuo žvyro dalelių atsparumo dėvėjimuisi, drėkinimo laipsnio, transporto važiavimo greičio (skaičiavimams imama $b = 26$);

VMPEI – vidutinis metinis paros eismo intensyvumas, aut./parą – skaičiavimams imamas atliekamų važiavimų skaičius (76)

c – 1,15 – koeficientas, kurio dydis priklauso nuo kelio pločio. Kai kelias platesnis kaip 7 m – jo reikšmė lygi 0,85, siaurenis nei 6 m – 1,15, plotis 6 - 7 m – 1,0.

Produkcijos išvežimo kelio iš kasavietės ilgis 0,6 km, kelio plotis – siauresnis nei 6 m. Nusidėvintis sluoksnis tada lygus:

$$h = (5 + 1,15 * 26 * (76 / 1000)) * 0,5 = 3,6362 \text{ mm} / \text{šiltojo sezono (kai gali dulkėti) metu}$$

Kietų dalelių kiekis produkcijos išvežimo kelio ruože apskaičiuotas pagal formulę (3):

$$P = \rho * l * c * h, \quad (3)$$

kur:

l – išvežimo kelio ilgis (0,6);

c – koeficientas, priklausantis nuo kelio pločio, m;

ρ – kietų dalelių 1 m^3 kelio tankis, t/ m^3 ($1,8 \text{ t}/\text{m}^3$).

Dėl dėvėjimosi nuo kelio pakilusių smulkių dalelių kiekis šioje 0,6 km ilgio kelio atkarpoje per šiltąjį sezoną (kai gruntas gali dulkėti), jei jis būtų visą laiką sausas, siekia 2,8041 t.

$$P = \rho * l * c * h / 1000 = 1,8 * 600 * 1,15 * 3,6362 / 1000 = 4,51616 \text{ t} / \text{šiltojo sezono (kai gali dulkėti) metu}$$

Priimama, kad sauso (kai gali gruntas dulkėti) šiltojo sezono trukmė – 90 darbo dienų. Apskaičiuota emisija visoms kietosioms dalelėms. Vadovaujantis Aplinkos apsaugos agentūros direktorius 2008 m. liepos 10 d. įsakymu patvirtintomis „Foninio aplinkos oro užterštumo duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikio aplinkos orui vertinti rekomendacijomis“ /12/, kad perskaičiuoti PM_{10} kietosioms dalelėms, apskaičiuota emisija dauginama iš koeficiente 0,7. Tuo būdu nuo žvyruoto produkcijos išvežimo kelio pakeliamų kietų dalelių kiekis siekia 3,16 t.

Kelio atkarpoje ties sodyba (2 priedas; skaičiavimams imama 100 m ilgio atkarpa, po 50 m abipus sodybos) nuo kelio išvežimo sezono metu kietų dalelių pakeliamą 0,005852 t (5,852 kg):

$$3,16 \text{ t} / 600 \text{ m} / 90 * 100 \text{ m} = 0,005852 \text{ t} (5,852 \text{ kg})$$

100 m atkarpoje ties sodyba paskaičiuotas kiekis dalinamas iš krovinių autotransportu atliekamų reisų išvežant produkciją (90 darbo dienų * 38 važiavimai ten ir atgal, viso 6840 važiavimų). Tokiu būdu nuo šios kelio atkarpos pakeliamas kietų dalelių kiekis vieno pravažiavimo metu siekia 0,85 g. Tuo būdu viename šio kelio atkarpos priešviršiniame m^3 , betarpiskai ties mašinos ratais pakeliamas kietų dalelių kiekis – $0,00142 \text{ g}/\text{m}^3$.

Tai koncentruoto važiavimo žvyrkeliu išvežant pagamintą produkciją variantas. Realiai išvežimas vyks nuosekliau, per ilgesnį laiko tarpat ir ne tik sausu žvyrkeliu - dėl to dulkėtumas tik mažes. Apskaičiuotas pakeliamų kietų dalelių kiekis – ypač mažas. Esant tokiai mažai emisijai jų skliaudos erdvėje modeliavimas yra netikslingas ir beprasmis.

12. Fizikinės taršos susidarymas ir jos prevencija. Triukšmas. Planuojamos ūkinės veiklos vieta yra pakankamai nutolusi nuo viešo naudojimo teritorijų ir kitų svarbių visuomeninių objektų (1 ir 2 priedai). Artimiausia gyvenama sodyba yra 0,305 km į šiaurės vakarus nuo išteklių apskaičiavimo kontūro. Kitos sodybos yra 0,612 km ir 0,906 atstumu į pietus - pietvakarių nuo telkinio ploto išteklių apskaičiavimo

kontūro. Pagal TPDRIS sistemos duomenis, PŪV artimiausioje aplinkoje nėra planuojama urbanizacijos plėtra, t.y. naujos gyvenvietės. Karjere dirbsiantys mechanizmai traktuotini kaip transporto priemonės – jie mobilūs, judesio jėga teikiama vidaus degimo variklių sukuriama galia. Žvyro ir smėlio gavybos darbai vyks planuojamos ūkinės veiklos teritorijos viduje – nuo išorės atribotoje dangos nuogulų pylimu (3 m aukščio) ir iškasos („duobės“) šlaitais - pastarieji efektyviai įtakos judančių mechanizmų triukšmo slopinimą bei dulkėtumo skliaudą. Produkcijos realizacija bus vykdoma – šiaurės vakarų kryptimi vedančiu gruntu, su sutvirtinta danga keliu. Važiuojant link magistralinio kelio priartėjama prie artimiausios sodybos 160 m atstumu nuo išvežimo kelio. Tuo tarpu ši sodyba yra 130 m atstumu nuo magistralinio kelio Kaunas – Marijampolė – Suvalkai. Žvyro ir smėlio gavyba bus vykdoma našiais įrenginiais, vienu metu dirbs nedidelis kiekis (ir ne visi iš karto) mechanizmų: vikšrinis buldozeris Komatsu D51EX, vikšrinis ekskavatorius PC 210, frontalinis krautuvas CASE 921 E, sijojimo įrenginys Fintex 542, autosavivartis DAF 80). Jų kiekis bus minimizuotas – dirbs toks įrangos kiekis, kuris reikalaingas gavybos darbų operacijom atlikti. Oro taršos skaičiavimai pateikti 11 skyriuje.

Triukšmo lygio rezultatai įvertinti vadovaujantis HN 33 : 2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reikalavimais bei nustatytais ribiniais ekvivalentinio garso slėgio dydžiais /8/. Vertinant triukšmą produkcijos išvežimo kelyje ir gavybos įrangos, dirbančios karjere, vietoje atsižvelgta į HN 33 : 2011 1 lentelės 3 ir 4 punktus (9 lentelė).

9 lentelė

Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Paros laikas, val.	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (LAeqT), dBA	Maksimalus garso slėgio lygis (LAFmax), dBA
3.	Gyvenamujų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo	6–18 18–22 22–6	65 60 55	70 65 60
4.	Gyvenamujų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeliama triukšmą	6–18 18–22 22–6	55 50 45	60 55 50

Garso intensyvumas mažėja eksponentiškai ir priklauso nuo atstumo tarp garso šaltinio ir priemėjo: $I(x)=I_0 e^{-2x}$. Pagal 9 lentelę maksimalus leistinas triukšmo lygis (garso slėgio lygis) gyvenamojoje aplinkoje (priemėjas) nuo 6 iki 18 valandos gali būti iki 65 (70) dBA, aplinkoje veikiamoje transporto sukeliama triukšmo ir 55 (60) dBA aplinkoje, išskyrus transporto sukeliama triukšmą.

Triukšmo lygio skaičiavimai atlikti remiantis aplinkos triukšmo direktyvos /26/ II priede rekomenduojama tarpine pramoninės veiklos triukšmo skaičiavimo metodika, ISO 9613-2 standartu „Akustika. Atvirame ore sklindančio garso slopinimas. 2 dalis. Bendroji skaičiavimo metodika“, kurios pagrindu yra paruoštas atitinkmuo LST ISO 9613-2:2004 /27/ apibrėžiantis lauke sklindančio garso silpninimo apskaičiavimą prognozuojant aplinkos triukšmo lygius atitinkamu atstumu nuo įvairių triukšmo šaltinių. Šio metodo pagalba prognozuojamas žinomo garso emisijos triukšmo šaltinių ekvivalentinis nuolatinis A svertinis garso slėgio lygis atsižvelgiant į meteorologines sąlygas, vidutinę temperatūrą ir pan. Atliekant skaičiavimus buvo taikomi algoritmai šiemems fizikiniams reiškiniams:

- geometrinis silpninimas
- atmosferinė absorbcija
- žemės paviršiaus įtaka
- atspindžiai nuo paviršių
- kliūčių ekranavimas

Ataskaitoje pateikiamos ISO 9613-2 formulės, skirtos taškinio triukšmo šaltinio skleidžiamo garso silpninimui apskaičiuoti. Apskaičiuotas reprezentatyvaus segmento taško garso silpninimas įvairių eksploatavimo etapų atžvilgiu dirbant vienam mechanizmui, taip pat suminio triukšmo dirbant visiems mechanizmamas silpninimas. Skaičiuojant buvo taikomos apibrėžtys, kad triukšmo šaltiniai yra tame pačiame maksimaliame aukštyje (neatsižvelgiant į nuodangos: dirvožemio ir kitų dangos nuogulų storį, bei į pakopų susiformavimą), tame pačiame, artimiausiai nuo priėmėjo taške (išskyrus sijotuvą), visiems buvo taikomos tos pačios garso sklidimo sąlygos, meteorologinės, fizinės ir kt. Tai teorinis triukšmo lygio paskaičiavimas. Praktiškai visos transporto priemonės vienoje vietoje netilptų, tačiau šis modelis atspindi teorinę situaciją, susiklostančią nepalankiausiomis sąlygomis. Kasant pakopomis, susiformavus peraukštėjimams, garso slėgio lygis būtų dar mažesnis. Ekvivalentinis triukšmo lygio paskaičiavimas atliktas įvertinus visus karjero eksplotavimo etapus:

- dirvožemio sluoksnio nuėmimas, (pylimas dar nėra suformuotas ir dirba tik buldozeris);
- kitų dangos nuogulų nuėmimas (jau suformuotas 3 m aukščio pylimas) kai dirba buldozeris ir ekskavatorius, krautuvas bei savivarčiai automobiliai;
- vykdant žvyro ir smėlio gavybos darbus, (buldozeris, krautuvas, ekskavatorius, savivarčiai);
- vykdant žvyro ir smėlio gavybos darbus, (buldozeris, krautuvas, ekskavatorius, savivarčiai ir sijotuvas);
- paskaičiuotas triukšmo lygis transportavimo metu, kai autosavivartis išvežimo keliu pravažiuoja nuo sodybos nutolus trumpiausiui atstumu (160 m).

Arčiausiai gyvenamosios sodybos buldozeris priartės 310 m, kai bus atliekami dirvožemio sustūmimo į pylimą darbai (305 m atstumas iki artimiausios sodybos + 5 m nejudinama pakraščio juosta). Suformavus pylimą gavybos įranga judės arčiausiai 323 m atstumu, kuris susideda iš atstumo iki artimiausios sodybos (305 m), nejudinamos 5 m pakraščio juostos, 12 m pločio pylimo ir 1 metro iki pylimo krašto (buldozero kaušo plotis, ratų plotis ir pan. – neleidžiantys transporto priemonei – triukšmo šaltiniui privažiuoti arčiau nei per 1 m iki pylimo. Paskaičiuota, kad sijotuvas dirbs arčiausiai 450 m atstumu nuo artimiausios sodybos. Kadangi po dirvožemio sluoksniu yra gan storas kitos dangos sluoksnis, po dirvožemio pašalinimo darbų, kasyba vis dar nevyks, bus šalinamos (nuodangą esančią didesniu atstumu nuo pakraščio buldozeriu bei ekskavatoriumi sustūmus į laikinus pylimus ir pervežant ją savivarčiu) kitos dangos nuogulos. Šie darbai bus vykdomi jau už suformuotų dirvožemio pylimų. Vykdant kasybą mechanizmų skleidžiamas triukšmas dar bus ribojamas ir gavybos pakopų šlaitais. Žaliavos sjojimas bus vykdomas centrinėje karjero dalyje. Kasybos darbo laikas planuojamas šviesiuoju paros laiku – tarp 6 val. ir 18 val.

Remiantis minėtu standartu ekvivalentinis nuolatinis triukšmo garso slėgio lygis apskaičiuojamas pagal formulę (4)

$$L_{fT}(DW)=L_W+D_C \cdot A \quad (4)$$

čia:

$L_{fT}(DW)$ – apskaičiuotas kiekvienam taškiniam triukšmo šaltiniui, ši šaltinių atspindintiems šaltiniams ir kiekvienoje oktavos dažnių juostoje su nominaliais vidurio juostos dažniais nuo 63 Hz iki 8 kHz;

L_W – garso galingumo lygis oktavos dažnių juostoje (dB), kurį skleidžia triukšmo šaltinis;

D_C – kryptingumo pataisa, dB, apibrėžianti dydį, kuriuo taškinio garso šaltinio ekvivalentinis nuolatinis garso slėgio lygis atitinkama kryptimi nukrypsta nuo įvairiakrypcio garso šaltinio lygio. Įvairiakrypcio garso šaltinio, skleidžiančio garsą į visas puse, kryptingumo pataisa DC=0 dB.

A – garso silpninimas oktavos dažnių juostoje dB, kuris pasireiškia garsui sklindant nuo triukšmo šaltinio iki įvertinimo taško.

Garso sklidimo silpninimas oktavos dažnių juostoje decibelais koeficientas A apskaičiuojamas pagal formulę (5), kurioje naudojamų rodiklių paskaičiavimai: formulės, vienetai, naudoti atstumai pavaizduoti 10 lentelėje.

$$A = A_{div} + A_{atm} + A_{gr} + A_{bar} + A_{misc} \quad (5)$$

10 lentelė

Garso sklidimo silpninimui oktavos dažnių juosteje decibelais koeficientui A apskaičiuoti naudojamos formulės, rodikliai, vienetai ir atstumai

Rodiklis	Rodiklio paaškinimas	Formulė	Paaškinimas	Atstumai
A_{div}	garso sklidimo silpninimas dėl geometrinio atstumo, dB;	$A_{div}=[20\lg(d/d_0)+8]$	d – atstumas nuo šaltinio iki priėmėjo, m d_0 – atkaitos atstumas nuo šaltinio, m	d – 310 m (pylimo formavimo metu); 323 m (suformavus pylimą); 450 m (sijojuvo atstumas iki artimiausios sodybos); 160 m savivarčio atstumas nuo artimiausios sodybos išvežimo kelyje d_0 – 1m
A_{atm}	garso sklidimo silpninimas dėl atmosferinės absorbcijos, dB;	$A_{atm}=\alpha d/1000$	α – atmosferinis garso silpnėjimo koeficientas dB/km (11 lentelė) d – atstumas nuo šaltinio iki priėmėjo, m	α – pateiktas 11 lentelėje A_{atm} priklauso nuo garso bangų dažnio, aplinkos temperatūros ir santykinės drėgmės.
A_{gr}	garso sklidimo silpninimas dėl žemės paviršiaus įtakos, dB;	$A_{gr}=4.8-(2h_m/d)[17+300/d)] \geq 0$	h_m – vidutinis garso sklidimo aukštis virš žemės paviršiaus, m	$h_m=2.5$ m
A_{bar}	garso sklidimo silpninimas dėl barjero, dB;	$A_{bar}=D_z-A_{gr}>0$	D_z – triukšmo lygio sumažėjimas dėl barjero kiekvienai garso bangų oktavai, m	D_z paskaičiuotas pagal formules(6),(7),(8)
A_{misc}	garso sklidimo silpninimas dėl išvairių kitų aplinkybių, dB	neskaičiuota	neskaičiuota	

$$D_Z=10\lg[3+C_2/\lambda)C_3zK_{met}] \quad (6)$$

čia:

C_2 – lygus 20 ir išreiškia atspindžio nuo grunto efektą;

C_3 – lygus 1, kai barjeras aprašomas vienos difrakcijos modeliu;

λ – kiekvienos oktavos vidurio garso bangos ilgis, m;

z – sklindančio su difrakcija ir tiesiogiai sklindančio garso kelių skirtumas, m, apskaičiuojamas pagal formulę (7);

K_{met} – meteorologinis efekto koeficientas apskaičiuojamas pagal formulę (8)

$$z=[(d_{ss}+d_{sr})^2+a^2]^{1/2}-d \quad (7)$$

čia:

d_{ss} – atstumas nuo triukšmo šaltinio iki pirmos barjero difrakcijos briaunos, m

d_{sr} – atstumas nuo barjero difrakcijos briaunos iki priėmėjo, m;

a – atstumo sudedamoji lygiagreti barjero briaunai tarp šaltinio ir priėmėjo, m

$$K_{met}=\exp[-(1/2000)\sqrt{d_{ss}d_{sr}d/(2z)}] \quad (8)$$

11 lentelė

Slopimui dėl atmosferos absorbcijos A_{atm} paskaičiuoti naudotos α reikšmės, nustatytos iš standarto LST ISO 9613-2:2004

Temperatūra	Santykinė drėgmė	Atmosferinio garso sklidimo slopinimo koeficientas α , dB/km							
		Nominalus oktavos juostos vidurio dažnis, Hz							
°C	%	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
10	70	0,1	0,4	1	1,9	3,7	9,7	32,8	117

Ekvivalentinis nuolatinis A svertinis garso slėgio lygis esant pavėjinėms meteorologinėms sąlygomis turi būti apskaičiuojamas sudedant kiekvieno triukšmo šaltinio garso slėgio lygi kiekvienoje oktavos dažnių juosteje (9):

$$L_{AT}(DW)=10\lg\{\sum_{i=1}^n[\sum_{j=1}^810^{0.1[L_{FT}(i,j)+A_f(j)]}\}] \quad (9)$$

čia:

n – triukšmo šaltinių skaičius;

j – indeksas, išreiškiantis aštuonių stanratinių garso bangų oktavų vidurkių dažnius nuo 63 Hz iki 8000 Hz;

A_f – pataisa (dėl žmogaus klausos ypatybių), nustatoma pagal standartą IEC 61672-2:2002 /28/ (12 lentelė).

12 lentelė

Standartizuota A sverties pataisa A_f

Dažnis	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
A _f pataisa, db	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1

Ilgo laikotarpio vidutinis ekvivalentinis triukšmo lygis skaičiuojamas įvertinant ir meteorologines vietovės sąlygas pagal formulę (10):

$$L_{AT}(LT) = L_{AT}(DW) - C_{met} \quad (10)$$

čia:

C_{met} – meteorologinių sąlygų korekcija.

LST ISO 9613-2:2004 standarte nurodyta, kad meteorologinių sąlygų korekcija esant nedideliems atstumams yra lygi 0, kai triukšmo šaltinio ir priemėjo aukščių suma metrais padauginta iš 10 yra mažesnė negu atstumo tarp jų horizontali projekcija.

Triukšmo lygis visose vertinamose oktavose nustatytas remiantis Jungtinės karalystės Aplinkos apsaugos, maisto ir kaimo reikalų departamento duomenų baze, kurioje nurodyti statybos atvirose aikšteliėse dirbančių mechanizmų triukšmo lygiai (10 m atstumu nuo šaltinio) oktavose nuo 63 Hz iki 8000 Hz.

Pirmiausiai atliekami dangos nuėmimo dabai, sustumiamas dirvožemio pylimas. Iki dirvožemio pylimo sustūmimo įvertinamas maksimalus buldozerio Komatsu D51EX (99 kW) triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje, nutolusioje 310 m atstumu (13 lentelė). Skaičiavimai rodo, kad buldozeriu dirbant telkinio pakraštyje ir nuimant dirvožemį, sustūmiant jį į 3 m aukščio pylimus triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamajā sodyba bus 32,63 dB(A) ir neviršys 55 dB ekvivalentinio leidžiamo triukšmo lygio, kurį leidžia Lietuvos higienos norma HN 33:2011 ir bus artimas foniniam 35 dB triukšmo lygiui. Skaičiuoti koks triukšmas bus tolimesnėse sodybose neturi prasmės.

13 lentelė

Buldozero D51EX keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai

Rodikliai	Oktavos							
	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
Garso bangų dažnis, Hz	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
Triukšmo šaltinio garso slėgio lygis, L _w dB	80	78	71	70	74	68	65	61
A _f pataisa, dB	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1
A _{div}	37,83	37,83	37,83	37,83	37,83	37,83	37,83	37,83
A _{atm}	0,031	0,124	0,31	0,589	1,147	3,007	10,168	36,27
A _{gr}	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51
A _{bar}	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje	20,45	28,46	28,77	32,89	39,54	32,88	22,51	0
Ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dB(A)	32,63							

Sekančių darbų metu, technika dirbs vidinėje iš nuodangos sudaryto pylimo pusėje. Planuojama, kad toliau darbus vykdys buldozeris Komatsu D51EX (99 kW), krautuvas CASE 921E (221 kW), ekskavatorius PC210 (116 kW) ir savivartis DAF 80 (300 kW) ar technika savo pajėgumais labai panaši į šią. Triukšmo slopinimas dėl nuodangos pylimų įvertintas, rezultatai ir duomenys pateikiami 14 lentelėje.

14 lentelė

Transporto priemonių keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai suformavus pylimą

Rodikliai	Oktavos							
Garso bangų dažnis, Hz	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
Buldozeris								
Triukšmo šaltinio garso slėgio lygis, L _w dB	80	78	71	70	74	68	65	61
Af pataisa, dB	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1
Adiv	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18
Aatm	0,032	0,129	0,32	0,614	1,195	3,133	10,594	37,79
Agr	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51
Abar	0,81	1,29	2,13	3,44	5,25	7,52	10,10	12,88
Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje	19,29	26,81	26,27	29,08	33,88	24,88	11,63	0,00
Ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dB(A)	27,58							
Krautuvas								
Triukšmo šaltinio garso slėgio lygis, L _w dB	91	81	73	71	71	72	62	59
Af pataisa, dB	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1
Adiv	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18
Aatm	0,032	0,129	0,323	0,614	1,195	3,133	10,594	37,79
Agr	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51
Abar	0,81	1,29	2,13	3,44	5,25	7,52	10,10	12,88
Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje	30,29	29,81	28,27	30,08	30,88	28,88	8,63	0,00
Ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dB(A)	28,56							
Ekskavatorius								
Triukšmo šaltinio garso slėgio lygis, L _w dB	95	84	79	73	70	68	64	57
Af pataisa, dB	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1
Adiv	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18
Aatm	0,032	0,129	0,323	0,614	1,195	3,133	10,594	37,79
Agr	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51
Abar	0,81	1,29	2,13	3,44	5,25	7,52	10,10	12,88
Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje	34,29	32,81	34,27	32,08	29,88	24,88	10,63	0,00
Ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dB(A)	31,06							
Savivartis								
Triukšmo šaltinio garso slėgio lygis, L _w dB	85	74	78	73	73	74	67	63
Af pataisa, dB	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1
Adiv	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18
Aatm	0,032	0,129	0,323	0,614	1,195	3,133	10,594	37,79
Agr	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51	4,51
Abar	0,81	1,29	2,13	3,44	5,25	7,52	10,10	12,88
Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje	24,29	22,81	33,27	32,08	32,88	30,88	13,63	0,00
Ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dB(A)	29,67							
Bendras ekvivalentinis triukšmo lygis pas priemęj, dB (A)	35,43							

Suminis triukšmo lygis (apskaičiuotas priėmus, kad vienu metu dirbs visa gavybos ir žaliavos transportavimo įranga, nutolusios nuo artimiausios gyvenamos sodybos tuo pačiu minimaliu atstumu, esant palankiausiom garso sklidimo sąlygom, suformavus pylimą) artimiausioje gyvenamojoje teritorijoje pagal (9) formulę siektų 35.43 dB(A). Tai labai artimas lygis foniniam 35 dB triukšmo lygiui. Prognozuojamas triukšmo lygis neviršys higienos normą (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymas Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Akustinis triukšmas“)/8/.

Vykdomas kasybų produkcijos perdirbimas bus atliekamas sijojimo įrenginiu Fintex 542 (74kW). Šio įrenginio maksimalus triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje skaičiuojamas priėmus, kad įrenginys nuo gyvenamosios aplinkos bus nutolęs 450 m atstumu. Triukšmo slopinimas dėl nuodangos pylimų įvertintas, rezultatai ir duomenys pateikti 15 lentelėje.

15 lentelė

Sijotuvo keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai

Rodikliai	Oktavos							
Garso bangų dažnis, Hz	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
Triukšmo šaltinio garso slėgio lygis, L _W dB	98	98	97	94	91	88	82	72
Af pataisa, dB	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1
Adiv	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18	38,18
Aatm	0,05	0,18	0,45	0,86	1,67	4,37	14,76	52,65
Agr	4,60	4,60	4,60	4,60	4,60	4,60	4,60	4,60
Abar	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje	37,92	47,89	54,12	56,11	55,50	51,00	34,41	0,00
Ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dB(A)					51,65			

Suminis triukšmo lygis (apskaičiuotas priėmus, kad vienu metu dirbs visa gavybos ir žaliavos transportavimo įranga, išskaitant ir sijotuvą, kurios nutolusios nuo artimiausios gyvenamos sodybos tuo pačiu minimaliu atstumu, esant palankiausiom garso sklidimo sąlygom, suformavus pylimą) artimiausioje gyvenamojoje teritorijoje pagal (9) formulę siektų 51,75 dB(A). Prognozuojamas triukšmo lygis neviršys higienos normą (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymas Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Akustinis triukšmas“). Be to sijotuvos sijos ne visą dieną planuojama, kad reiks persijoti tik pusę visos metinės produkcijos. Be to, slenkant gavybos darbų frontui, sijotuvos padėtis keisis.

Produkcijos išvežimas. Produkcija bus išvežama iš karjero jau esamu suformuotu keliu. Savivartis važiuodamas šiuo keliu arčiausiai prie gyvenamos sodybos priartės 160 m atstumu. Per parą planuojamai produkcijai išvežti su numatytais savivarčių pajėgumais prireiks pro sodybą pravažiuoti 76 kartus į abi puses (38 reisai). Pagal (9) formulę paskaičiuotas ekvivalentinis triukšmo lygis savivarčiui, kai jis bus nutolęs 160 m atstumu nuo gyvenamosios sodybos. Rezultatai ir duomenys pateikti 16 lentelėje

16 lentelė

Savivarčio, pravažiuojančio išvežimo keliu, keliamo triukšmo gyvenamojoje aplinkoje skaičiavimo duomenys ir rezultatai

Rodikliai	Oktavos							
Garso bangų dažnis, Hz	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
Triukšmo šaltinio garso slėgio lygis, L _W dB	85	74	78	73	73	74	67	63
Af pataisa, dB	-26,2	-16,1	-8,6	-3,2	0	1,2	1	-1,1
Adiv	32,08	32,08	32,08	32,08	32,08	32,08	32,08	32,08
Aatm	0,02	0,06	0,16	0,30	0,59	1,55	5,25	18,72
Agr	4,21	4,21	4,21	4,21	4,21	4,21	4,21	4,21
Abar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje	30,91	29,96	41,37	41,62	44,54	45,78	34,88	15,31
Ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, dB(A)					41,57			

Ekvivalentinis mobilių transporto priemonių keliamas triukšmo lygis 7,5 m atstumu nuo važiuojamosios kelio dalies skaičiuojamas pagal formulę (11):

$$L_{Aekv} = 10\lg N + 13,3 \lg V + 8,4 \lg \rho + 7 + \Delta L_p \quad (11)$$

čia:

N – abiem kelio kryptimis pravažiuojančių transporto priemonių skaičius per valandą. 76 važiavimai – N=9,5 aut./val.

V – vidutinis transporto priemonių greitis, km/val. V=20 km/val.

ρ – krovinių ir visuomeninių transporto priemonių srautas (procentais), ρ = 100%.

ΔL_p – papildoma pataisa priklausanti nuo konkrečių sąlygų: jei yra betoninė danga pridedama 3 dB, jei yra nuo 3–7 m skiriamoji juosta – 1 dB, jei transporto srautas juda įkalnėn, pataisa pridedama, o jei nuokalnėn – atimama, atsižvelgiant į jos statumą (%) (nuo 2 iki 4% – 1 dB, o nuo 4 iki 6 % – 2 dB, nuo 6 iki 8 % – 3 dB); ΔL_p = 0 dB.

Tokiui atvejui ekvivalentinis triukšmo lygis L_{Aekv} yra lygus 50,88 dB. Esant linijiniams triukšmo šaltiniui, ekvivalentinis triukšmo lygis skaičiuojamas pagal formulę (12).

$$L_{Aekv2} = L_{Aekv} - 10\lg (r_2/r_1) \quad (12)$$

čia:

L_{Aekv} – ekvivalentinis triukšmo lygis taške nutolusiame r₁ atstumu nuo šaltinio, dB;

L_{Aekv2} – ekvivalentinis triukšmo lygis skaičiuojamame teritorijos taške, nutolusiame r₂ atstumu nuo šaltinio, dB;

Ekvivalentinis mobilių transporto priemonių keliamo triukšmo lygis įvertinus apie 160 m atstumą iki artimiausios sodybos nuo išvežimo kelio yra lygus L_{Aekv2}= 50,88 – 10lg (160/7,5)=37,59 dB. Tai vos viršija fonines reikšmes (35 dB) ir neviršija higienos normoje nustatyti maksimalių verčių.

Atlikti skaičiavimai rodo, kad planuojamame karjere transporto priemonių skleidžiamas triukšmas net ir pačiomis palankiausiomis garso sklidimo sąlygomis ir dairbant visoms priemonėms kartu neviršys ribų nustatyti higienos normoje ir neturės tiesioginės neigiamos įtakos sveikatai. Skaičiavimai atlikti neatsižvelgiant į tai jog transporto priemonės pastoviai judės, vis nutoldamos nuo artimiausios sodybos, be to neatsižvelgta ir į karjero eksplloatavimo metu suformuotą pakopą – kaip papildomo barjero garso slopinimą.

13. Biologinės taršos susidarymas ir jos prevencija. Biologinės taršos planuojamos ūkinės veiklos vietoje nebus, nes karjere dirbančių poreikiams tenkinti bus įrengtas biotualetas, kurio turinys periodiškai bus šalinamas asinezacine mašina ir išvežamas tuo užsiimančių įmonių.

14. Planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremaliųjų įvykių ir (arba) susidariusių ekstremaliųjų situacijų. Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų tikimybė ir jų prevencija.

Planuojamos ūkinės veiklos rizika vertinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymu /16/, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu /1/, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 metų birželio 21 d. nutarimu Nr. 783“ Dėl avarių likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“ /17/, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 metų rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 „Dėl pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų ir pavojinguose objektuose esančių medžiagų, mišinių ar preparatų, priskiriamų pavojingoms medžiagoms, sąrašo ir priskyrimo kriterijų aprašo patvirtinimo“ /18/, „Bendroziomis gaisrinės saugos taisyklėmis“ (Žin., 2005, Nr. 26 – 852; su pakeitimais, /19/), Planuojamos ūkinės veiklos galimų avarių rizikos vertinimo rekomendacijomis R 41-02 /20/.

Žvyras ir smėlis – medžiaga, kuri klasifikuojama kaip nedegi, nepavojinga ir netoksiška. Visi mechanizmai, kurių veika vyksta vidaus degimo variklių sukuriama galia – traktuotini kaip transporto priemonės. Tai vienintelai įrenginiai, kurie PŪV vietoje naudoja vienintelę medžiagą laikomą pavojingą – dyzeliną. Jokios kitos pavojingos medžiagos PŪV teritorijoje nenaudojamos ir nesandėliuojamos. Aukščiau paminėta prasme pats PŪV objektas negali būti traktuojamas kaip pavojingas objektas, nes dyzelinas karjere nesaugomas ir atvežamas į gavybos vietą tik pagal poreikių.

Pagal planuojamos ūkinės veiklos galimų avarių rizikos vertinimo rekomendacijas R 41-02 /20/ PŪV vietoje identifikuojamos pavojingos operacijos – produkcijos gabenimas autotransportu, darbas

gavybos bei sijojimo įranga, kuro užpylimas žaibuojant, kuro ir tepalų tiekimo sistemų išsihermetizavimas žvyro ir smėlio gavybos metu, kuro ir tepalų užpylimas į gavybos ir krovos įranga, nekorekтиški kitų asmenų veiksmai (17 lentelė).

Darbuotojai privalės vadovautis įmonės administracijos išleistomis saugų darbo metodų pagal atskiras profesijas bei pareigybes instrukcijomis. Instrukcijos bus sudarytos vadovaujantis "Darbo apsaugos standartų sistemos" (SSBT) reikalavimais bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104/D1-186 patvirtinto normatyvinio dokumento "Saugaus darbo organizavimo ir darbo vietų įrengimo reikalavimai naudingųjų iškasenų gavybos įmonėse" nuostatomis, o taip pat ir atskirų profesijų saugos ir sveikatos instrukcijomis.

Jeigu žvyro ir smėlio gavybos metu dirbama griežtai pagal patvirtintą naudojimo planą, nepažeidžiant darbų bei eismo saugos normų ir reikalavimų, ekstremalios avarinės situacijos, kurios keltų pavojų gamtinei aplinkai, PŪV vietoje dirbančiųjų ar aplinkinių gyventojų sveikatai ir nuosavybei, įvykti negali.

Apibendrinant galima pasakyti, kad aukščiau aprašyta planuojama ūkinė veikla nėra tokis objektas, kuris savo esme, pobūdžiu būtų katastrofą ar ekstremalių situacijų židiniu.

Rizikos analizės struktūra PŪV vietoje

Objektas	Operacija	Pavojingas veiksnys	Nelaimingo atsitikimo pobūdis	Pazeidžiami objektais	Pasekės pažeidžiamie ms objektams	Reikšmingumas		Nelaimingo atsitikimo tikimybė	Svarba (rizikos laipsnis)	Prevenčinės priemonės
						žmonėms	gamtai			
Transportas	Produkcijos gabentimas	Kinetinė jėdėsio energija	Eismo įvykis	Autonomiškas, personalas	Ribotos	Nereikšmingos	Nereikšmingos	Vidutiniškas	Visikai tikėtina	Laikyti eismo taisyklių reikalavimų
Administracijos – butinių paskirties vagonėlis	El prieaisų naudojimas	Elektros energijos iškrova	Personas	Didelės	Nereikšmingos	Nereikšmingos	Jokio įspėjimo	Beviuk neįmanoma	Nereikšmingas	Pastovi el. įrangos techn. būklės kontrolė
Gaybos ir krovos išversta	Žyvo ir smėlio kasimas	Ilin stiptus vėjas	Gavybos įrangos gedimas	Ribotos	Nereikšmingos	Nereikšmingos	Anksstyvas ir aiškus įspėjimas	Beviuk neįmanoma	Nereikšmingas	Nedirbtini esant stipriam vėjui
Gaybos ir perdribimo išversta	Žyvo ir smėlio gavyba	Kuro ir tepalu įtekimo sistema išsihermetizavimas	Kuro ir tepalu įtekimo paslėdimas žemes paviršiuje	Ribotas	Nereikšmingas	Ribotas	Anksstyvas ir aiškus įspėjimas	Beviuk neįmanoma	Nereikšmingas	Pastovi el. įrangos techninės būklės kontrolė
Gaybos ir krovos išversta	Kuro užpilimas	Griaustinis žabavimas	Gaisras	Personalas, Gavybos iš krovos įversta	Didelės	Didelės	Jokio įspėjimo	Neįmanoma	Nereikšmingas	Kuro užpilimas griausmo, žabavimo metu nutekėjimas
Gaybos ir krovos išversta	Gaybos ir krovos įversta	Vandalizmo aktas	Gaybos įrangos vagystė ar iškomplektavimas	Didelės	Didelės	Didelės	Jokio įspėjimo	Neįmanoma	Nereikšmingas	Gavybos įrangos apsauga
Gaybos ir krovos išversta	Žyvo ir smėlio gavyba	Nestabilūs gavybos slėtai	Sapropelio pulpos išsiliejimas	Personalas, Gavybos įversta	Didelės	Didelės	Nereikšmingas	Ribotos	Beviuk neįmanoma	Gavybos įrangos laikymasis
Krovos išversta, gavybos išversta	Kuro ir tepalu užpilimas	Kuro ir tepalu užplėjimo sistemu išsihermetizavimas, personaolo dėmesio stoka užplaukiant kurą	Kuro ir tepalu pasklidimas ezero paviršiuje	Gruntinis vanduo	Nereikšmingas	Ribotos	Anksstyvas ir aiškus įspėjimas	Visikai tikėtina	Nereikšmingas	Pastovi el. įrangos techninės būklės kontrolė, kuo užplimo tvarkos laikymasis

15. Planuojamos ūkinės veiklos rizika žmonių sveikatai. Kalvarijos savivaldybės Sangrūdos seniūnijos teritorijoje žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto naudojimo proceso seka ir planuojama naudoti įranga pateikta II skyriaus 5 punkte, PŪV vyksmo vieta grafiškai pavaizduota 1 - 3 prieduose. Darbo režimas – 5 darbo dienos savaitėje, aktyviu paros metu (8 - 17 val.), viena pamaina šiltuoju metų laiku (gavyba nevykdoma 12.01 – 03.01); realizacija vykdoma ištisus metus. Planuojamas naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujas plotas yra pakankamai nutolęs nuo viešo naudojimo teritorijų, neturi kontaktų su svarbiais visuomeniniais objektais, planuojamos ūkinės veiklos vieta gana nuošali ir mažai lankoma (1 ir 2 priedai).

Šiame skyriuje bus apžvelgti PŪV aspektai galintys neigiamai įtakoti žmonių sveikatą bei numatyto šio neigiamo poveikio, jei jis būtų, mažinančios priemonės.

Sanitarinė apsaugos zona. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011-04-12 įsakymu Nr. V-360 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. V-586 "Dėl Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo“ (Žin., 2011-04-16, Nr. 46-2201) nusakyta, kad sanitarinės apsaugos zona tokio pobūdžio PŪV, nėra nustatoma /21/.

Viešosios paskirties statiniai, gyvenamieji namai, gyventojų skaičius PŪV zonoje. Trakėnų žvyro ir smėlio telkinys yra nutolęs 5.5 km atstumu nuo Sangrūdos miestelio, kuriame pagal 2013 metų surašymo duomenis gyvena 347 gyventojai. 2.0 km atstumu į šiaurės rytus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietas yra Trakėnų kaimas (pagal 2013 metų surašymo duomenis čia gyvena 154 gyventojai) (2 priedas), 0.4 km ir didesniu atstumu į pietus - pietvakariu nuo planuojamos ūkinės veiklos vietas yra Naujosios Valios (3 gyventojai) ir Zovodos (27 gyventojai) kaimų pavienės sodybos. Gyventojai pagrinde verčiasi žemdirbyste. Sklypas, kuriame numatoma žvyro ir smėlio gavyba, visu perimetru nuo išorės bus atskirtas 3 m aukščio dirvožemio ir kitų nuodangos padermių pylimais, kurie patikimai izoliuos aplinkines teritorijas nuo neigiamo (skyrius II, punktai 11, 12) PŪV poveikio.

Gyvensena ir sveikatos priežiūros prieinamumas. Gyvensenos veiksniai paprastai lemia apie 50% žmogaus sveikatos būklės. Žvyro ir smėlio gavyba bei išgautos žaliavos pirminis perdirbimas ar jos realizacija negali įtakoti ar kitaip įtakoti visuomenės ar atskirų asmenų elgsenos ir gyvensenos veiksnių (mitybos įpročių, žalingų įpročių, fizinio aktyvumo ir kt.). Planuojama ūkinė veikla negali turėti įtakos sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų prieinamumui bei šių paslaugų kokybei. Planuojamo naudoti telkinio naujo ploto tolimesnėse apylinkėse ir arčiau esančiose prieigose (pvz. baigiamas kasti VI „Mariampolės regiono kelias“ žvyro ir smėlio karjeras) yra nuo seno veikiančiuose karjeruose kasamas žvyras ir smėlis. Todėl tikėtina, kad vietas gyventojams planuojama ūkinė veikla nebūtų naujiena – jiems žinomas planuojamos ūkinės veiklos pobūdis.

Psichologiniai veiksniai, galimas visuomenės nepasitenkinimas PŪV, galimi konfliktai. Psichologiniai veiksniai – stresas, įtampa – tiek darbo vietoje, tiek gyvenamoje aplinkoje įtakoja žmogaus savijautą. PŪV turės ir tiesioginę ekonominę naudą – bus sukurtos naujos darbo vietas, dalį kurių galėtų užimti vietas gyventojai. Tai ženklus pliusas, pirmiausia darbuotujų (jų šeimos narių) psichologinei būklei dėl turimos darbo vietas ir garantuotų pajamų.

Aplinkos estetinio vaizdo kaita nežymi – baigus PŪV, kasybos plotas bus sutvarkytas – panaudojant nuodangos gruntą nulėkštinami šlaitai, apsodinami miško medžiai. PŪV vykdymo metu bus naudojamasi jau esamais keliais – PŪV organizatoriai kelius, kuriais naudosis, suprattingai ir geranoriškai prižiūrės, pagal poreikių juos tvarkys. Ta prasme PŪV vykdymas neturėtų sukelti psichologinių nesusipratimų ir diskomforto.

Veiklos eigoje susidarančios atliekos. Žvyro ir smėlio gavybos bei realizacijos veikloje (mažoje įmonėje) susidarančios atliekos itin negausios, jos ir jų tvarkymo būdai aprašyti II skyriaus 9 ir 10 punktuose.

Kvapai. Žvyras ir smėlis – natūrali, praktiskai bekvapė, gamtinė žaliava. Jų gavybos ir paruošimo realizacijai metu nenaudojamos jokios medžiagos, galinčios skleisti ar sudaryti intensyvaus kvapo junginius.

Oro tarša mechanizmų į atmosferą išmetamomis teršiančiomis medžiagomis ir dulkičumas bei sukeliamo triukšmo vertinimas. Žvyro ir smėlio gavyba ir realizuojamos

produkcijos transportavimas susijęs su mechanizmais, kurie traktuotini kaip transporto priemonės – jų eiga lemia dyzelinių variklių sukuriama galia. Mechanizmų į atmosferą išmetamų teršiančių medžiagų kiekis buvo apskaičiuotas vadovaujantis Aplinkos ministro 1998-07-13 įsakymu Nr. 125 patvirtinta „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodika“ /5/. Dokumentacijoje pateikti į orą išmetamų teršalų kilmės šaltiniai bei kiekiai, sklaidos barjerai, galimi būdai dulkių ir kitų teršalų kiekiams mažinti ar slopinti, susiejant tai su planuojamos ūkinės veiklos vietas padėtimi. Oro taršos mechanizmų išmetamosiomis dujomis ir dulkėtumo vertinimo rezultatai pateikti II skyriaus 11 punkte – planuojama nedidelės apimties žvyro ir smėlio gavyba, dėl kurios metų bėgyje aplinkos ore nuo mobilios gavybos ir transportavimo įrangos aplinkos ore pasklis 3,61 t medžiagų (išmetimai vienos dienos bėgyje bus ženkliai mažesni) ir pasklis žymiai platesnėje erdvėje nei nuo vieno stacionaraus kamino. Tai kiekiai, kurie nedidesni nei žemdirbystėje naudojamuose laukuose. Todėl reikšmingo poveikio žmonių sveikatai nebus. Kasybos metu sukeliamo triukšmo poveikis esamiems gyvenamiesiems pastatams bei jų aplinkai bus nereikšmingas (II skyriaus 12 punktas). Kasybos sklypo perimetru laikinai sandėliuojamos nuodangos padermės efektyviai slopins triukšmo sklaidą ir nustatytos ribinės vertės viršijamos nebus.

Profesinė rizika. Labiausiai tikėtina, kad didžiausia rizika išliks darbuotojams valdantiems mechanizmus. Ši rizika atsiranda kai susiduriama su organizaciniais darbų atlikimo pažeidimais - pavojingose zonose ir ant mechanizmų trūksta įspėjamų ženklų, nesilaikoma mechanizmų techninio patikrinimo terminų arba patikrinimų žurnaluose nėra išrašų apie atliktus patikrinimus. Technologinis procesas bus racionaliai suplanuotas, kad darbuotojams netektų dirbtį didelės taršos koncentracijos, viršijančios higienines normas, fone. Pagal poreikį darbuotojai bus aprūpinti asmeninės apsaugos priemonėmis (darbo pobūdį atitinkantys darbiniai rūbai, apsauginiai akiniai, ausinės, pirštinės), privalės reguliariai tikrintis sveikatą. Kad būtų išvengta nelaimingų atsitikimų darbe, bus būtina laikytis darbų saugos taisyklių, darbuotojai bus laiku ir tinkamai instruktuojami bei jiems leidžiama dirbtį tik su techniškai tvarkingais įrenginiais. Detaliai visos būtinės priemonės darbuotojų sveikatos užtikrinimui bus pateiktos specialiai darbuotojų saugos ir sveikatos dokumente, kuris bus paruoštas įmonės iniciatyva pagal jos numatomų vykdyti darbų pobūdį jau gavus leidimą eksplotuoti telkinį. Minėtame dokumente bus nurodyti esami ir galimi rizikos darbuotojų saugai ir sveikatai veiksnių, prevencinės priemonės jiems šalinti ir/ar mažinti iki teisės aktais nustatyto leidžiamų dydžių. Įmonė neturi teisės pradeti eksplotuoti telkinį jei neturi paruošusi šio dokumento.

Darbuotojai privalės vadovautis įmonės administracijos išleistomis saugų darbo metodų pagal atskiras profesijas bei pareigybės instrukcijomis. Instrukcijos bus sudarytos vadovaujantis "Darbo apsaugos standartų sistemos" (SSBT) reikalavimais bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104/D1-186 patvirtinto normatyvinio dokumento "Saugaus darbo organizavimo ir darbo vietų įrengimo reikalavimai naudingų iškasenų gavybos įmonėse" nuostatomis ir atskirų profesijų saugos ir sveikatos instrukcijomis.

Planuojama ūkinė veikla tiesiogiai ir neigiamai neįtakos *gyventojų saugos, susisiekimo sąlygų* bei neturėtų didinti *nelaimingų atsitikimų* skaičiaus. PŪV teritorija ne darbo metu bus saugoma įmonės sargų. Gavybos ploto prieigose (įvairiuose kasybos sklypo pakraščiuose) numatoma pastatyti informacinius skydus, perspėjančius gyventojus ar atsitiktinius lankytojus, jog karjero teritorijoje vaikščioti draudžiama. Ant kelio į karjerą bus įrengta pakeliamą atitvara – įvažiuoti galės tik gavybos ir krovos įrangą bei produkciją išvežantį transportą. Produkcijos transportavimo metu sudėtingesniuose kelio ruožuose (sankryža, posūkis, išvažiavimai iš kaimyninių žemės sklypų) bus ribojamas transporto priemonių greitis, neviršijant 20 km/h. Žaliavos išvežimas bus vykdomas jau esamais keliais (II skyrius, 5 punktas). Pagal poreikį, supratinai ir besalygiškai, pažeisti kelių sluoksnių bus sutvirtinti ir periodiškai atliekama jų priežiūra bei remontas – tai racionaliausias, tiek ekonominiu, tiek aplinkosauginiu, tiek vietinių gyventojų poreikių požiūriu pagrįstas sprendimas. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas kelio dangos ekspluatacijai pavasario polaidžio ir rudens lietingo sezono metu – fiksavus ženklius kelio dangos pažeidimus, lyginant su kita metų periodais, krovinių transporto eismas bus laikinai nutraukiamas. Gavybos ploto perimetro atskiruose ruožuose (sodybų kryptimi, pagal Trakėnų botaninį draustinių

numatoma apjuosti baltai raudona juosta su užrašu „Stop“. Tokia vėjyje plevesuojanti juosta turėtų sustabdyti ne tik žmones, bet ir galinčius užklysti didesnius laukinius žvėris ar „pasimetusius“ naminius gyvūnus. Juostos tvirtinimus prie medinių stulpelių, jos pažeidimus kontroliuos ir sistemingai šalins įmonės darbuotojai.

Numatomos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai mažinimo priemonės:

- pastovi PŪV užimtų mechanizmų techninės būklės kontrolė;
- savivarčių, išvežančių produkciją, kėbulų tentų naudojimas dulkėjimo sumažinimui;
- produkcijos transportavimo metu sudėtingesniuose kelio ruožuose (sankryža, posūkis, išvažiavimai iš kaimyninių žemės sklypų) transporto priemonių greičio valdymas, neviršijant 30 km/h;
- gavybos, krovos bei transportavimo mechanizmų su aukštus gamtosauginius standartus atitinkančiais varikliais naudojimas;
- pagal poreikį, supratinčiai ir besalygiškai, pažeisti kelių sluoksniai sutvirtinami ir periodiškai atliekama jų priežiūra bei remontas;
- produkcijos išvežimui naudojamo žvyrklio laistymas sausuoju metų laiku (dulkėtumo prevencija);
- darbuotojų sukauptų komunalinių atliekų periodinis išvežimas į regioninę sąvartyną; periodiškas biotualet turinio išvežimas į vandens valymo įrenginius;
- atitvarų ir informacinių stendų ties gavybos vieta įrengimas;
- griežtas telkinio eksplotatavimo taisyklių bei naudojimo plano laikymasis, tinkamas rekultivacijos darbų atlikimas, atsižvelgiant į naudojimo plane apibrėžtus reglamentus.

16. Planuojamos ūkinės veiklos sąveika su kita vykdoma ūkinė veikla ir pagal teisės aktų reikalavimus patvirtinta ūkinės veiklos plėtra gretimose teritorijose (pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus). Planuojamos ūkinės veiklos vietoje bus vykdomi tik žvyro ir smėlio gavybos darbai. Sklypai, esantys betarpiskai aplink PŪV vietą – veikiantis žvyro ir smėlio karjeras, Trakėnų miško botaninis draustinis, III grupės apsauginių miškų ir IV grupės ūkiniai miškų paskirties, žemės ūkio paskirties žemė (11 priedas). I šiaurės vakarus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietas yra vėjo jėgainė (13, 14 priedai). Tarp vėjo jėgainės ir planuojamo naudoti ploto išiterpusių gyvenamujų sodybų nėra, suminis veiklos poveikis gyvenamai sodybai nesusidarys. Gretimais esančio žvyro ir smėlio karjero ištakliai yra baigiami išeksploatuoti, eksplotaciniai darbai bei žaliavos pervežimo transporto srautai yra ženkliai sumažėję.

Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano (savivaldybės tarybos patvirtintas 2009-06-18 d. sprendimu Nr. T-46-39) žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje PŪV vieta priskiriama naudingų iškasenų teritorijai (13 priedas). Kituose bendrojo plano sprendiniuose jokia veikla nei PŪV teritorijoje nei gretimose teritorijose nevykdoma bei nėra numatyta ateityje sprendiniuose. Pagal nekilnojamo turto registro centrinio duomenų banko išrašą PŪV numatyto žemės sklypo pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – naudingų iškasenų teritorijos, naudojimo pobūdis – naudingų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų) (4 priedas).

PŪV metu karjeras nuo aplinkinių teritorijų bus atribotas 3,0 m aukščio nuodangos nuogulų pylimui, kuris gerai izoliuos triukšmo ir dulkėtumo sklaidą – PŪV įtaka aplinkiniams sklypams bus minimali. Taršios medžiagos PŪV vietoje naudojamos ir saugomos nebus, mechanizmų kiekis PŪV vietoje dirbs minimalus – tik reikiama apimtimis atlikti. Praktiskai bus ne didesnis nei žemdirbystėje naudojamuose laukuose. Todėl gretimuose dirbamuose žemės ūkio paskirties sklypuose kokie nors apribojimai dėl PŪV taip pat nereikalingi.

17. Veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, numatomas eksplotacijos laikas. Karjero darbo režimas (nuodangos nuėmimas, naudingų iškasenų gavyba, rekultivacijos darbai) – 5 darbo dienos savaitėje, aktyviu metu nuo 8 iki 17 valandos, viena pamaina šiltuoju metų laiku, gavybos darbai nebus vykdomi nuo 12.01 iki 03.01. Produkcijos realizaciją iš gavybos vietas numatoma vykdyti ištisus metus. Telkinio ištaklių apskaitai ir gavybai vadovaus kompetentingas gavybos specialistas, turintis kasybos darbų vadovo pažymėjimą. Žvyro ir smėlio gavybą planuojama vykdyti 13 metų (čia atmetami neišvengiamai susidarysiantys gavybos nuostoliai nuimant dangos nuogulas ir naudingo klodo nuostoliai karjero šlaituose – gavyba vykdant detaliai išžvalgytų ištaklių kontūre, po nejudinama 5 m kasybos sklypo

pakraščio juosta (paliekama, kad pradėjus rekultivaciją čia galėtų pravažiuoti buldozeris, kurie tokio tipo ir gylio karjeruose gali siekti iki 25 nuošimčių nuo bendro išžvalgytu išteklių kiekio. Tikslus gavybos nuostolių kiekis ir gavybos trukmė bus apibrėžti naudojimo plano sudarymo metu).

Nuodangos nuémimo darbų metu bus pašalintos dangų sudarančios nuogulos. Augalinis sluoksnis ir kitos nuodangos padermės (augalinis sluoksnis atskirai nuo kitų dangos uolienų) bus sandėliuojamos kasybos sklypo pakraščiuose iki rekultivacijos pradžios. *Kasybos darbus* numatoma pradeti šiauriniame telkinio pakraštyje nuo jau veikiančio karjero ir testi metinėms gavybos apimtimis užtikrinti reikalingais plotais, koncentrišku darbų frontu rytų – pietryčių kryptimi. *Produkcijos išvežimas* bus vykdomas esamu nutiestu keliu. Karjere dirbantys įrenginiai judės karjero vidaus keliais. Lygiagrečiai žvyro ir smėlio gavybos darbams bus vykdomi pažeistų žemų *rekultivacijos darbai*. Iškastoje karjero dalyje šlaitai nulėkštintami iki 14 - 20° tam panaudojant kasybos sklypo pakraščiuose laikinai sandėliuotus nuodangos gruntus bei žvyrą ir smėlį, liekantį iškasos šlaituose. Ant nulėkštinant suformuotų šlaitų ir iškasos dugno paskleidžiamas dirvožemis bei pasodinami miško sodmenys.

III skyrius. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETA

18. Planuojamos ūkinės veiklos vietas administracinių padėtis, dislokacijos vietas su gretimybėmis. Informacija apie planuojamas naudoti teritorijos žemės sklypą. Planuojamos ūkinės veiklos vieta – Kalvarijos savivaldybė, Sangrūdos seniūnija, Zovodos kaimas. PŪV vieta yra 9,2 km į pietus - pietvakariu nuo Kalvarijos miesto bažnyčios, 8,8 km į rytus - pietryčius nuo Liubavo miesto bažnyčios ir 0,620 km (tiesia linija) į rytus nuo magistralinio kelio Kaunas – Mariampolė – Suvalkai (1, 2 priedai). Telkinio ploto vakariniu – pietvakarinu pakraščiu pagal kelią nutiesta vietinė orinė elektros perdavimo linija. Planuojamas naudoti 7,8 ha plotas yra žemės sklype (kadastrinis žemės sklypo Nr. 5172/0001:162), kuris nuosavybės teise priklauso UAB „Universali forma“ dukterinei įmonei UAB „Laimėtojas“, a.k. 301078624. Šio sklypo bendras plotas 8,1674 ha, naudojimo būdas Kalvarijos savivaldybės tarybos 2011-11-24 d. sprendimu Nr. T-11-22 pakeistas iš „kiti žemės ūkio paskirties sklypai“ į naudingų iškasenų teritorijos, naudojimo pobūdis – naudingų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjeru). Žemės ūkio naudmenų (pievų ir natūralių ganyklų) plotas 6,8912 ha, vandens telkinių plotas 0,0452 ha, kitos žemės plotas 1,2310 ha.

19. Planuojamos ūkinės veiklos sklypo ir gretimų žemės sklypų ar teritorijų funkcinis zonavimas ir teritorijos naudojimo reglamentas (pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir būdas (būdai), nustatyti specialiosios žemės naudojimo sąlygos, vyraujančių statinių ar jų grupių paskirtis) pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus. Informacija apie vietovės infrastruktūrą, urbanizuotas teritorijas, esamus statinius ir šių teritorijų ir (ar) statinių atstumus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietas.

Planuojama naudoti teritorija yra viename žemės sklype (kadastrinis žemės sklypo Nr. 5172/0001:162). Šiuo metu PŪV vietoje jokia veikla nevykdoma. 2015-05-12 patikrinimo laukuose metu nustatyta 4,05064 ha apleistos žemės ir 2015-12-17 Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos, Valstybinės miškų tarnybos duomenimis nustatyta 0,55 ha želdinių plotas, augantis vietinės reikšmės kelio juostos dalyje už kelio pylimo pado. Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano (patvirtintas savivaldybės tarybos 2009-06-18 d. Nr. T-46-39) miškų išdėstymo plane PŪV vieta priskiriama naudingų iškasenų teritorijai (4, 12 priedai). Greta esantys žemės sklypų yra miškų, žemės ūkio ir kitos paskirties. Besiribojantys su vakariniu – šiaurės vakariniu ir rytiniu PŪV vietas pakraščiu plotu, priskiriami naudingų iškasenų teritorijoms. Sklypas, esantis pagal šiaurinę – šiaurės rytinę planuojamo naudoti ploto ribą (sklypo unikalus numeris 4400-2180-0588), Valstybinio Miškų kadastro duomenimis yra III miškų grupei – apsauginiamis miškams (draustinis) - priskirtas plotas. Su PŪV kontūru iš rytų besiribojantis sklypas priskiriamas IV ūkinių miškų grupei (11 priedas). Šiaurinis PŪV vietas pakraštys betarpiskai šliejasi prie naudingų išteklių gavybos teritorijos (Trakėnų karjeras). Apie karjerus sanitarinė apsaugos zona nėra išskiriama. PŪV vieta yra atokiai nuo visuomeninės paskirties teritorijų. Labai patogioje strateginėje vietoje, 620 m į rytus nuo magistralinio kelio Kaunas – Mariampolė – Suvalkai. Visas nagrinėjamas plotas patenka į „Natura 2000“ teritoriją bei gamtinę karkasą (regioninės tarpsisteminių stabilizavimo ašys). Gamtinio karkaso nuostatų (Žin., 2010, Nr. 87-4619) 15 p. nurodo, kad „gamtinio karkaso konservacinės, miškų, žemės ūkio ir kitos rekreacinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai“. Tačiau PŪV metu jokie pastatai nebus statomi, o pats karjeras taip pat nėra statyns, tad TIPK leidimas nėra reikalingas. Pagal Gamtinio karkaso nuostatas karjerą įrengti šioje teritorijoje nėra draudžiama.

Infrastruktūra. Naujai išžvalgytas telkinio plotas yra 0,620 km į rytus nuo magistralinio kelio Kaunas – Mrijampolė – Suvalkai. Iki šio kelio produkcijai atvežti bus naudojamas jau sukurtas kelių infrastruktūra. Inžineriniai tinklai žvyro ir smėlio gavybos metu nereikalingi. Planuojamos ūkinės veiklos vykdymui nenumatomas naujų inžinierinių tinklų įrengimas. Elektros energijos tiekimas į mobilų, laikiną, konteinerinio tipo administracinių – buitinės paskirties vagonėlių bus vykdomas nuo ties pietvakariniai teritorijos pakraštyje jau esančios elektros perdavimo linijos. Kitų infrastruktūros elementų nei planuojamame naudoti plote nei artimiausiose jo prieigose nėra.

Urbanizuotos teritorijos. Telkinys yra silpnai urbanizuotoje teritorijoje. Planuojamos ūkinės veiklos vieta pakankamai atoki, joje ir artimiausiose jos prieigose nėra visuomeninės paskirties objektų. Artimiausia gyvenama sodyba yra 0,305 km atstumu nuo planuojamo naudoti ploto šiaurinio pakraščio

(sklypo unikalus numeris 5172-0001-0026), o kiek toliau – 0,612 km ir 0,906 km atstumu į pietus yra dar dvi sodybos (unikalūs sklypo numeriai 5172-0003-0013 ir 4400-3650-7270; 2 priedas). Apie 0,5 km (tiesia linija) į šiaurės vakarus nuo šiaurės vakarinio telkinio sklypo krašto yra nutolusi artimiausia degalinė.

Nors ir Sangrūdos seniūnijoje pagal Lietuvos Respublikos 2011 metų visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatus registruoti 1387 gyventojai, Kalvarijos seniūnijoje 9116 gyventojai, o Liubavo seniūnijoje 800 gyventojų, artimiausios PŪV apylinkės itin negausiai apgyvendintos: Sangrūdos seniūnijos, Naujosios Valios kaime gyvena tik 3 gyventojai, Zovodos kaime 27 gyventojai (16 vyru, 11 moterų), Palecmurgių kaime (Liubavo sen.) gyvena 6 gyventojai ir tik Trakėnų kaimas, esantis didesniu atstumu nei 2 km nuo šiaurinio planuojamos ūkinės veiklos pakraščio, kitapus Trakėnų miško botaninio draustinio, yra gausiau apgyvendintas – Jame gyvena 157 gyventojai (1 ir 2 priedai).

Rekreacinių teritorijų konkrečiai PŪV vietoje nėra, o artimiausiose PŪV vietai apylinkėse Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrajame plane rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje šių objektų plėtra nėra numatyta. Teritorija yra priskirta „Natūra 2000“ teritorijai, Kalvarijos biosferos poligonui, iš šiaurės ribojasi su Trakėnų miško botaniniu draustiniu. 100 m atstumu nuo pietrytinio planuojamo eksplotuoti ploto yra Zovodos kaimo senosios kapinės, kultūros paveldo objektas (15 priedas). Kiek atokiau nuo PŪV vietas yra suplanuotos turizmo trasos. tačiau nei vienam iš minėtų objektų apribojimai nėra taikomi

20. Informacija apie eksplotuojamus ir išžvalgytus žemės gelmių telkinių ištaklius, geologinius procesus ir reiškinius, geotopus. Geologinės informacinės sistemos GEOLIS (<https://epaslaugos.am.lt/>) duomenų bazėje informacija apie PŪV vietoje fiksotas geologinius procesus ir reiškinius bei geotopus – neminima, minėtų objektų šioje teritorijoje ir jos artimiausiose apylinkėse nėra.

Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujame plote numatomos vykdyti ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo atrankai dokumentacija parengta remiantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005-12-30 d. įsakymu Nr. D1-665 patvirtintais “Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodiniai nurodymai” /2/, Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio papildomos žvalgybos 1987 – 1988 m. sukauptais geologiniais duomenimis /13/, Kalvarijos savivaldybės bendruoju planu ir jo sprendiniai.

Geologiniai žvalgybiniai darbai Trakėnų telkinyje pirmą kartą atlikti 1980 – 1981 metais. Vėliau geologinės žvalgybos darbai vykdyti 1987 – 1988 m. Kompleksinė geologinės žvalgybos ekspedicija atliko papildomą detalią Trakėnų telkinio žvalgybą. Įvertinus darbo rezultatus 1988 m. TIK protokolu Nr. 3(402) patvirtintas žvyro ištaklių kiekis, kuris pagal kategoriją B sudarė – 1746 tūkst. m³, pagal kategoriją C₁ – 5906 tūkst. m³, pagal kategoriją B÷C₁ – 7652 tūkst. m³. Natūralus žvyras pripažintas tinkamu IV – V kategorijos kelių tiesimo darbams /13/. Trakėnų telkinio vakarinę dalį daugiau kaip dvidešimt metų eksplotuoja VI „Marijampolės regiono keliai“.

1987 – 1988 m. Kompleksinės geologinės žvalgybos ekspedicijos papildomos žvalgybos darbo rezultate buvo pervertinta visa 1980 – 1981 metais sukaupta geologinė medžiaga bei pilnai perskaičiuoti žvyro ir smėlio ištaklių telkinyje. Žvyro ir smėlio ištaklių kiekis 43,8 ha plote sudarė 7652 tūkst. m³ /13/.

Devyni 1987 – 1988 m. išgręžti gręžiniai patenka į planuojamą eksplotuoti sklypo plotą. Šių gręžinių duomenys panaudoti žaliavos kokybės vertinimui ir ištaklių apskaičiavimui.

Dar 2011 metais Kalvarijos savivaldybės Sangrūdos seniūnijos teritorijoje planuojamo naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujam plotui buvo atlikta poveikio aplinkai vertinimo atranka /28/ bei atliktas poveikio „Natura 2000“ teritorijoms vertinimas – gauta teigiamą PŪV atrankos išvada (6 priedas). Praėjus atrankos išvados galiojimo terminui, PAV procedūra kartojama.

Trakėnų telkinį sudaro viršutinio pleistocene Nemuno svitos Baltijos posvitės kraštinių darinių glacigeninės ir fliuvioglacialinės nuogulos /9, 10/. Telkinio *asla* - itin smulkus smėlis, o taip pat pavieniais atvejais žvyras ir smėlis, kurie dėl slūgsojimo salygū neįjungti į naudingą sluoksnį. *Danga* - augalinis sluoksnis, priemolis, priesmėlis, itin smulkus smėlis ir žvyras, slūgsantis virš priesmėlio sluoksnio. Dangos storis kinta nuo 0.3 m iki 4.2 m, vidutinis – 2.25 m.

Bendras naudingos sluoksnio storis kinta nuo 8.6 iki 25.9 m, vidutinis – 17.3 m. Visas naudingas sluoksnis telkinyje yra sausas. Žvyro ir smėlio ištaklių kiekis šiame plote sudaro 1.515 mln. m³.

Numatomoje naudoti telkinio dalyje kasybos sąlygos - analogiškos kaip ir greta jau baigiamame eksploatuoti, 1980 - 1981 metais išžvalgytame VI „Marijampolės regiono keliai“ žvyro ir smėlio karjere. Geologinės - hidrogeologinės sąlygos tokios pat kaip ir šalia kasamoje telkinio dalyje, nes eksploatuojama Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio dalis ir numatomas naudoti naujas plotas sudaro vieną geologinį kūną. Naudingo klodo slūgsojimo sąlygos nereikalauja jokių specifinių techninių priemonių žvyro ir smėlio gavybai vykdyti.

Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio ištekliai patvirtinti 1988 m. tuometinės Teritorinės išteklių komisijos protokolu Nr. 3(402) bei yra apskaitomi Valstybinio Žemės gelmių registro išteklių dalyje (8 priedas). Pagal LST 1331:2002 Lt (automobilių kelių gruntuai) reikalavimus detaliai išžvalgyti žvyro ir smėlio ištekliai yra tinkami įvairių automobilių kelių sluoksnių įrengimui bei kelių remontui /3/.

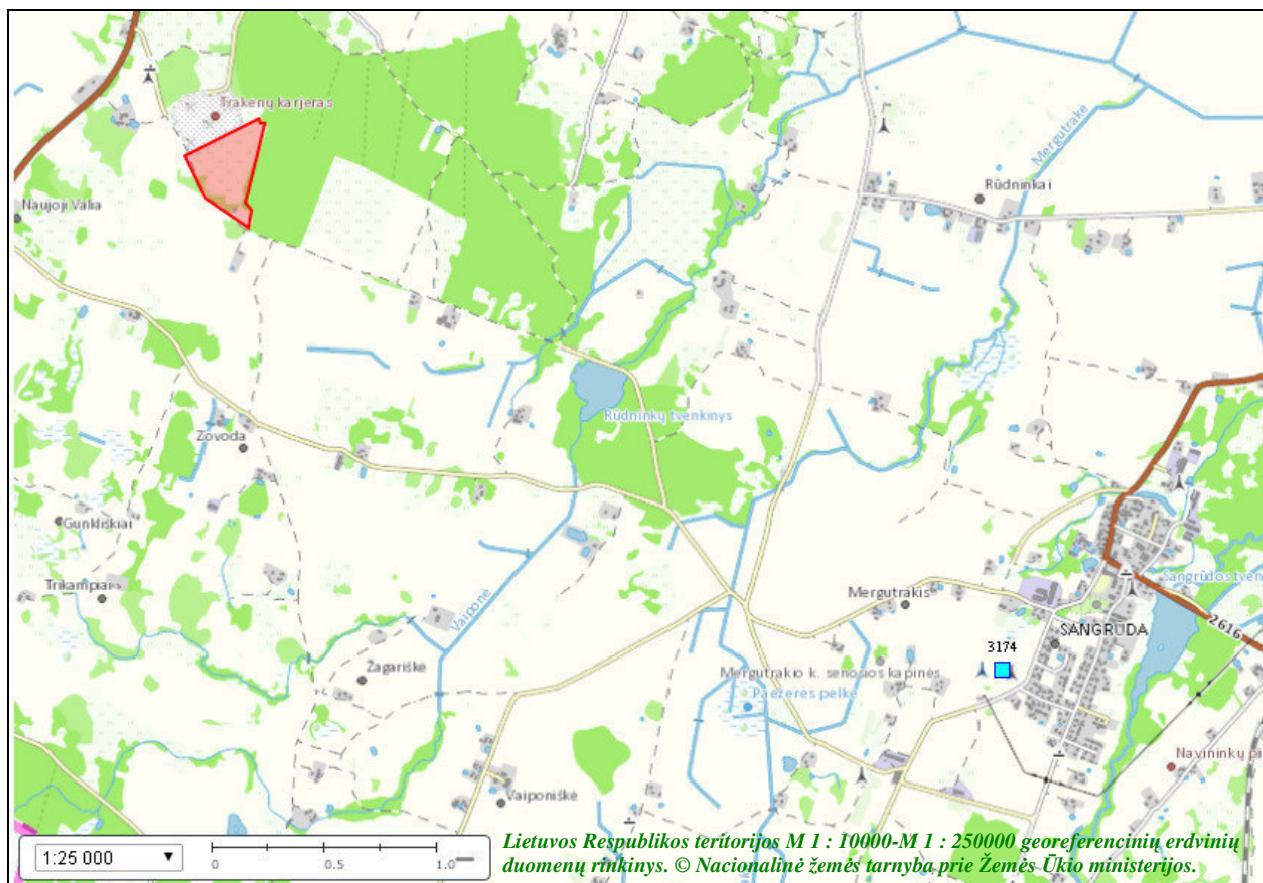
Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto apylinkėse yra detaliai išžvalgytų, eksploatuojamų telkiniai bei aptiktų prognoziniai žvyro išteklių plotų (1 ir 2 priedai). Detalesnė informacija apie šiuos telkinius pateikiama 18 lentelėje.

18 lentelė

**Duomenys apie detaliai išžvalgytus, eksploatuojamus, išeksploatuotus ir nebenaudojamus telkinius bei
aptiktus prognoziniaus žvyro ir smėlio plotus Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio ploto apylinkėse**

Nr. ŽGR	Pavadinimas	Registravimo ŽGR data	Išteklių rūsis	Būklė	Šiaurės koord.	Rytų koord.	Adresas
1571	Trakėnai	1997-07-17	Smėlis ir žvyras	Naudojamas	6022711	446274	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen.
1568	Trikampiai		Žvyras	Nenaudojamas	6021586	445762	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen.

Apylinkėse nėra daug požeminio vandens vandenviečių. Artimiausia PŪV vieta gėlo vandens vandenvietė (3 paveikslas, 15 priedas) yra Sangrūdos gyvenvietėje, kuri nuo PŪV teritorijos į rytus nutolusi apie 4 km atstumu. Išgaunamų ir aprobuotų vandens išteklių kiekio Lietuvos geologijos tarnyba neteikia, nes tai konfidenciali informacija. Šiai vandenvietei SAZ yra neįsteigta, tik numatyta projektuose (Žemės gelmių registro (ŽGR) duomenys; www.epaslaugos.lt). Vandenvietė detaliau aprašyta 19 lentelėje.

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Geriamasis gėlės vanduo
- Planuojamas naudoti telkinio plotas

3 pav. Išbraiža iš požeminio vandens vandenviečių žemėlapio

19 lentelė

Duomenys apie požeminio vandens vandenvietes Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto apylinkėse

Nr. ŽGR	Pavadinimas	Registravimo ŽGR Data	Būklė	Išteklių rūšis	SAZ isteigtas	SAZ projektas	Istekliai	Geol. indeksas	Šiaurės koord.	Rytų Koord.	Adresas
3174	Sangrūdos (Kalvarijos sav.)	2004-10-21	Naudojamas	Geriamasis gėlės vanduo	Ne	Yra	Aprobuoti	agIIIbl- gr; agIIimd- žm	6020222	449623	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Sangrūdos k.

Visus žvyro ir smėlio telkinius ir prognozinius plotus dengia dirvožemio sluoksnis. Ruošiant telkinį eksploatacijai dirvožemis yra nuimamas ir laikinai (iki rekultivacijos pradžios) saugomas kasybos sklypo pakraščiuose suformuotuose pylimuose. Rekultivacijos metu dirvožemis paskleidžiamas ant nulėkštintų karjero šlaitų ir karjero dugno. Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio planuojamo naudoti naujo ploto apylinkėse vyraujančių dirvožemių tipai bei vyraujanti granuliometrinė sudėtis pavaizduoti išbraižose iš dirvožemio erdvinių duomenų rinkinio M 1:10000 (17, 18, 19 priedai). Pagal dirvožemio tipus planuojamame naudoti naujame plote vyrauja smėlžemiai (SD/AR, SDk-p/s/s), susidarę vienalytėse dirvodarinėse ar dvilytėse uolienose kur paklojinė uoliena slūgso giliau kaip 1 m, kartais ir sekliu. Ties centrine PŪV ploto dalimi einant link pietinio išteklių ploto kampo esama slynžemiu (GL/GL, GLb-y) apie tvenkinuką susidariusiame pažemėjime gausiau durpžemiu (PD/HS, PDz2/d/d). Pagal dirvožemio granuliometrinę sudėtį dirvodarinė granuliometrinė sudėtis šiauriniame sklypo plote smėlingas lengvas - priemolis (sp), šiaurės rytuose ir ties telkinio centru - priesmėlis (ps), beveik visame likusiame plote - smėlis (s), o pietiniame planuojamo naudoti ploto pakraštyje – vėl priesmėlis (sp). Dirvožemio našumo

balas šiaurinėje planuojamo naudoti telkinio naujo ploto dalyje yra 30,8, margumo koeficientas (pataisos koeficiente reikšmė dėl dirvožemiu dangos įvairovės) 0,9, t.y. labai marga danga (labai didelė dirvožemiu įvairovė), akmenuotumas – 0,97 – priskiriamas II klasei (akmenų kiekis 10,1 – 25 m³/ha), tipas – nesausinti dirvožemiai (N). Šiaurės rytiniame kampe dirvožemio našumo balas 18,5, margumas 0,9, akmenuotumas 0,97, tipas nesausinti dirvožemiai (N). Vidurinėje (rytinėje) planuojamo naudoti naujo ploto dalyje dirvožemio našumo balas 35,4 margumas 0,9, nesausintas (N). Centrinės nedidelės ploto dalie našumo balas aukščiausia ir siekia 39, tačiau pagrinde daugiasia paplitę dirvožemiai kurių našumo balas 23,9. Pagal nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą, žemės ūkio naudmenų našumo balas 26,1 (4, 17 18, 19 priedai).

21. Informacija apie kraštovaizdį, gamtinį karkasą, vietovės reljefą, kraštovaizdžio vizualinę struktūrą.

Fizinė-geografinė planuojamo naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio ploto teritorijos charakteristika. Planuojamas naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujas plotas yra Kalvarijos savivaldybės pietinėje dalyje, Sangrūdos seniūnijoje, Zovodos kaimo laukuose.

Žemėnauda. Planuojama naudoti teritorijos pagrindinė tikslinė paskirtis – kita, naudojimo būdas - naudingų iškasenų teritorijos, naudojimo pobūdis - naudingų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų). PŪV teritorija šiuo metu – nenaudojama.

Kraštovaizdis. Trakėnų telkinio plotas pagal fizinių-geografinių rajonavimą patenka į paskutinio aplėdėjimo moreninių aukštumų, Sūduvos aukštumos rajoną, Alytaus aukštumos parajonyje esantį Trakėnų kalvotą moreninį masyvą (www.lgt.lt). Teritorijos reljefas – vėlyvojo Nemuno ledynmečio, Baltijos stadijos, glacialinis. Kraštovaizdis sanykinai gali būti laikomas gamtiniu su ryškia antropogenizacijos įtaka, nes vyrauja žemės ūkio naudmenos, ariami laukai, natūraliai ataugančios pievos, kaimynystėje veikia žvyro ir smėlio karjeras.

Pagal "Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studiją", II studijos dalį /22/ fiziogeninis kraštovaizdžio pobūdis Lietuvos teritorijoje pradėjo formuotis po paskutinio aplėdėjimo, maždaug prieš 10 – 12 tūkst. metų. Pagal Lietuvos kraštovaizdžio suskirstymą į fiziomorfotopus PŪV teritorija yra (23 priedas) Baltijos aukštumų ruožo, Sūduvių aukštumos srities, vakarų Sūduvių mažai miškingame agrariname kalvyne. Bendrasis gamtinis kraštovaizdžio pobūdis – K'p/5> (moreninis kalvynas (K'), pelkėtas (p) agrarinis mažai urbanizuotas kraštovaizdis (5>).

PŪV teritorija patenka (20 priedas) į vizualinės struktūros V3H2-b tipą. Šis tipas reiškia, kad kraštovaizdis yra ypač raiškios vertikaliosios sąskaidos – stipriai kalvotas bei giliu slėniu kraštovaizdis su keturių penkių lygmenų videotopų kompleksais. Tai vyraujančių pusiau atvirų, didžiaja dalimi apžvelgiamų erdvinių kraštovaizdis, kurio erdinėje struktūroje išreikšti tik horizontalieji dominantai.

Pagal Lietuvos kraštovaizdžio geochemines toposistemą PŪV teritorija yra vidutiniško buferiškumo (pagal buferiškumo laipsnį), subalansuotų srautų (pagal migracinių struktūros tipą) toposistemoje (21 priedas).

Pagal Lietuvos kraštovaizdžio biomorfotopų klasifikaciją Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio planuojamo naudoti ploto teritorijos biomorfotopas pagal horizontalią struktūrą mainosi ir yra smulkiai bei stambiai mozaikinis (tai reiškia, kad nei viena ekosistema nevyrauja (nėra foninio bei dominuojančio elemento), smulkūs kraštovaizdžio biomorfostruktūros elementai yra keičiami stambesniu). Vertikaloje biomorfotopų struktūroje vyrauja agrokopleksai ir/arba pelkės (miškų plotai <500 ha), kurių aukštis pereinamasis (22 priedas), kontrastingumas – mažas.

Pagal Lietuvos kraštovaizdžio technomorfotopų klasifikaciją PŪV teritorija yra dviejų tipų: vidutiniškos urbanizacijos pietinėje ploto dalyje ir kaimų agrarinė šiaurinėje ploto dalyje, vidutinio tankumo infrastruktūros tinklo (1,001 – 1,500 km/km²), ašinio urbanistinės struktūros tipo technomorfotope (24 priedas).

Pasekmės. PŪV teritorijoje planuojama gavyba 100 tūkst. m³ per metus, kurios metu bus nukastas Žemės gelmių registre apskaitomas žvyro ir smėlio išteklių kiekis. Iškasus žvyro ir smėlio išteklius kraštovaizdžio tipas nepasikeis, nes poveikis pagal mastą bus minimalus, lokalus ir neturintis esminių pasekmių. Maža dalis kraštovaizdžio iš pusiau natūralaus pasikeis į antropogeninį pramoninį. Keli pusiau gamtinio kraštovaizdžio elementai (reljefas, dirvožemis, augalija) bus pakeisti. Gavybos eigoje susidarys netinkami realizacijai nuodangos gruntu kiekiai, kurie bus panaudoti karjero rekultivacijos metu.

Kraštovaizdis po naudingų iškasenų iškasimo laikinai taps vizualiai mažai patrauklus. Gretimose apylinkėse planuojama vykdyti infrastruktūros plėtra (keliai, vėjo jégainės, oro elektros linijos bei kitos komunikacijos, pramonės plėtra ir urbanizacija) lems gan didesnius - regioninius ir esminius kraštovaizdžio pokyčius.

Numatomos priemonės reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti. Pasiruošimo kasybai metu nuodangos gruntai sukaupiami ir laikinai (iki rekultivacijos pradžios) sandeliuojami perimetru PŪV vietas pakraščiuose. Tai telkinio ekspluatacijos laikotarpiu mažins kraštovaizdžio vizualinės taršos mastus. Po žvyro ir smėlio iškasimo kasavietės šlaitai nulėkštinami iki 14 – 20°, ant šlaitų ir iškasos dugne paskleidžiamas dirvožemis ir pasodinami miško medžiai. Taip sutvarkyta iškasa leis neutralizuoti grunto erozija, išpustymą, teritorijos degradavimą. Išeksploatuotos telkinio dalies šlaitų užsodinimas mišku kompensuotas reljefo saskaidos sumažėjimą, kraštovaizdis taps vizualiai patrauklus.

22. Informacija apie saugomas teritorijas. Planuojamos ūkinės veiklos vieta patenka į Kalvarijos biosferos poligoną, kuriam yra suteiktas Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbios teritorijos statusas – Kalvarijos apylinkės (TKALB001; 7, 16 priedai; <http://stk.vstt.lt/stk/>) ir šiauriniu pakraščiu šliejasi prie Trakėnų miško botaninio draustinio. Isteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų, kurioms galimas poveikis buvo nagrinėtas, pavadinimai bei jų pagrindinės vertybės: Paukščių apsaugai svarbi teritorija – Kalvarijos apylinkėse aptinkama saugomų rūsių paukščių (griežlės (*Crex crex*), nendrinės lingės (*Circus aeruginosus*), pievinės lingės (*Circus pygargus*), švygždos (*Porzana porzana*) ir dirvoninio kalviuko (*Anthus campestris*) populiacijos. Pagal teisės aktų reikalavimus (planų, programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio išteigtoms ar potencialioms “Natura 2000” teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašą) 2016 12 30 dieną Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos buvo pateiktas šio aprašo 3 priedas “Informacija žvyro ir smėlio gavybos Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio dalyje įgyvendinimo poveikio išteigtoms ar potencialioms “Natura 2000” teritorijoms reikšmingumo nustatymui”. 2017 01 06 gautas VSTT raštas Nr. (4)-V3-47(7.21), kuriame sakoma “Atsižvelgdami į planuojamos ūkinės veiklos mastą - planuojamo Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio plotas 7,8 ha, ir vietą - planuojamos telkinys patenka į Kalvarijos biosferos poligoną, kuriam yra suteiktas Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“teritorijos statusas - Kalvarijos apylinkės (TKALB001), tačau yra šalia veikiančio karjero (betarpiskai ribojasi), planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio išteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms“. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba priėmė išvadą – „Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu nepriivaloma atliliki planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo“ (6, 16 priedai). Žvyro ir smėlio gavyba Trakėnų telkinyje vykdoma jau daugiau kaip du dešimtmečius. PŪV telkinyje – tēstinumas vykdomos ūkinės veiklos.

23. Informacija apie biotopus – miškus, jų paskirtį ir apsaugos režimą; pievas, pelkes, vandens telkiniai ir jų apsaugos zonas, juostas ir kt. biotopų būveinėse esančias saugomos rūšis, jų augavietes ir radavietes. Miškų išdėstymo plane PŪV vieta priskiriama naudingų iškasenų teritorijai (4, 12 priedai). Į šiaurę nuo PŪV vietas esantis žemės sklypas (sklypo unikalus numeris 4400-2180-0588) yra miškų ūkio paskirties, Miškų kadastro duomenimis (11 priedas) priskiriamas III miškų grupei (draustinių miškai). Su PŪV kontūru iš rytu besiribojantis sklypas priskiriamas IV ūkinių miškų grupei (11 priedas). Informacija apie čia nustatytus biotopus jau pateikta II skyriaus 22 punkte. PŪV teritorija šiaurės vakariniu pakraščiu betarpiskai šliejasi prie veikiančio Trakėnų žvyro ir smėlio karjero (naudingų iškasenų teritorija). Į pietus, kitapus vietinės reikšmės kelio žemės sklypų yra žemės ūkio paskirties.

PŪV teritorijoje pagal saugomų rūsių informacinių sistemų (SRIS; <https://epaslaugos.am.lt/>) saugomų augalijos ir gyvūnijos rūsių nėra (2, 10 priedai). Greta esančiame ir veikiančiame Trakėnų karjere rastos/aptiktos dvi saugomos rūsys - dirvoninis kalviukas (*Anthus campestris*), radimvietės kodas RAD-ANTCAM065901, paskutinio stebėjimo data 2015-04-25 ir raudonosparnė meškutė (*Thryria jacobaeae*), radimvietės kodas RAD-THYJAC047515, paskutinio stebėjimo data 2015-06-10 (2, 10 priedai, 4 pav.).

<https://lt.wikipedia.org>

Dirvoninis kalviukas (*Anthus campestris*), radimvietės kodas RAD-ANTCAM065901

Raudonsparnė meškutė (*Thyria jacobaeae*), radimvietės kodas RAD-THYJAC047515

4 pav. Veikiančiame Trakėnų žvyro ir smėlio karjere aptinkamos gyvūnijos rūšys

Dirvoninis kalviukas (Anthus campestris) – kielinių (Motacillidae) šeimos nedidelis paukštis, priklausantis kalviukų genčiai. Buvienė - nederlingi laukai, atviros kopos, taip pat žmogaus veiklos pažeistos – su suardytą žoline danga vietas, smėlio ir žvyro karjerai, dykvietės, atviri kariniai poligonai. Paplitęs Europos vidutinio klimato juostoje, dalyje Azijos bei šiaurės vakarų Afrikoje. Migruojantis paukštis, žiemoja Afrikoje ir Indijos subkontinente. Dažniau aptinkamas Kursių nerijoje ir Baltijos pajūryje, pietrytinėje šalies dalyje. Kitur aptinkamos nedidelės izoliuotos populiacijos. Retas.

Raudonsparnė meškutė (Thyria jacobaeae) – meškučių šeimos drugys. Skraido nuo birželio iki liepos vidurio sausose miško pievutėse. Vikšrai juodai ir geltonai žieduoti, randami ant žilių, turi nuodingų savybių. Lietuvoje sparčiai nykstanti rūšis, įrašyta į Lietuvos raudonąją knygą.

Neabejotina, kad žvyro ir smėlio karjero įrengimas labai pažairins monotoniską dabartinį kraštovaizdį ir sukurs naujų atviro smėlio bei žvyro buveinių, kurios pritrauks teritorijai naujų gyvūnų rūšių, atsiras buveinės reptilijoms. Plikas ar reta žole apaugęs karjerų paviršiaus substratas tampa buveinėmis vikriesiems driežams (*Lacerta agilis*). Karjerai dažnai tampa patraukli būveinė saugomoms paukščių rūšims, kurios mėgsta aplieistas bei apaugusias skurdžia augmenija žemes. Vėliau, plintant sumedėjusiai augalijai, karjerų teritorija tampa prieglobsčiu ir daugeliui žinduolių rūšių.

Trakėnų telkinio naujo ploto artimiausių apylinkių hidrografinis tinklas gana retas (1, 2 ir 13 priedai). Vandens telkiniai bei jų apsaugos zonas nepatenka į PŪV plotą ir yra nutolusios daugiau nei 1 km atstumu, tad poveikio juose susikūrusioms būveinėms nebus.

24. Informacija apie jautrijas aplinkos apsaugos požiūriu teritorijas. Planuojamо naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio naujo ploto artimiausių apylinkių hidrografinis tinklas gana retas (1, 2, 13 priedai). Pačiose artimiausiose telkinio naujo ploto apylinkėse paviršinio vandens telkiniai nėra. Artimiausiose PŪV vietos apylinkėse požeminiu vandens vandenviečių nėra. Viena iš artimesnių yra pavaizduota 3 paveiksle, o duomenys apie ją pateikti 19 lentelėje.

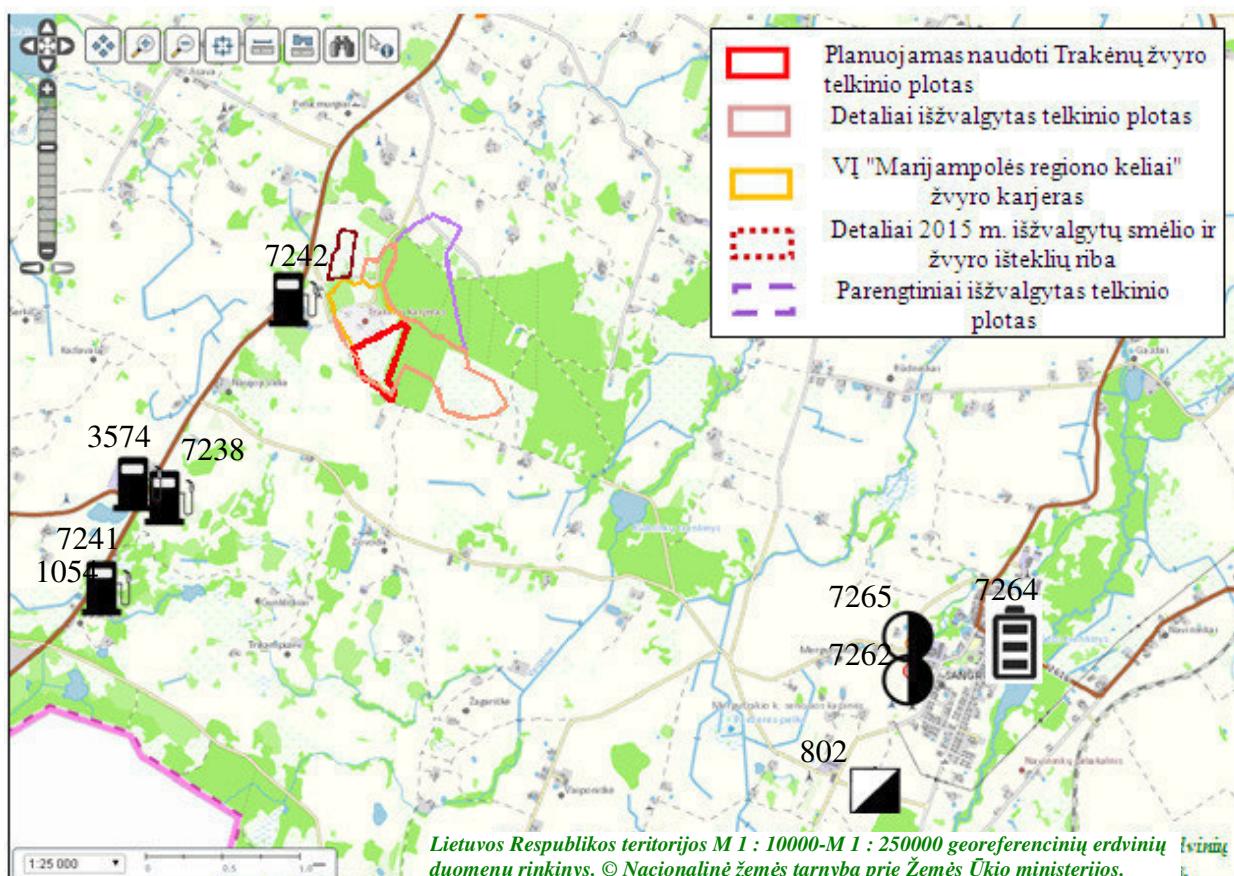
25. Informacija apie teritorijos taršą praeityje. PŪV vietoje ir artimiausiose prieigose nėra potencialių žemės gelmių potencialių taršos židinių. Lietuvos geologijos tarnybos tvarkomame Žemės gelmių registre atokiai nuo PŪV vietas yra fiksuota (www.epaslaugos.am.lt) žemės gelmių potencialių taršos židinių (5 paveikslas; 20 lentelė). Daugumoje fiksuotų taršos židinių teritorijų ankstesniais metais nebuvo laikomasi juose vykdytai ūkinei veiklai taikomų aplinkos kokybės normų, todėl daugumos taršos židinių bendras pavojingumas aplinkai didelis ar net ypatingai didelis, o pavojingumas paviršiniam vandeniu vidutinis, didelis ar net ypatingai didelis. Paminėtos teritorijos taršos požiūriu praeityje nėra tirtos, detalesnės informacijos apie taršą nėra.

20 lentelė

Duomenys apie potencialius geologinės aplinkos taršos židinius Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio apylinkėse

Nr.	Bukle	Anketos data	Tipas	Šiaurės koord	Rytų koord	Adresas	Pavoj. bendras	Pavoj. gruntu	Pavoj. pav. vandeniu	Pavoj. pož. vandeniu
7241	Veikiantis	2009-05-07	Degalinė	6020935	444380	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Pasiekų k.	Ypatingai didelis pavojus	Didelis pavojus	Vidutinis pavojus	Ypatingai didelis pavojus

Nr.	Bukle	Anketos data	Tipas	Šiaurės koord	Rytų koord	Adresas	Pavoj. bendras	Pavoj. gruntu	Pavoj. pav. vandeniu	Pavoj. pož. vandeniu
1054	Veikiantis	2009-05-07	Degalinė	6020935	444380	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Pasiekų k.	Didelis pavojas	Vidutinis pavojas	Didelis pavojas	Didelis pavojas
7265	Sugriautas	2009-05-13	Naftos bazė	6020623	449672	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Sangrūdos k.	Didelis pavojas	Didelis pavojas	Didelis pavojas	Didelis pavojas
7262	Sugriautas	2009-05-13	Naftos bazė	6020441	449654	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Sangrūdos k.	Ypatingai didelis pavojas	Didelis pavojas	Ypatingai didelis pavojas	Didelis pavojas
802	Sugriautas	2005-06-08	Sandėlis	6019639	449393	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Vaiponiškės k.	Didelis pavojas	Didelis pavojas	Vidutinis pavojas	Vidutinis pavojas
7264	Rekonstruotas	2009-05-13	Katilinė	6020557	450202	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Sangrūdos k.	Vidutinis pavojas	Vidutinis pavojas	Vidutinis pavojas	Vidutinis pavojas
7242	Veikiantis	2009-05-15	Degalinė	6022844	445568	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Naujosios Valios k.	Ypatingai didelis pavojas	Didelis pavojas	Vidutinis pavojas	Ypatingai didelis pavojas
3574	Veikiantis	2005-04-12	Degalinė	6021618	444606	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Liubavo sen., Kazlavo k.	Didelis pavojas	Vidutinis pavojas	Vidutinis pavojas	Didelis pavojas
7238	Veikiantis	2009-05-08	Degalinė	6021594	444753	Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Liubavo sen., Kazlavo k.	Ypatingai didelis pavojas	Didelis pavojas	Vidutinis pavojas	Ypatingai didelis pavojas

SUTARTINIAI ŽENKLAI

5 pav. Išbraiža iš potencialių taršos židinių ir ekogeologinių tyrimų žemėlapio

26. Informacija apie tankiai apgyvendintas teritorijas ir jų atstumą nuo planuojamos ūkinės veiklos vietas. Telkinys randasi neurbanizuotoje teritorijoje. Planuojamos ūkinės veiklos vieta pakankamai atoki, joje ir artimiausiose jos prieigose nėra visuomeninės paskirties objektų. Artimiausia gyvenama sodyba yra 0,305 km atstumu į vakarus nuo planuojamo naudoti ploto šiaurės vakarinio pakraščio (sklypo unikalus numeris 5172-0001-0026), kiek toliau – 0,612 km ir 0,906 km atstumu į pietus yra dar dvi sodybos (unikalūs sklypo numeriai 5172-0003-0013 ir 4400-3650-7270; 2 priedas). Apie 0,5 km (tiesia linija) į šiaurės vakarus nuo šiaurės vakarinio telkinio sklypo krašto yra nutolusi artimiausia degalinė (5 paveikslas). Detalesnė informaciją apie teritorijos urbanizaciją ir gyventojų skaičių pateikiama II skyriaus 19 punkte.

27. Informacija apie vietovėje esančias nekilnojamąsias kultūros vertybes. Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į nekilnojamųjų kultūros vertybių, kultūros paveldo objektų bei jų apsaugos zonų teritorijas (<http://kvr.kpd.lt/heritage/>). Artimiausias kultūros paveldo objektas – Zovodos kaimo senosios kapinės (unikalus objekto kodas 22009), nutolusios nuo pietrytinio planuojamos ūkinės veiklos ploto pakraščio 0,1 km atstumu į rytus (2 priedas)

IV skyrius. GALIMO POVEIKIO APLINKAI RŪŠIS IR APIBŪDINIMAS

28. Galimas reikšmingas poveikis aplinkos veikniams atsižvelgiant į planuojamos ūkinės veiklos dydi ir erdvini mastą, pobūdį, poveikio intensyvumą ir sudėtingumą, tikimybę, tiketiną poveikio pradžią, trukmę, dažnumą ir grįžtamumą, bendrą poveikį su kitą vykdoma ūkine veikla ar ūkinės veiklos plėtra ir galimybę veiksmingai sumažinti poveiki:

28.1. Poveikis gyventojams ir visuomenės sveikatai, išskaitant galimą neigiamą poveiki gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventoju saugai ir visuomenės sveikatai dėl fizikinės, cheminės, biologinės taršos ir kvarčų; galimą poveikį vietas darbo rinkai ir vietovės gyventoju demografijai.

Planuojamos ūkinės veiklos vieta yra pakankamai nutolusi nuo viešo naudojimo teritorijų, neturi kontaktų su svarbiais visuomeniniais objektais, yra pakankamai atoki, mažai lankoma (1 ir 2 priedai).

Didžioji dalis PŪV vietas – apleista žemė. Tik pats pietrytinis pakraštys (2 priedas) apaugęs aukštesniais želdiniais. Tuo požiūriu teritorija *mažai patraukli rekreacijai*.

Telkinys randasi neurbanizuotoje teritorijoje. Planuojamos ūkinės veiklos vieta pakankamai atoki, joje ir artimiausiose jos prieigose nėra visuomeninės paskirties objektų. Artimiausia gyvenama sodyba yra 0,305 km atstumu nuo planuojamo naudoti ploto šiaurinio pakraščio, kiek toliau – 0,612 km ir 0,906 km atstumu į pietus yra dar dvi sodybos (2 priedas). Apie 0,5 km (tiesia linija) į šiaurės vakarus nuo šiaurės vakarinio telkinio sklypo krašto yra nutolusi artimiausia degalinė.

Oro tarša iš mobilių mechanizmų išmetamosiomis dujomis gavybos vietoje ir prie produkcijos išvežimo kelių bei dulkėtumas pastaruosiuose, vykdant planuojamą ūkinę veiklą, bus neženklus. Taikant numatomas ir skaičiavimais pagrįstas prevencines priemones (kasybos sklypo perimetru suformuojami 3 m aukščio nuodangos gruntų pylimai) triukšmo lygis neviršys leistinų reikšmių gyvenamoje aplinkoje (II skyriaus 11 ir 12 punktai) – poveikis bus nereikšmingas.

Planuojama ūkinė veikla tiesiogiai ir neigiamai nejtokos *gyventoju saugos, susisiekimo sąlygų* bei neturėtų didinti *nelaimingų atsitikimų* skaičiaus. PŪV teritorija ne darbo metu bus saugoma įmonės sargų. Gavybos ploto prieigose (ivairiuose kasybos sklypo pakrašiuose) numatoma pastatyti informacinius stendus, perspėjančius gyventojus ar atsitiktinius lankytojus, jog karjero teritorijoje vaikščioti draudžiama. Ant kelio į karjerą bus įrengtas pakeliamas atitvaras – įvažiuoti galės tik gavybos ir krovos įrangą bei produkciją išvežantį transportą. Produkçijos transportavimo metu sudėtingesniuose kelio ruožuose (sankryža, posūkis, išvažiavimai iš kaimyninių žemės sklypų) bus valdomas transporto priemonių greitis, neviršijant 20 km/h. Žaliavos išvežimas bus vykdomas jau esamu keliu. Pagal poreikį, supratinai ir besalygiškai, pažeisti kelių sluoksnių bus sutvirtinti ir periodiškai atliekama jų priežiūra bei remontas – tai racionaliausias, tiek ekonominiu, tiek aplinkosauginiu, tiek vietinių gyventojų poreikių požiūriu pagrįstas sprendimas. Ypatingas dėmesys kelio dangos ekspluatacijai bus kreipiamas pavasario polaidžio ir rudens lietingo sezono metu – fiksavus ženklius kelio dangos pažeidimus, lyginant su kitais metų periodais, krovinių transporto eismas bus laikinai nutraukiamas. Atskiras gavybos ploto perimetro atkarpas numatoma apjuosti baltais raudona juosta su užrašu „Stop“. Tokia vėjyje plevėsujanti juosta turėtų sustabdyti ne tik žmones, bet ir galinčius užklysti didesnius laukinius žvėris ar „pasimetusius“ naminius gyvūnus.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011-04-12 įsakymu Nr. V-360 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. V-586 "Dėl Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo“ (Žin., 2011-04-16, Nr. 46-2201) nusakyta, kad *sanitarinės apsaugos zona* tokio pobūdžio PŪV, nėra nustatoma /21/.

Žvyro ir smėlio gavyba bei išgaudos žaliavos pirminis perdibimas ir jos realizacija negali pakeisti ar kitaip įtakoti visuomenės ar atskirų asmenų *elgsenos ir gyvensenos veiksnį* (mitybos įpročių, žalingų įpročių, fizinio aktyvumo ir pan.). Planuojama ūkinė veikla negali turėti įtakos sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų prieinamumui bei šių paslaugų kokybei.

PŪV turės ir tiesioginę ekonominę naudą – bus sukurtos naujos *darbo vietas*, dalį kurių galėtų užimti vietas gyventojai. Tai ženkli paspirtis, pirmiausia darbuotuoju (jų šeimos narių) psichologinei

būklei dėl turimos darbo vietas ir garantuotų pajamų. Igyta darbo vieta ir garantuotos pajamos gali sudaryti prielaidas dirbančiajam gerinti *demografinę situaciją* – tai tik sveikintinas apsisprendimas.

Be to, planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, gavybos darbų laikotarpyje, atlikdamas planuojamas metines kasybos apimtis (100 tūkst. m³), kasmet į Lietuvos Respublikos biudžetą mokesčiu už gamtos išteklių naudojimą pavidalu sumokės po 32,8 tūkst. eurų. Dvidešimt procentų (8,2 tūkst. eurų), vykdant planuojamą ūkinę veiklą, kasmet pateks į Kalvarijos savivaldybės biudžetą ir galės būti panaudotos aplinkosaugos programos projektų finansavimui. Viso per planuojamo naudoti telkinio eksploatacijos laikotarpį šie mokesčiai, jei kasybos nuostoliai būtų 20 procentų, sudarys apie 496 tūkstančių eurų (iš jų Kalvarijos savivaldybės biudžetas šiuo atveju per gavybos laikotarpį pasipildytų apie 99 tūkst. eurų). Tai sumos neįvertinus mokesčio už išgaunamus žemės išteklius ketvirtinio indeksavimo koeficiente kaitos (2016 m. IV ketvirčio mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinį gruntu indeksavimo koeficientas - 1,012).

Aplinkos estetinio vaizdo kaita tolygi ir palaipsnė, nes 12-13 eksploatavimo metų (neskaičiuojant nuostolių po nejudinama pakraščio juosta, karjero dangoje, asloje ir šlaituose) tai gana ilgas laiko tarpas, teritorija nekis sparčiai, poveikis aplinkai bus nedidelis, augalija ir gyvūnija spės adaptuotis prie tokio poveikio. Baigus PŪV, kasybos plote nulėkštiniams šlaitai, paskleidžiamas dirvožemis, paséjamas žolių mišinys bei pasodinami miško medžiai. Šios priemonės leis teritoriją padaryti patrauklią rekreaciniams tikslams. PŪV vykdymo metu bus naudojamas, kaip minėta, jau esamais keliais – PŪV organizatorius kelius, kuriais naudosis, supratinčiai ir geranoriškai prižiūrės, pagal poreikį juos tvarkys – šalins išdaužas, sustiprins ir lygins važiuojamą dalį. Ta prasme PŪV vykdymas neturėtų sukelti *psychologinių nesusipratimų ir diskomforto*.

28.2. *Poveikis biologinei įvairovei:* Planuojamas eksploatuoti laukas yra apleista žemė, kurioje jokia ūkinė veikla šiuo metu nėra vykdoma. Ties planuojamu naudoti sklypu iš vakarų ir pietų - dirbamai laukai ir pievos, ties šiaurės vakarine sklypo riba – veikiantis Trakėnų karjeras, o iš rytinės ir šiaurės rytų pusės ribojasi su Trakėnų mišku, Trakėnų botaniniu draustiniu. PŪV teritorijoje saugomų augalų rūšių ar potencialiu jų buveinių neinventorizuota (III skyriaus 23 punktas).

VSTT duomenimis „*Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atligli planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo*“. Planuojama ūkinė veikla „Natura 2000“ teritorijoms, Trakėnų miško botaniniui draustiniui bei jo ekosistemai tiesioginės įtakos neturės, nes jis nepatenka į planuojamos ūkinės veiklos sklypą. Būsimas žvyro ir smėlio gavybos plotas šliejasi prie miško tik rytiniu pakraščiu. Šiame gavybos sklypo pakraštyje nuo kasybos sklypo ribos (nuo miško) bus palikta nejudinama 5 m juosta, skirta pravažiuoti buldozeriui vykdant iškasos rekultivacijos darbus bei laikinai (iki rekultivacijos pradžios) 10 m pločio juoste bus sandėliuojami nuodangos gruntu. Toks paliekamas atstumas garantuos, kad gavybos metu nebus pažeistos miško medžių šaknys, o sustumti nuodangos gruntu pylimai patikimai izoliuos miško biotopą nuo vykdomos ūkinės veiklos netiesioginio poveikio. Reikia paminėti, kad PŪV šiauriniame planuojamo naudoti sklypo pakraštyje bus vykdoma sąlyginai trumpą laiko tarpą. Tiesioginio poveikio miškui dėl hidrologinio režimo pokyčio nebus, nes telkinyje bus kasamas tik sausas kloudas.

Planuojamo karjero sklypo teritorija apima *ornitologiniu* požiūriu neproduktyvių buveines. Joje nėra jokių išskirtinių, specifinių natūralios aplinkos elementų, galinčių teigiamai įtakoti buveinių ir rūsių įvairovę. Neigiamas planuojamo įrengti ir eksploatuoti karjero poveikis paukščių faunai yra mažai tikėtinės. Karjero įrengimo darbai nepaveiks paukščių veisimosi buveinių struktūros - buveinių kokybę dėl PŪV nenukentės. Galimas baidymo, dėl darbų metu keliamo triukšmo, pavojuj mažai tikėtinės. Dėl intensyvios PŪV apylinkėse vykdomos veiklos (žemdirbystė, eksploatuojamas karjeras, aplinkinių kelių eismas, vėjo jégainės) apylinkėse dar tebegyvenantys paukščiai prie tokio triukšmo arba jau prisitaikę arba pasitraukę gyventi į ramesnes teritorijas.

Karjero atsiradimas sukurtų naują buveinę, tenkinančią labai specifinius atskirų rūsių reikalavimus. Atsižvelgiant į ankstesnę praktiką, susijusią su gretimai esančiais karjerais, planuojama naudoti teritorija galėtų pasipildyti naujomis rūsimis – dirvoniniu kalviuku (ES svarbos ir Lietuvos Raudonosios knygos (toliau – LRK) rūsis), kultupiu, labai tikėtina ir urvine kregžde. Svarbu, jog šios rūsys geba iškurti netgi

dar veikiančiuose karjeruose ir toleruoja dirbančių žmonių ir technikos artumą (praktika rodo dirvoninio kalviuko radimvietė eksplotuojamame Trakėnų karjere, 10 priedas).

PŪV teritorijoje galimai gyvena dažniausiai žvyro ir smėlio karjeruose pasitaikančios gyvūnų rūšys (kurmis, kirstukas, pelėnas, pelė) ar lankosi (lapė, usūrinis šuo, stirna, šernas) tik labiausiai paplitusios sistematinių grupių gyvūnų rūšys. Dauguma jų (šernas, stirna, usūrinis šuo, kurmis, kirstukas, lapė) dažnesnės sklypo periferijoje, ypač prie miško želdinių – PŪV teritorija mitybiniu požiūriu šioms rūšims nėra patraukli. Tarp jų nėra Lietuvos Raudonosios knygos ir Europos Sajungos saugomų žinduolių rūsių. Todėl galima teigti, kad PŪV gyvūnų maitinimosi, migracijos, veisimosi ar žiemojimo sąlygų netrikdys.

28.3. Poveikis žemei ir dirvožeminiui. Dirvožemis nėra skiriamas prie kasybos atliekų. Nuo gavybos vienos nuimtas dirvožemis laikinai sandėliuojamas (atskirai nuo kito nuodangos grunto) kasybos sklypo pakraščiais. Iš pylimus sustumtas dirvožemis ribos triukšmo ir dulkių skliaudą aplinkoje. Dirvožemio pylimus, kol jie vėl bus panaudoti pagal paskirtį, t. y. rekultivuojant iškastą telkinio plotą, numatoma apželdinti žole – taip dirvožemį apsaugant nuo išplovimo ir išpustymo.

Žvyro ir smėlio gavybos darbai bus vykdomi 7,8 ha plote, apskaičiuotas išteklių kiekis 1515 tūkst. m³. Šiuo metu žemės sklypo paskirtis – naudingų iškasenų teritorijos / naudingų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų). Nuėmus dengiančias nuogulas, žvyras ir smėlis bus iškastas ir panaudotas kelių tiesimui ir remontui bei statybos darbuose. Naudingos iškasenos, slūgsančios negiliai žemės paviršiaus, kaip taisyklių, kasamos ekskavaciniu būdu. Kito būdo, siekiant patenkinti visuomenės poreikį žvyru ir smėliui, nėra. Ištekliai kasami pagal gavybos darbų reikalavimus, keliomis pakopomis. Baigus gavybą, naujame telkinio ploete, bus atliliki rekultivacijos darbai – šlaitai nulėkštinti paskleidžiant nuodangos gruntą, o ant viršaus dirvožemį. Po to teritorija užsodinama miško medžiais.

Planuojamame naudoti telkinio plote visas naudingas kłodas – sausas. Todėl nei gavyba nei rekultivuota iškasa neturės neigiamos įtakos gruntu vandens srauto režimui bei netrikdys tolėliau esančių paviršinio vandens telkinį hidrologinio režimo. Nukastas žvyro ir smėlio storymės kłodas nesudarys sąlygų požeminio vandens proveržiui – šia prasme PŪV vieta yra minimalios rizikos zonoje, kurioje spūdiniai vandeningi horizontai neaptinkami gręžiniuose net iki 50 m gylio (<https://www.lgt.lt/epaslaugos/elpaslauga.xhtml>).

28.4. Poveikis vandeniniui, pakrančių zonomi, jūru aplinkai (pvz. paviršinio ir požeminio vandens kokybei, hidrologiniam režimui, žvejybai, navigacijai, rekreacijai, paviršinio vandens telkiniu pakrančių zonomi). PŪV žvyro kasyba bus vykdoma tik detaliai išžvalgytu žvyro išteklių apskaičiavimo plote. Visas naudingas kłodas – sausas. Vandens telkiniai – ežerai, upės – yra gana toli nuo PŪV teritorijos, gruntu vandens srauto pokyčiai ir kitokia įtaka tolėliau esančių ežerų hidrodinaminiam režimui dėl PŪV nėra galima.

Pagrindinis ir vienintelis tiek grunto (dirvožemio), tiek gruntu vandens potencialus taršos šaltinis – planuoamoje ūkinėje veikloje numatomi naudoti įrenginiai su vidaus degimo varikliais, kurių veikai naudojamas dyzelinas. Planuoamos ūkinės veiklos vietoje tepalai ir dyzelinas sandėliuojami nebus, pagal poreikį jie bus atsivežami į PŪV teritoriją. Planuoamoje ūkinėje veikloje numatoma naudoti modernią gavybos ir produkcijos paruošimo realizacijai įrangą, kuri gaminama su kuro siurbliais, turinčiais šlangus su atbuliniais vožtuvaais mechanizmų kuro bakų užpildymui. Iš atvežtų talpų, kuras į mechanizmų bakus bus išsiurbiamas įrenginiuose sumontuotų siurblių pagalba.

Vandens, o tuo pačiu ir grunto, apsauga nuo potencialiai galimo teršimo naftos produktais bus užtikrinama mechanizmų techninė aptarnavimą ir užpildymą kuru vykdant pagal techninės specifikacijos taisykles ir tik įrangos saugojimo aikštelėje su kieta danga. Mechanizmų operatoriai bus instruktuoti bei apmokyti kaip jais naudotis, kaip elgtis įvykus kuro išsiliejimui į aplinką, kaip likviduoti potencialiai galimas avarijas. Įrangos saugojimo aikštelėje bus pastatytos talpos su naftos produktus absorbuojančiomis medžiagomis, kurios kuro ar tepalų avarinio išsiliejimo atveju panaudojamos į aplinką patekusių teršalų surinkimui. Panaudoti sorbentai, o, esant poreikiui, ir nukastas naftos produktais užterštas gruntas, bus surenkami ir talpinami į atskirus, konkrečiai atliekai skirtus plastikinius, naftos produktams atsparius, uždarus konteinerius, kurie laikinam saugojimuis bus pristatyti į ties išvažavimu iš karjero įrengtą aikštelę su kieta danga. Iš čia tolimesniams tvarkymui perduoti konkrečiom naftos produktais užterštas atliekas tvarkančioms įmonėms. Tiksliai įvertinti galinčius susidaryti naftos

produktais užteršto grunto kiekius ar tikimybę jų susidarymui vykdant planuojamos ūkinės veiklos darbus, nėra jokių galimybių, nes nėra pagrindo iš anksto spėti kaip dažnai gavybos įrangos operatorius gali nukrypti nuo apibrėžtų techninės specifikacijos taisyklių.

PŪV vietoje ir jos prieigose nėra nei vieno paviršinio vandens telkinio (1, 2 priedai). Tad jokio poveikio paviršinio vandens telkinio hidrologiniam režimui nekils, pakrantės apsaugos zona pažeista nebus /4/. Atitinkamai nebus įtakojama ir ežero vandens kokybė, nenukentės žvejybos ir rekreacijos sąlygos.

28.5. *Poveikis orui ir vietovės meteorologinėms sąlygoms.* Meteorologinės sąlygos ryšium su PŪV nekis. Stacionarių taršos šaltinių PŪV vietoje nėra ir nebus. Mobilių mechanizmų kiekis PŪV vietoje dirbs minimalus – jų kiekis bus tik reikiama apimtims atlikti ir dirbs tik darbo dienomis bei tik aktyviu (8 – 17 val) paros metu. Praktiškai poveikis orui bus ne didesnis nei žemdirbystėje naudojamuose laukuose. Vidaus degimo variklių išmetamosios dujos pasklis žymiai platesnėje erdvėje nei apibrėžta PŪV vieta. Planuojamos ūkinės veiklos poveikis orui nusakytas II skyriaus 11 punkte.

28.6. *Poveikis kraštovaizdžiui.* Kultūros paveldo objektų, išrauktų į kultūros vertybių registrą, PŪV vietoje nėra. Planuojamos ūkinės veiklos teritorija yra biosferos poligono teritorijoje. Dabartinis kraštovaizdis santiokinai gali būti laikomas gamtiniu su ryškia antropogenizacijos įtaka. Kraštovaizdis PŪV vykdymo metu ir iškart po naudingų iškasenų iškasimo laikinai vizualiai taps mažiau patrauklus. Iš kasybos metu nuimamą nuodangos gruntu PŪV vietas perimetru bus suformuoti 3,0 m aukščio pylimai, kurie telkinio ekspluatacijos laikotarpiu mažins vizualinės taršos mastą. Po žvyro ir smėlio iškasimo visa PŪV teritorija bus rekultivuota į mišką. Tuo tikslu kasavietės šlaitai bus nulėkštinti paskleidžiant gavybos pradžioje nuimtą kitą dangą bei dirvožemį. Nulėkštinti karjero šlaitai bei lėkštasis buvusio karjero dugnas bus užsodinti mišku. Tokiomis priemonėmis bus likviduota tikėtina grunto erozija, išpustymas, nerekultivuotos teritorijos degradavimas. Miško pasodinimas ant iki 14 – 20 laipsnių kampu nulėkštintų šlaičių kompensuos reljefo sąskaidos sumažėjimą – ryšium su tuo kraštovaizdis taps ženkliai patrauklesnis.

28.7. *Poveikis materialinėms vertybėms.* Planuojamos ūkinės veiklos vieta nėra užstatyta, PŪV sklype bus vykdoma apytiksliai 12 - 13 metų, o baigus gavybą bus gražinta tolimesniams jos naudojimui pagal galiojančio savivaldybės bendrojo plano sprendinius.

PŪV sukeliamo triukšmo poveikis apibrėžtas II skyriaus 12 punkte – kasybos metu sukeliamo triukšmo poveikis, taikant kompensacines priemones (pylimų kasybos sklypo perimetru suformavimas), atokiau nuo planuojamos ūkinės veiklos vietas esantiems gyvenamiesiems ir kitos paskirties pastatams bei jų aplinkai bus nereikšmingas.

Pagal daugiametę praktiką dėl žvyro ir smėlio gavybos jokie aprivojimai nekilnojamam turtui (išskyrus pagal "Specialias žemės ir miško naudojimo sąlygas" /7/- elekros linijų apsaugos zonas, kelio apsaugos zonas, naudingų iškasenų telkiniai), esančiam šalia gavybos vietas, nėra taikomi, nes tam nėra realaus pagrindo.

28.8. *Poveikis kultūros paveldui.* Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į nekilnojamų kultūros vertybių, kultūros paveldo objektų bei jų apsaugos zonų teritorijas (<http://kvr.kpd.lt/heritage/>). Todėl planuojama ūkinė veikla kultūros paveldo objektų neįtakos.

29. *Galimas reikšmingas poveikis 28 punkte nurodytu veiksnių sąveikai.* Nėra.

30. *Galimas reikšmingas poveikis 28 punkte nurodytiems veiksniams, kuri lemia planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremaliųjų ivykių ir (arba) ekstremaliųjų situacijų.* Žvyras ir smėlis – medžiaga, kuri klasifikuojama kaip nedegi, nepavojinga ir netoksiška. Visi mechanizmai, kurių veikla vyksta vidaus degimo variklių sukuriama galia – traktuotini kaip transporto priemonės. Tai vieninteliai įrenginiai, kurie PŪV vietoje naudoja pavojinga (degi) laikomą medžiagą – dyzeliną. Jokios kitos pavojingos medžiagos PŪV teritorijoje nenaudojamos ir nesandėliuojamos. Šia prasme PŪV objektas nėra traktuojamas kaip pavojinga veikla. Ekstremalios, tiksliau kuro avarinių išsiliejimų, situacijos gali susidaryti tik dėl darbuotojų dėmesio stokos ar nedrausmingumo. Iš anksto spėti apie nukrypimus nuo apibrėžtų reikalavimų nėra realaus pagrindo.

Jeigu žvyro ir smėlio gavybos metu dirbama griežtai pagal patvirtintą naudojimo planą, nepažeidžiant darbų bei eismo saugos normų ir reikalavimų, ekstremalios avarinės situacijos, kurios keltų

pavoju gamtinei aplinkai, PŪV vietoje dirbančių ar aplinkinių gyventojų sveikatai bei nuosavybei, negali įvykti.

31. Galimas reikšmingas tarpvalstybinis poveikis. Artimiausia užsienio valstybė – Lenkijos Respublika. Lietuvos – Lenkijos valstybių siena yra už 3 km į pietvakarius. Esant tokiam atstumui, sauso žvyro ir smėlio kasybos procesas jokios įtakos kaimyninės valstybės teritorijai negali turėti.

32. Planuojamos ūkinės veiklos charakteristikos ir (arba) priemonės, kurių numatoma imtis siekiant išvengti bet kokio reikšmingo neigiamo poveikio arba užkirsti jam kelią.

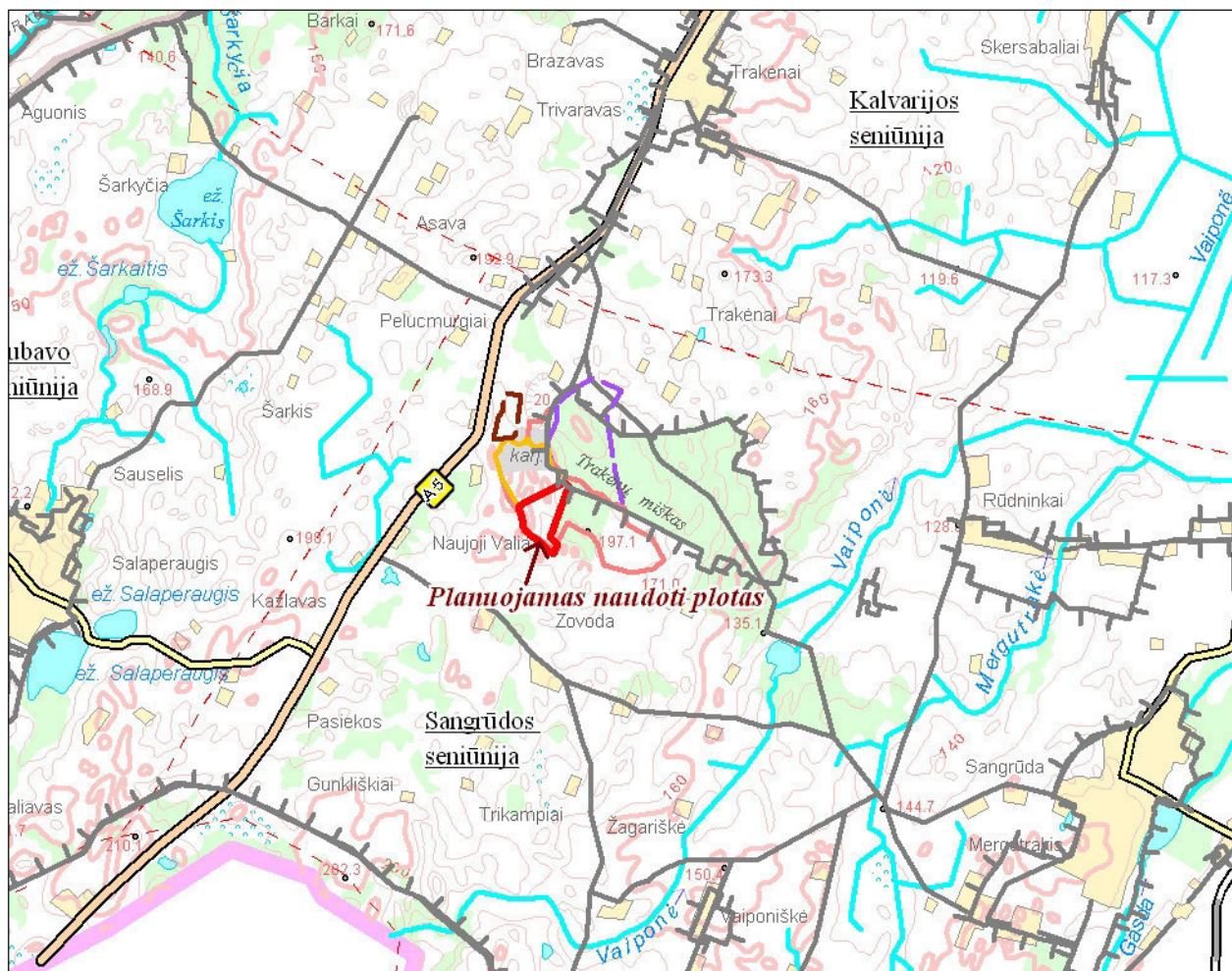
- pastovi PŪV dirbančių mechanizmų techninės būklės kontrolė;
- dangos, iškaitant ir dirvožemį, nuogulų pylimų kasybos sklypo perimetru suformavimas, dirvožemį sandėliuojant atskirai nuo kitų nuodangos nuogulų;
- į pylimus sustumas dirvožemis apželdinamas žolės mišiniu, siekiant užtikrinti dirvožemio apsaugą nuo išpustymo ir išplovimo
- produkcijos transportavimo metu sudėtingesniuose kelio ruožuose (sankryža, posūkis, išvažiavimai iš kaimyninių žemės sklypu) transporto priemonių greičio valdymas, neviršijant 30 km/h; kėbulus dengiančių tentų naudojimas;
- didelės keliamosios galios automobilių panaudojimas produkcijos išvežimui iš gavybos vietas (sunkiojo transporto judėjimo intensyvumo mažinimas);
- gavybos, krovos bei transportavimo mechanizmų su aukštus gamtosauginius standartus atitinkančiais varikliais naudojimas;
- pagal poreikį, supratinčiai ir besalygiškai, pažeisti kelių sluoksniai sutvirtinami ir periodiškai atliekama jų priežiūra bei remontas;
- sausuoju metų laiku žvyruotas produkcijos išvežimo kelias laistomas (dulkėtumo prevencija);
- darbuotojų sukauptų komunalinių atliekų periodinis išvežimas į regioninę sąvartyną; periodiškas biotualeto turinio išvežimas į centralizuotus Kalvarijos vandens valymo įrenginius;
- kasdienis geriamo vandens darbuotojams tiekimas, biotualeto panaudojimas;
- atitvarų ir informacinių stendų ties gavybos vieta įrengimas;
- griežtas telkinio eksplotatavimo taisyklių bei naudojimo plano laikymasis;
- tinkamas rekultivacijos darbų atlikimas, atsižvelgiant į naudojimo plane apibréžtus reglamentus.

LITERATŪRA

1. Lietuvos Respublikos planuoojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas. Žin., .
2. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005-12-30 d. įsakymu Nr. D1-665 patvirtinti "Planuoojamos ūkinės veiklos atrankos metodiniai nurodymai" (Žin., 2006, Nr. 4-129).
3. Lietuvos Geologijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos direktoriaus 1999 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 39 patvirtinta „Lietuvos Respublikos kietujų naudingujų iškasenų išteklių klasifikacija“.
4. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2007-11-07 d. įsakymu Nr. D1-98 patvirtintas „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas“ (Žin., 2007, Nr. 23-892).
5. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos 1998-07-13 d. įsakymu Nr. 125 patvirtinta „Teršiančių medžiagų, išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodika“ (Žin., 1998, Nr. 66-1926; Žin., 1999, Nr. 47-1508).
6. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1995 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. 405 „Dėl automobilių kuro normų nustatymo metodikos“ patvirtinimo.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 343 „Dėl specialiuų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. 22-652; Žin., 2008, Nr. 44-1643).
8. HN 33:2011,,Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“.
9. Basalykas. Lietuvos TSR fizinė geografija. II tomas. Vilnius: „Mintis“, 1965.
10. Lietuvos TSR atlasas. Maskva, 1981.
11. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1995 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. 405 „Dėl automobilių kuro normų nustatymo metodikos“ patvirtinimo.
12. 2008 m. liepos 10 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. AV-112 patvirtintos „Foninio aplinkos oro užterštumo duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti rekomendacijos“. Žin., 2008, Nr. 82-3286; Žin., 2012, Nr. 13-601.
13. V. Mikalauskas. Lietuvos TSR Kapsuko rajono Trakėnų žvyro telkinio papildomos žvalgybos ataskaita. Vilnius, 1988.
14. 2014 m. kovo 6 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-259 „, Dėl taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, TAR, 2014-03-12, Nr. 2982.
15. IEC 61672-2:2002. Electroacoustics – Sound level meters – Part 1 : Specifications
16. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas (Žin., 2009, Nr. 159-7207).
17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 metų birželio 21 d. nutarimu Nr. 783“ Dėl avarių likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“.
18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 metų rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 „Dėl pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų ir pavojinguose objektuose esančių medžiagų, mišinių ar preparatų, priskiriamų pavojingoms medžiagoms, sarašo ir priskyrimo kriterijų aprašo patvirtinimo“, (Žin., 2008, Nr. 109 – 4159).
19. Bendros gaisrinės saugos taisyklys (Žin., 2005, Nr. 26 – 852; su pakeitimais).
20. „Planuoojamos ūkinės veiklos galimų avarių rizikos vertinimo rekomendacijos R 41-02“. Žin., 2002, Nr. 61-297.
21. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2011-04-12 d. įsakymu V-360 patvirtinta sanitariinių apsaugos zonų nustatymo tvarka „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. V-586 "Dėl Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo“ (Žin., 2011-04-16, Nr. 46-2201).
22. Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija, www.am.lt
23. Kelių su žvyro danga dulkėjimo mažinimas. Metodiniai nurodymai.
24. Aplinkos oro kokybės vertinimas naudojant modelius. Aplinkos apsaugos agentūra, www.aaa.am.lt/VI/files/.
25. Справочник инженера дорожника. Содержание и ремонт автомобильных дорог. Под ред А. П. Алексеева. Москва, 1974.
26. 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo // OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 7 tomas, p. 101.
27. LST ISO 9613-2:2004. Akustika. Atviroje erdvėje sklindančio garso silpninimas. 2 dalis. Bendrasis skaičiavimo metodas (ISO 9613-2:1996).
28. UAB „J. Jonyno ecofirma“. Kalvarijos savivaldybės Sangrūdos seniūnijos teritorijoje planuojamo naudoti Trakėnų žvyro telkinio naujo ploto poveikio aplinkai vertinimo atranka. Vilnius, 2011.

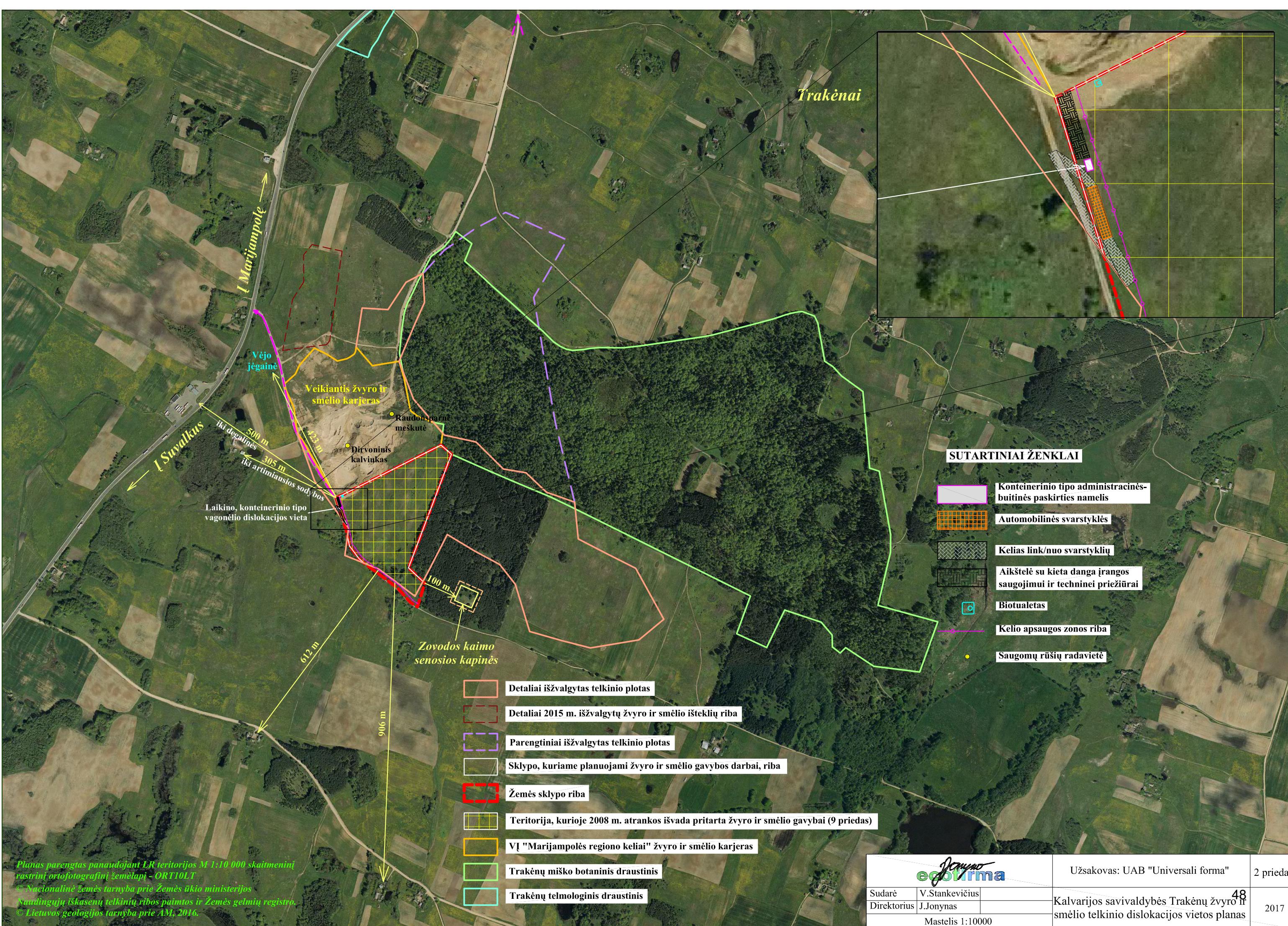
-
29. 2011 m. lapkričio 24 d. Kalvarijos savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-11-22 „Dėl detaliųjų planų
Kalvarijos savivaldybėje tvirtinimo“.

PRIEDAI

1 priedas. Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio apylinkių topografinis žemėlapis M 1 : 50000

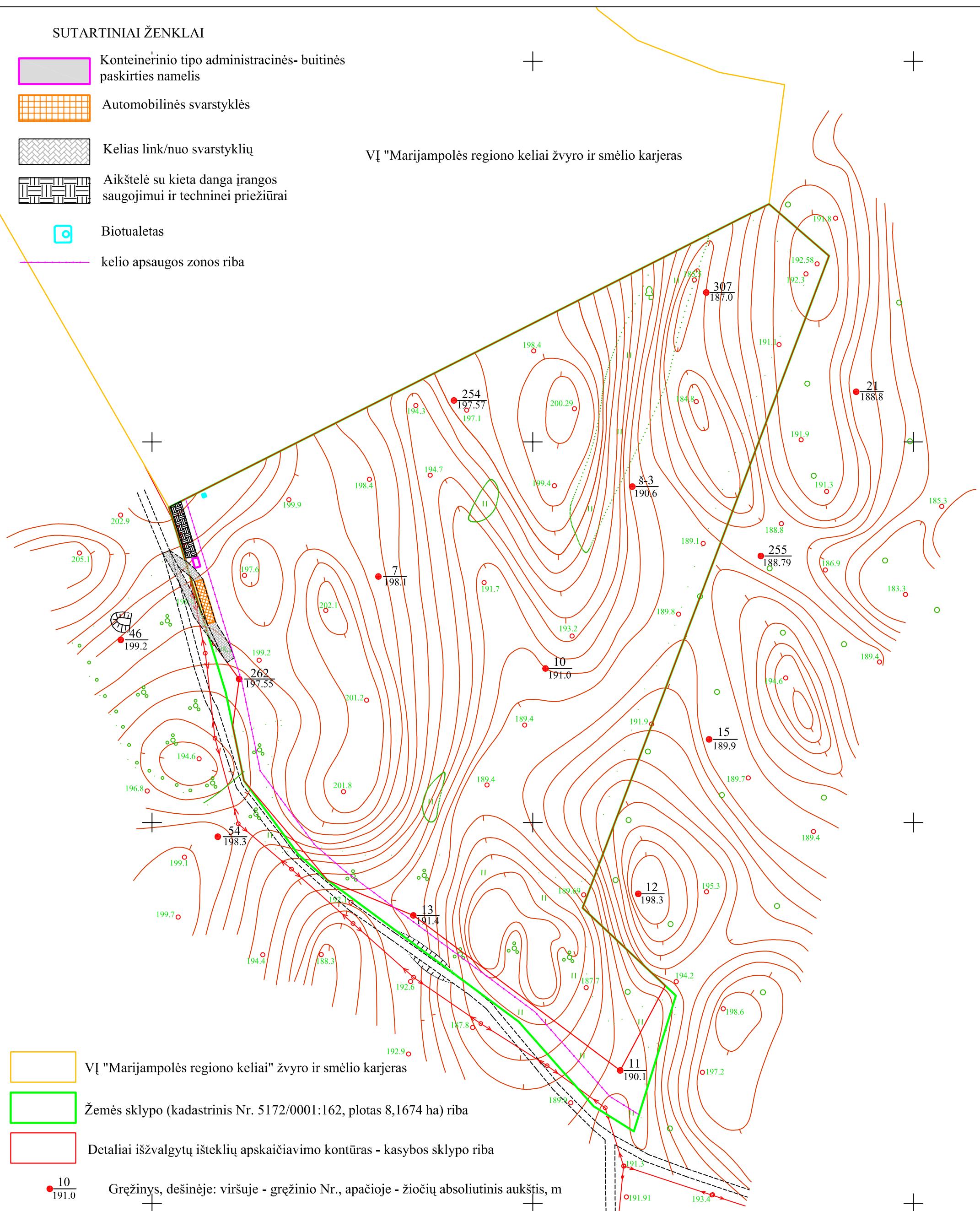
- Parengtiniai išžvalgytas plotas
- Detaliai išžvalgyti plotai
- VĮ "Marijampolės regiono keliai" žvyro ir smėlio karjeras
- Sklypo, kuriame planuojamasis išžvalgyto žvyro ir smėlio telkinio naudojimas, riba
- Ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos - Kalvarijos apylinkės - riba
- Detaliai 2015 m. išžvalgytų žvyro ir smėlio ištaklių riba

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- [Grey Box] Konteinerinio tipo administracinių-buitinės paskirties namelis
- [Orange Box] Automobilinės svarstyklės
- [Hatched Box] Kelias link/nuo svarstyklėi
- [Grid Box] Aikštė su kieta danga įrangos saugojimui ir techninei priežiūrai
- [Blue Box with Circle] Biotualetas
- [Pink Line] kelio apsaugos zonos riba

VĮ "Marijampolės regiono keliai žvyro ir smėlio karjeras"

3 priedas. Planuojamos naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio dalies topografinis planas M 1:2000

(sudarytas remiantis 1987 m. Kompleksinės geologinės žvalgybos ekspedicijos parengtu topografiniu planu M 1:2000)

NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO CENTRINIO DUOMENŲ BANKO IŠRAŠAS

2012-02-07 16:45:24

1. Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas:

Registro Nr.: 44/1060169

Registro tipas: Žemės sklypas

Sudarymo data: 2008-03-07

Kalvarijos sav. Sangrūdos sen. Zovodos k.

Registro tvarkytojas: Valstybės įmonės Registrų centro Marijampolės filialas

2. Nekilnojamieji daiktai:

2.1.

Žemės sklypas

Kalvarijos sav. Sangrūdos sen. Zovodos k.

Unikalus Nr.: 4400-1520-5631

Kadastrinis Nr: 5172/0001:162 Sangrūdos k.v.

Pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis: Kita

Naudojimo būdas: Naudingųjų iškasenų teritorijos

Naudojimo pobūdis: Naudingųjų iškasenų gavybos atvirų kasinių (karjerų)

Žemės sklypo plotas: 8.1674 ha

Žemės ūkio naudmenų plotas viso: 6.8912 ha

Iš jo: Pievų ir natūralių ganyklų plotas: 6.8912 ha

Vandens telkiniių plotas: 0.0452 ha

Kitos žemės plotas: 1.2310 ha

Žemės ūkio naudmenų našumo balas: 26.1

Matavimų tipas: Žemės sklypas suformuotas atliekant kadastrinius
matavimus

Indeksuota žemės sklypo vertė: 107533 Lt

Žemės sklypo vertė: 67208 Lt

Vidutinė rinkos vertė: 9900 Lt

Vidutinės rinkos vertės nustatymo data: 2011-12-08

Kadastro duomenų nustatymo data: 2011-12-08

3. Daikto priklausiniai iš kito registro: įrašų néra

4. Nuosavybė:

4.1.

Nuosavybės teisė

Savininkas: UAB "LAIMETOJAS", a.k. 301078624

Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-1520-5631, aprašytas p. 2.1.

|registravimo pagrindas: Priėmimo - perdavimo aktas, 2008-05-14, Nr. DŽM-3788

Pirkimo - pardavimo sutartis, 2008-05-14, Nr. DŽM-3787

|rašas galioja: Nuo 2008-10-27

5. Valstybės ir savivaldybių žemės patikėjimo teisė: įrašų néra

6. Kitos daiktinės teisės : įrašų néra

7. Juridiniai faktai: įrašų néra

8. Žymos: įrašų néra

9. Specialios naudojimo sąlygos:

9.1.

Kelių apsaugos zonas

Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-1520-5631, aprašytas p. 2.1.

|registravimo pagrindas: Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio žemėtvarkos

skyriaus vedėjo įsakymas, 2010-08-24, Nr. Ž2-20-141

Plotas: 0.3645 ha

|rašas galioja: Nuo 2010-09-08

10. Kadastro žymos:

10.1.

Kadastro duomenų tikslinimas

Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-1520-5631, aprašytas p. 2.1.

|registravimo pagrindas: Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byla, 2011-12-08

|rašas galioja: Nuo 2012-02-07

10.2.

Paskirties pakeitimas

Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-1520-5631, aprašytas p. 2.1.

|registravimo pagrindas: Savivaldybės tarybos sprendimas, 2011-11-24, Nr. T-11-22

|rašas galioja: Nuo 2012-02-07

10.3.

Kadastrinius matavimus atliko

Vilmanto Šlekio įmonė, a.k. 185335364

Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-1520-5631, aprašytas p. 2.1.

|registravimo pagrindas: Kvalifikacijos pažymėjimas, 2008-04-15, Nr. 2M-M-10

Licencija, 2008-10-08, Nr. G-855-(640)

Nekilnojamomo daikto kadastro duomenų byla, 2010-07-02

|rašas galioja: Nuo 2010-09-06

---

11. Registro pastabos ir nuorodos: įrašų nėra

---

12. Kita informacija: įrašų nėra

---

13. Informacija apie duomenų sandoriui tikslinimą: įrašų nėra

---

2012-02-07 16:45:24

Dokumentą atspausdino: Registratorė
ekspertė

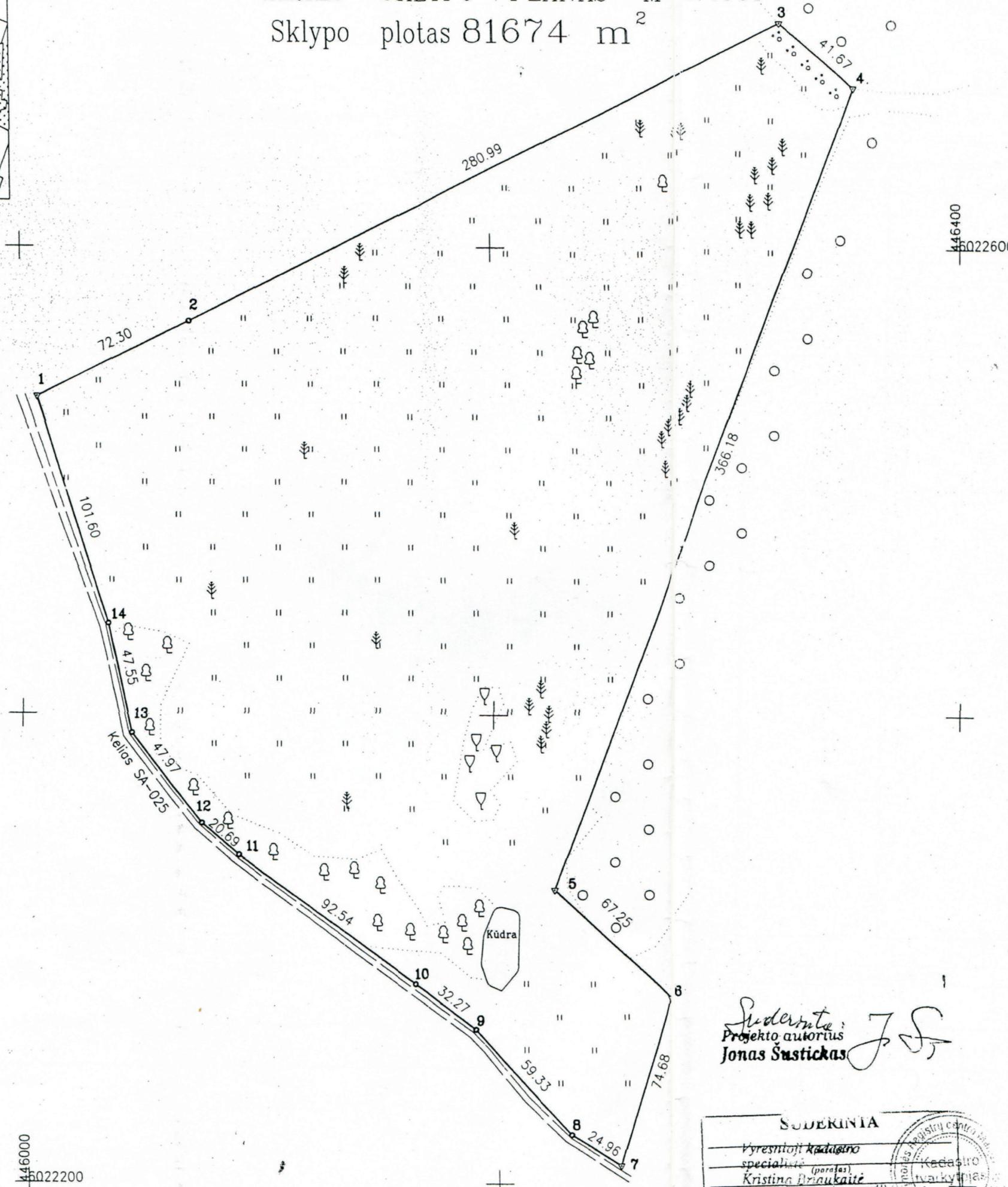
Dalia
Matulevičienė

Žemės sklypo išdėstymo schema

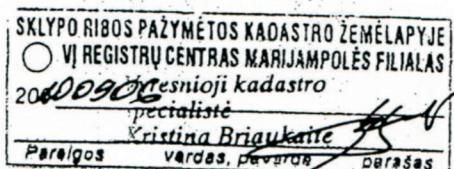
ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:2000
Sklypo plotas 81674 m²

Kadastro	vietovė	Sangrūdos	blokas	sklypas
Žemės sklypo kadastro Nr.		5 1 7 2 0 0 0 1 0 1 6 2		

Gatvė, namo Nr.	proj. Nr. 368
Kaimas (miestelis)	Zovodos
Seniūnija	Sangrūdos
Miestas (rajonas)	Kalvarijos
Apskritis	Marijampolės

Gretimybė	Gretimo žemės sklypo kadastro Nr.	Pastabos
1-2-3	5172/0001:0066	Lietuvos Respublika
3-4		Valstybinė žemė
4-5-6-7	5172/0001:0111	Valdas Drūtys
7-8...-14-1		Kelias SA-025

Su paženklintomis vietovėje žemės sklypo ribomis, aprašytomis 2010 m.
balandžio mėn. 15d. žemės sklypo paženklinimo-parodymo akte, ir nustatytu plotu suinku:
Žemės savininkas (raudotojas):

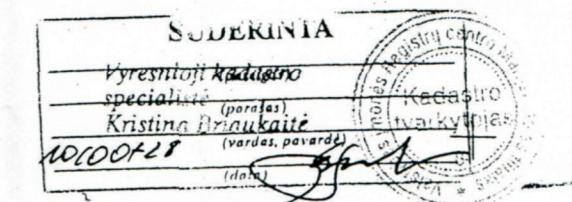
UAB "Laimėtojas". Pagal 2010-04-34 įgaliojimo (data)
(vardas, pavardė) Kristina Briaukaitė (pareigos)
Ricardas Cetka (parėmė) (data)

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos
Marijampolės, Kazlų Rūdos, Kalvarijos žemėtvarkos skyrius

Patikrino: vyr.specialistas J. M. V. MOTIEJKIUS 2010-08-11
Suderino: vedėja Nacionalinės žemės tarnybos prie ŽŪM
(pareigos) Marijampolės, Kazlų Rūdos, Kalvarijos žemėtvarkos skyrius vedėja 2010-08-11
Irena Kneizevičienė. M. H. H. I.

Suderinto
Projekto autorius
Jonas Šustickas J.S.

Vilmanto Šlekio įmonė

LICENCIJOS NR.G-855-(640)

Pareigos	Parasas	Vardas, pavardė	Data	A.V.
vadovas		Vilmantas Šlekys	2010-07-02	
matininkas		Tomas Vilbikas	2010-07-02	

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1: 2000

Sklypo plotas 81674 m²

Žemės sklypo kadastro Nr. 517200010162

KOORDINAČIŲ ŽINIARAŠTIS

Koordinacių sistema LKS-94							
Taško Nr.	Kodas	X	Y	Taško Nr.	Kodas	X	Y
1	R	6022535.82	446006.99				
2	R	6022568.43	446071.52				
3	R	6022695.16	446322.30				
4	R	6022667.91	446353.83				
5	R	6022325.37	446224.39				
6	R	6022279.29	446273.37				
7	R	6022207.95	446251.29				
8	R	6022221.17	446230.11				
9	R	6022265.59	446190.78				
10	R	6022284.81	446164.85				
11	R	6022339.89	446090.48				
12	R	6022353.52	446074.92				
13	R	6022392.14	446046.46				
14	R	6022438.70	446036.84				

SKLYPO CENTRO KOORDINATES

Koordinacių sistema	Koordinatės X/Y	Planšeto nomenklatura
Sistema, kurioje vykdyti matavimai	X=6022495 Y=446171	
Valstybinė LKS-1994	X=6022495 Y=446171	49/24
Žiniaraštį sudarė	T. Vilbikas (vardas ir pavardė)	2M-M-729 (matininko kvalif. paž. nr.) 2010-07-02 (data)

Išstrauka iš Lietuvos Administracinių teisių pažeidimų kodekso:

⁴⁷ straipsnis. Pastovių žemėnaudos riboženklių sunaikinimas arba gadinimai – užtraukia baudą nuo dvejų simtų penkiasdešimties iki penkių simtų litų.

48 straipsnis. Geodezinio pagrindo punkto bei markšeiderystės ženklų sunaikinimas arba gadinimas – užtraukia baudą nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio litų.

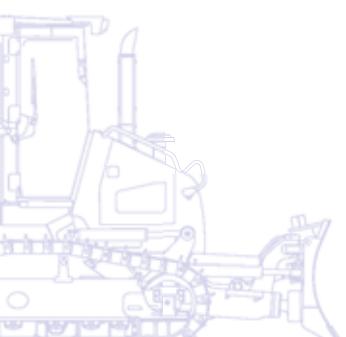
DUOMENYS APIE ŽEMĖS NAUDΟJIMO APRIBОJIMUS

KOMATSU

Crawler Dozer

D51EX/PX-22

ENGINE POWER
99,0 kW / 133 HP @ 2.200 rpm

OPERATING WEIGHT
D51EX-22: 12.710 kg
D51PX-22: 13.100 kg

D51EX/PX-22**ENGINE POWER**

99,0 kW / 133 HP @ 2.200 rpm

OPERATING WEIGHT

D51EX-22: 12.710 kg

D51PX-22: 13.100 kg

First-class operator comfort

- Outstanding 360° visibility
- Large and quiet pressurized cab
- Easy control with Palm Command Control System joysticks (PCCS)
- Air-suspended driver seat positioned close to centre of gravity

Easy maintenance

- Rear-mount radiator with swing-up hydraulic fan
- Monitor with self-diagnostic function
- Simple and convenient access to service points

High reliability and durability

- New Komatsu PLUS undercarriage (standard)
- Modular power train design
- Heavy-plate steel used throughout
- Main frame made with welded and cast parts

KOMTRAXKomatsu Satellite
Monitoring System

Efficient hydrostatic engine cooling fan

The cooling fan always runs at the lowest convenient speed. Rotation and velocity are electronically adjusted based on the temperature of the engine coolant and hydraulic oil. This reduces fuel consumption and operating noise levels, and requires less horsepower than a belt-driven fan. For extra efficiency, the fan also has a large air outlet surface, and the complete inlet area is protected by a fine grid, to prevent small particles from entering the fan area.

Specifications

ENGINE

Model	Komatsu SAA6D107E-1
Common rail direct injection, water-cooled, emissionised, turbocharged, after-cooled diesel	
Engine power	
at rated engine speed.....	2.200 rpm
ISO 14396.....	99,0 kW / 133 HP
ISO 9249 (net engine power).....	97,0 kW / 130 HP
No. of cylinders	6
Bore x stroke.....	107 x 124 mm
Displacement.....	6,69 ltr
Governor.....	All-speed, electronic
Fan drive type.....	Hydraulic
Lubrication system	
Method.....	Gear pump, force lubrication
Filter	Full flow

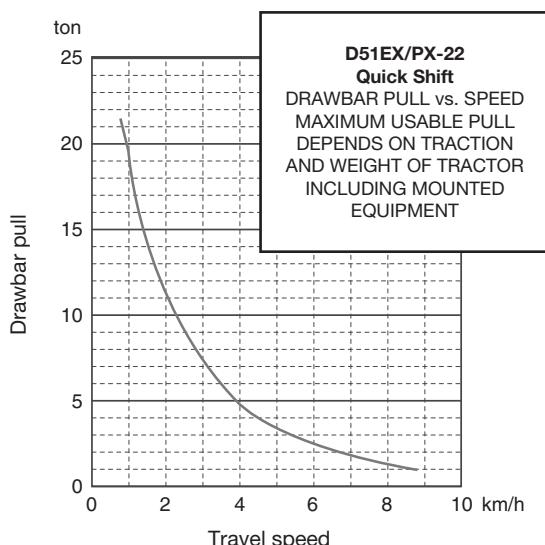
HYDROSTATIC TRANSMISSION

Dual-path, hydrostatic transmission provides infinite speed changes up to 9,0 km/h. The variable capacity travel motors allow the operator to select the optimum speed to match specific jobs. Travel control lock lever and neutral switch.

MAX. TRAVEL SPEEDS

Quick shift mode	Forward	Reverse
1st	0 - 3,4 km/h	0 - 4,1 km/h
2nd	0 - 5,6 km/h	0 - 6,5 km/h
3rd	0 - 9,0 km/h	0 - 9,0 km/h

Variable speed mode	Forward	Reverse
	0 - 9,0 km/h	0 - 9,0 km/h

FINAL DRIVE

Type.....	Planetary gear, double-reduction
Sprocket.....	Segmented sprocket teeth are bolt-on for easy replacement

STEERING SYSTEM

Type.....	Hydrostatic Steering System (HST)
Steering control.....	PCCS-lever
Service brakes.....	Hydraulic dynamic brake, pedal-controlled
Minimum turning radius (counter-rotation)	
D51EX-22.....	1,81 m
D51PX-22	1,89 m
As measured by track marks on the ground.	

UNDERCARRIAGE

Suspension.....	Oscillating equaliser bar and pivot shaft
Track roller frame	Monocoque, large section, durable construction
Tracks.....	PLUS link assembly
Track tension.....	Combined spring and hydraulic unit
Number of shoes (each side).....	44
Grouser height (single grouser)	54 mm
Track rollers (each side)	7
Carrier rollers (each side).....	2
Shoe width (standard)	
D51EX-22.....	560 mm
D51PX-22	710 mm
Ground contact area	
D51EX-22.....	30.744 cm ²
D51PX-22	38.979 cm ²
Ground pressure	
D51EX-22.....	0,41 kg/cm ²
D51PX-22	0,34 kg/cm ²

OPERATING WEIGHT (APPR.)

Including PAT blade, steel cab, operator, rated capacity of lubricant, coolant, and full fuel tank.	
D51EX-22.....	12.710 kg
D51PX-22	13.100 kg

SERVICE REFILL CAPACITIES

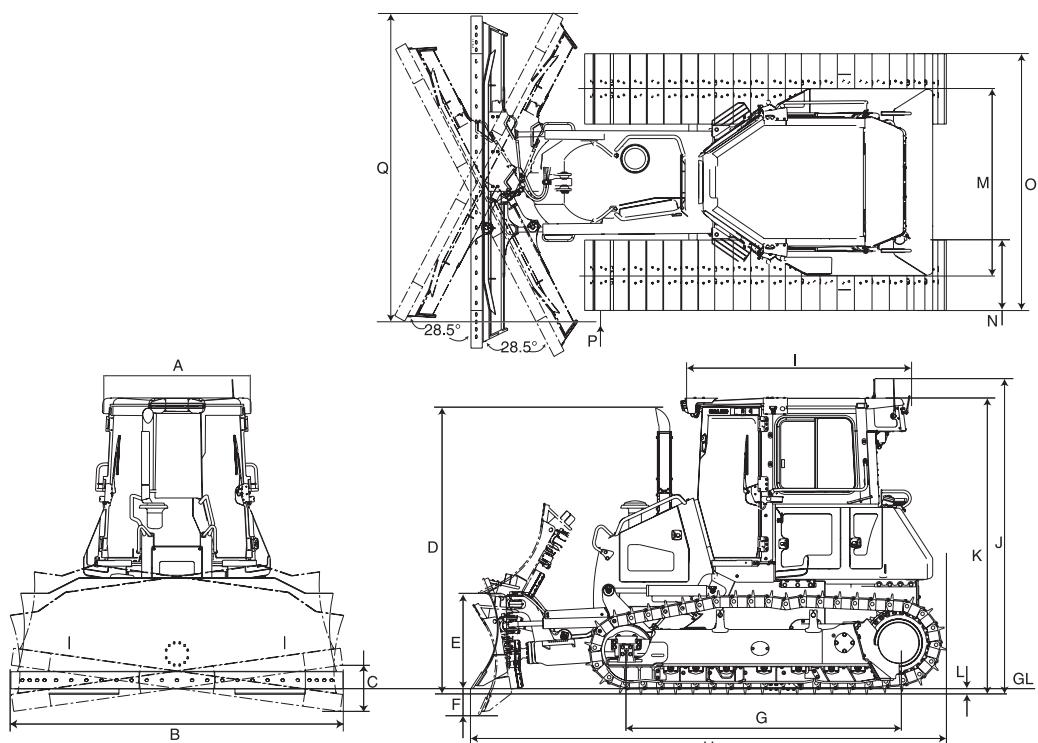
Fuel tank.....	270 ltr
Radiator	35 ltr
Engine oil.....	20 ltr
Final drive (each side).....	4,0 ltr
Hydraulic tank	63 ltr

ENVIRONMENT

Engine emissions	Fully complies with EU Stage IIIA and EPA Tier III exhaust emission regulations
Noise levels	
LwA external	106 dB(A) (2000/14/EC Stage II)
LpA operator ear.....	80 dB(A) (ISO 6396 dynamic test)

DIMENSIONS

	D51EX-22	D51PX-22
A	1.280 mm	1.280 mm
B*	3.045 mm	N/A
B**	3.350 mm	3.350 mm
C*	459 mm	N/A
C**	505 mm	505 mm
D	2.885 mm	2.885 mm
E	1.107 mm	1.107 mm
F	461 mm	461 mm
G	2.745 mm	2.745 mm
H	4.800 mm	4.800 mm
I	2.245 mm	2.245 mm
J	3.177 mm	3.177 mm
K	2.997 mm	2.997 mm
L	55 mm	55 mm
M	1.790 mm	1.880 mm
N	560 mm	710 mm
O	2.350 mm	2.590 mm
P*	4 mm	N/A
P**	136 mm	16 mm
Q*	2.725 mm	N/A
Q**	2.990 mm	2.990 mm

* 2,7 m³ blade (D51EX-22 only)** 2,9 m³ blade2,7 m³ blade foldable (D51EX-22 only): transport width 2.550 mm

Ground clearance: 385 mm

HYDRAULIC SYSTEM

Type.....	CLSS (closed-centre load sensing system)
All spool valves externally mounted beside the hydraulic tank.	
Maximum pump flow.....	99 ltr/min
Relief valve setting	274,6 bar
Spool control valve positions	
Blade lift.....	Raise, hold, lower, and float
Blade tilt.....	Right, hold, and left
Additional control valve positions for ripper	
Ripper lift	Raise, hold, and lower
Hydraulic cylinders.....	Double-acting, piston
No. of cylinders × bore	
Blade lift.....	2 × 90 mm
Blade tilt.....	1 × 100 mm
Blade angle.....	2 × 90 mm
Ripper lift	1 × 110 mm

DOZER EQUIPMENT

	Overall length with dozer	Blade width × height	Maximum lift above ground	Maximum drop below ground	Maximum tilt adjustment	Blade angle
2,7 m ³ PAT blade (EX)	4.800 mm	3.045 × 1.110 mm	1.107 mm	461 mm	459 mm	28,5°
2,7 m ³ PAT blade foldable (EX)	4.800 mm	3.045 × 1.110 mm	1.107 mm	461 mm	459 mm	28,5°
2,9 m ³ PAT blade (EX)	4.800 mm	3.350 × 1.110 mm	1.107 mm	461 mm	505 mm	28,5°
2,9 m ³ PAT blade (PX)	4.800 mm	3.350 × 1.110 mm	1.107 mm	461 mm	505 mm	28,5°

Blade capacities are based on the SAE recommended practice J1265.

D51EX/PX-22**Standard and Optional Equipment****ENGINE AND RELATED PARTS**

Komatsu SAA6D107E-1 turbocharged direct injection diesel engine	●
EU Stage IIIA/EPA Tier III compliant	
Fuel pre-filter (10 micron) and fuel filter (2 micron)	●
Exhaust pipe with elbow	●
Intake pipe with rain cap	●
Alternator 24 V/60 A	●
Starter motor 5,5 kW/24 V	●
Batteries 200 Ah/2 x 12 V	●
Intake pipe with air pre-cleaner	○

TRANSMISSION AND BRAKES

Electronically controlled HST	●
Palm lever steering control (PCCS)	●
Quick shift selection system	●
Variable speed mode	●
Reverse speed presets	●
Decelerator pedal	●
Combined inch/brake pedal	●

UNDERCARRIAGE

Single grouser heavy-duty shoes (EX: 560 mm; PX: 710 mm)	●
Komatsu PLUS link assembly	●
Segmented sprockets	●
Idler cushions	●
Track roller guard, centre and end section	●
Full length track roller guard	○

SERVICE AND MAINTENANCE

Swing-out hydrostat-driven radiator fan with reversing function	●
Dry type air cleaner, double element with dust indicator and evacuator	●
Water separator	●
Electronic monitor panel with self-diagnostic function and maintenance display	●
KOMTRAX™ - Komatsu satellite monitoring system	●
Tool kit	●

CABIN

Air suspension seat: fabric, reclining, high backrest	●
Seat belt	●
High mount footrest	●
Air conditioner	●
Pre radio installation kit (12 V, antenna, loudspeakers)	●
12 Volt power supply (120 W)	●
Viscous cab mounts	●
Rear-view mirror (inside cab)	●
Wiper front window	●
Wiper rear window	●
Wipers doors	●
Cup holder	●
Lunch box holder	○

HYDRAULIC SYSTEM

Hydraulics for dozing blades	●
Mono lever blade control	●
Hydraulics for ripper (EX only)	○

LIGHTING SYSTEM

Working lights, 3 cab roof front, 1 cab roof rear	●
---	---

SAFETY EQUIPMENT

Steel cab, meets ISO 3471 and SAE J1040, APR88 ROPS standards, as well as ISO 3449 FOPS standards	●
Horn	●
Locks, filter caps and covers	●
Back-up alarm	●
Fire extinguisher	○

ATTACHMENTS

Front pull hook	●
Hitch (not with ripper)	●
Rigid drawbar	○

DOZER EQUIPMENT

2,7 m³ PAT blade (EX)	○
2,7 m³ PAT blade foldable (EX)	○
2,9 m³ PAT blade (EX)	○
2,9 m³ PAT blade (PX)	○
Multishank parallelogram ripper (EX only)	○
Komatsu-Topcon machine control systems	○

Further equipment on request

- standard equipment
- optional equipment

Your Komatsu partner:

**Komatsu Europe
International NV**

Mechelsesteenweg 586
B-1800 VLVOORDE (BELGIUM)
Tel. +32-2-255 24 11
Fax +32-2-252 19 81
www.komatsu.eu

E SERIES WHEEL LOADERS

921E | 1221E

Case Delivers Full-Service Solutions

EQUIPMENT | FINANCING | PARTS & SERVICE

E SERIES WHEEL LOADERS

921E | 1221E

If you're facing big material moving jobs, you need a wheel loader with superior stability, traction, push power and lift capacity. You also need a cab that keeps your operator comfortable all day – and equipment that's easy to maintain and fuel efficient. Meet the 23 metric ton 921E and the 30 metric ton 1221E wheel loaders from Case. These powerhouses give you the extra muscle to get the job done right.

Power

The engine on the 921E and 1221E produce 297 and 320 net horsepower to move more material per hour. Whether you're loading material in a crusher, charging batch plants, doing site prep work or supporting road and bridge projects, these machines get the job done quickly.

Fuel efficiency

Getting the most from each pound of fuel is critical in today's environment. The Case 921E and 1221E wheel loaders are up to the challenge. Fully electronic Cummins engines, equipped with high pressure fuel injection, provide a cleaner burn and increased fuel efficiency.

Superior comfort and visibility

To get the most out of every day, we designed our spacious, isolation-mounted cabs with comfort and productivity in mind. Match the environment to any operator with complete adjustability of the steering column, suspension seat, arm and wrist rests. Floor-to-ceiling glass improves your visibility to the jobsite. Plus, these wheel loaders are among the quietest in the industry.

The 5.8 cubic yard bucket on the 921E and the 7.6 cubic yard bucket on the 1221E are designed with one goal in mind: productivity. Ride Control™ provides better material retention and machine control over the toughest terrain. And Z-bar or XR linkage configurations give you the capability for high production, while matching your loading height requirements.

Best-in-class ease of maintenance

Case leads the industry in serviceability. From ground-line service checks to eye-level fluid sight gauges, easy servicing increases machine use and lowers ownership costs. The 921E and 1221E define best-in-class maintainability.

Superior breakout force

Operators depend on the power of Case E Series wheel loaders. They combine the engine and hydraulic horsepower to deliver superior breakout forces – 44,476 pounds (20 174 kg) on the 921E and 49,710 pounds (22 550 kg) on the 1221E. The lift capacity is 29,737 pounds (13 489 kg) on the 921E and 28,814 pounds (13 070 kg) on the 1221E.

These machines are ideal for high-production jobs requiring high breakout force, fast cycling and maximum power to the wheels.

Three power curves

With the 921E, you can match power and fuel economy to the job at hand – and maximize profits. Choose between three power curves – max, standard and economy power – and four work modes – max, standard, economy and auto.

For high-production jobs requiring high breakout force and fast cycling, use maximum power. When you're hauling lighter materials, economy mode gets the job done with the greatest fuel efficiency. In auto mode, the engine adjusts between power curves to move the most amount of material per pound of fuel.

E SERIES WHEEL LOADERS

	921E	1221E
Engine	Max	297 net hp (221 kW)
	Standard	274 net hp (204 kW)
	Economy	229 net hp (171 kW)
Operating weight	50,625 lb (22 962 kg)	65,600 lb (29 755 kg)
Max bucket capacity	5.8 cu yd (4.4 cu m)	7.6 cu yd (5.7 cu m)
Lift capacity @ ground	49,607 lb (22 501 kg)	69,867 lb (31 690 kg)
Breakout force	44,476 lb (20 174 kg)	49,710 lb (22 550 kg)
Biodiesel	Approved for B20 blend	Approved for B20 blend

921E

1221E

NOTE: All engines meet current EPA emission regulations.

NOTE: All specifications are stated in accordance with SAE Standards or Recommended Practices, where applicable.

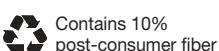
IMPORTANT: Case Construction Equipment Inc. reserves the right to change these specifications without notice and without incurring any obligation relating to such change. Availability of some models and equipment builds vary according to the country in which the equipment is used. The illustrations and text may include optional equipment and accessories and may not include all standard equipment. Your Case dealer/distributor will be able to give you details of the products and their specifications available in your area.

Always read the Operator's Manual before operating any equipment. Inspect equipment before using it, and be sure it is operating properly. Follow the product safety signs and use any safety features provided.

©2008 CNH America LLC. All rights reserved. Case is a registered trademark of CNH America LLC. Any trademarks referred to herein, in association with goods and/or services of companies other than CNH America LLC, are the property of those respective companies. Printed in U.S.A.

Form No. CCE4180801

Case construction equipment is biodiesel friendly.

Looking for product specs, customer testimonials, competitive comparisons, finance offers and more?
Visit us at www.casece.com or call 866-54CASE6

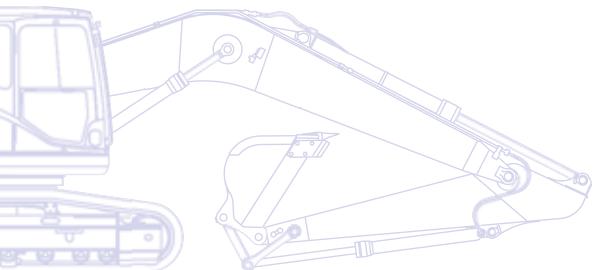

KOMATSU

PC
210

Hydraulic Excavator **PC210/LC/NLC-8**

ENGINE POWER
116 kW / 156 HP @ 2.000 rpm

OPERATING WEIGHT
PC210-8: 21.390 - 22.830 kg
PC210LC-8: 21.990 - 23.750 kg
PC210NLC-8: 21.830 - 23.360 kg

BUCKET CAPACITY
64
max. 1,68 m³

PC210-8

ENGINE POWER

116 kW / 156 HP @ 2.000 rpm

OPERATING WEIGHT

PC210-8: 21.390 - 22.830 kg

PC210LC-8: 21.990 - 23.750 kg

PC210NLC-8: 21.830 - 23.360 kg

BUCKET CAPACITY

max. 1,68 m³

Highest safety standards

- Safe SpaceCab™
- Rear view camera
- Optimal jobsite safety
- Safe access, easy maintenance
- Falling Object Protection System (FOPS) optional

First-class operator comfort

- Wide, spacious cab
- Low noise design
- Low vibration levels
- Pressurised cab
- Large, widescreen TFT monitor panel

KOMTRAX

Komatsu Satellite
Monitoring System

Quality you can rely on

- Reliable and efficient
- Rugged design
- Komatsu-quality components
- Extensive dealer support network

Reduced wastage

To avoid spillage of excess grease – and prolong the life of your machine – the PC210-8 can be equipped with an automatic greasing system that provides precisely the correct amount of grease when and where it's required.

Easy Maintenance

Side-by-side cooling

Since the radiator, aftercooler and oil cooler are arranged in parallel, it is easy to clean, remove and install them.

Easy access to the engine oil filter and fuel drain valve

The engine oil filter and fuel drain valve are mounted remotely to improve accessibility.

Gas-assisted engine hood damper cylinders

The engine hood can be easily opened and closed with help of the gas-assisted engine hood damper cylinders.

Water separator

This is standard equipment which removes any water that has become mixed with the fuel, preventing fuel system damage.

Washable floor

The floor is easy to keep clean. The gently inclined surface has a flanged floormat and drainage holes to facilitate runoff.

Inclined track frame

The track frame is sloped so that dirt will not accumulate and can be removed easily.

Long-life oil filters

The hydraulic oil filter uses high-performance filtering material for long element replacement intervals, which significantly reduces maintenance costs.

Flexible warranty

When you purchase Komatsu equipment, you gain access to a broad range of programmes and services that have been designed to help you get the most from your investment. For example, Komatsu's Flexible Warranty Programme provides a range of extended warranty options on the machine and its components. These can be chosen to meet your individual needs and activities. This programme is designed to help reduce total operating costs.

Specifications

ENGINE

Model	Komatsu SAA6D107E-1
Type	Common rail direct injection, water-cooled, emissionised, turbocharged, after-cooled diesel
Engine power	
at rated engine speed	2.000 rpm
ISO 14396	116 kW / 156 HP
ISO 9249 (net engine power)	110 kW / 148 HP
No. of cylinders	6
Bore x stroke.....	107 x 124 mm
Displacement.....	6,69 ltr
Battery	2 x 12 V/140 Ah
Alternator.....	24 V/60 A
Starter motor	24 V/5,5 kW
Air filter type	Double element type with monitor panel dust indicator and auto dust evacuator
Cooling	Suction type cooling fan with radiator fly screen

HYDRAULIC SYSTEM

Type	HydrauMind. Closed-centre system with load sensing and pressure compensation valves
Additional circuits	Depending on the specification up to 2 additional circuits can be installed
Main pump	2 variable displacement piston pumps supplying boom, arm, bucket, swing and travel circuits
Maximum pump flow	2 x 219 ltr/min
Relief valve settings	
Implement	380 bar
Travel	380 bar
Swing	295 bar
Pilot circuit	33 bar

UNDERCARRIAGE

Construction.....	X-frame centre section with box section track frames
Track assembly	
Type	Fully sealed
Shoes (each side)	45 (PC210), 49 (PC210LC/NLC)
Tension.....	Combined spring and hydraulic unit
Rollers	
Track rollers (each side)	7 (PC210), 9 (PC210LC/NLC)
Carrier rollers (each side).....	2

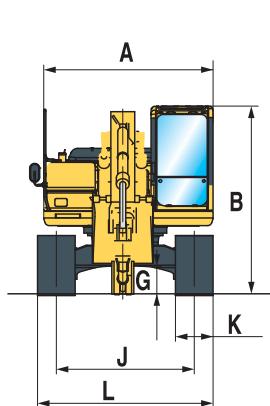
OPERATING WEIGHT (APPR.)

	MONO BOOM						TWO-PIECE BOOM					
	PC210-8		PC210LC-8		PC210NLC-8		PC210-8		PC210LC-8		PC210NLC-8	
Triple grouser shoes	Operating weight	Ground pressure										
500 mm	-	-	-	-	21.830 kg	0,55 kg/cm ²					22.730 kg	0,57 kg/cm ²
600 mm	21.390 kg	0,50 kg/cm ²	21.990 kg	0,46 kg/cm ²	22.190 kg	0,47 kg/cm ²	22.290 kg	0,52 kg/cm ²	22.890 kg	0,48 kg/cm ²	23.090 kg	0,48 kg/cm ²
700 mm	21.640 kg	0,43 kg/cm ²	22.260 kg	0,40 kg/cm ²	22.460 kg	0,40 kg/cm ²	22.540 kg	0,45 kg/cm ²	23.160 kg	0,42 kg/cm ²	23.360 kg	0,42 kg/cm ²
800 mm	21.930 kg	0,38 kg/cm ²	22.580 kg	0,36 kg/cm ²	-	-	22.830 kg	0,40 kg/cm ²	23.480 kg	0,37 kg/cm ²		
900 mm	-	-	22.850 kg	0,32 kg/cm ²	-	-			23.750 kg	0,33 kg/cm ²		

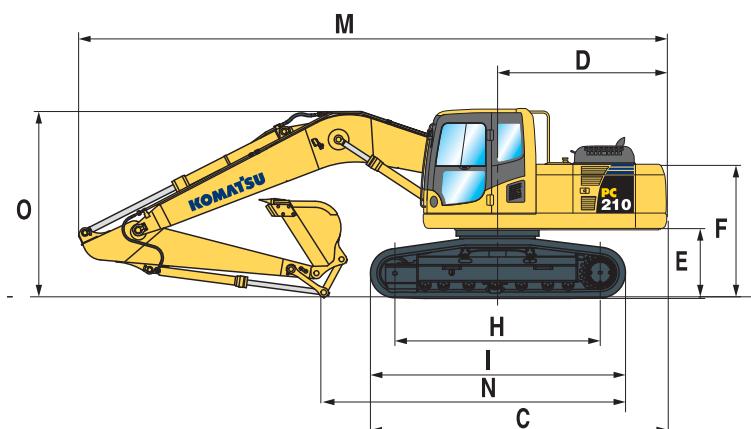
Operating weight, including 2,9 m arm, 900 kg bucket, operator, lubricant, coolant, full fuel tank and the standard equipment.

Dimensions & Performance Figures

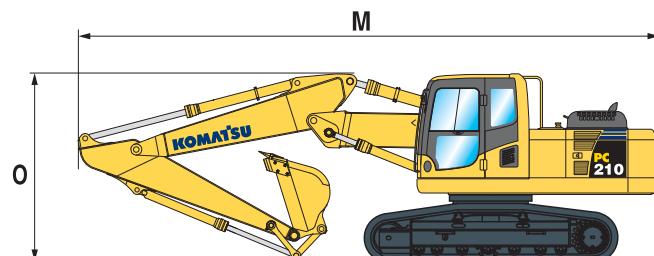
MACHINE DIMENSIONS	PC210-8	PC210LC-8	PC210NLC-8
A Overall width of upper structure	2.500 mm	2.500 mm	2.500 mm
B Overall height of cab	3.035 mm	3.035 mm	3.035 mm
C Overall length of basic machine	4.810 mm	4.995 mm	4.995 mm
D Tail length	2.770 mm	2.770 mm	2.770 mm
Tail swing radius	2.800 mm	2.800 mm	2.800 mm
E Clearance under counterweight	1.100 mm	1.100 mm	1.100 mm
F Machine tail height	2.110 mm	2.110 mm	2.110 mm
G Ground clearance	440 mm	440 mm	440 mm
H Tumbler centre distance	3.275 mm	3.655 mm	3.655 mm
I Track length	4.080 mm	4.450 mm	4.450 mm
J Track gauge	2.200 mm	2.380 mm	2.040 mm
K Track shoe width	500, 600, 700, 800 mm	600, 700, 800, 900 mm	500, 600, 700 mm
L Overall track width with 500 mm shoe	-	-	2.540 mm
Overall track width with 600 mm shoe	2.800 mm	2.980 mm	2.640 mm
Overall track width with 700 mm shoe	2.900 mm	3.080 mm	2.740 mm
Overall track width with 800 mm shoe	3.000 mm	3.180 mm	-
Overall track width with 900 mm shoe	-	3.280 mm	-

MONO BOOM

TWO-PIECE BOOM

TRANSPORT DIMENSIONS

	MONO BOOM	TWO-PIECE BOOM	
Arm length	1,8 m	2,4 m	2,9 m
M Transport length	9.540 mm	9.555 mm	9.485 mm
N Length on ground (transport) PC210	6.270 mm	5.700 mm	4.815 mm
Length on ground (transport) PC210LC/NLC	6.455 mm	5.885 mm	5.000 mm
O Overall height (to top of boom)	2.985 mm	3.190 mm	2.970 mm
P	2.865 mm	2.865 mm	3.090 mm
Q	3.030 mm	3.030 mm	3.030 mm

PC210-8 / MAX. BUCKET CAPACITY AND WEIGHT

Arm length	MONO BOOM					
	1,8 m		2,4 m		2,9 m	
Material weight up to 1,2 t/m ³	1,56 m ³	1.100 kg	1,38 m ³	1.025 kg	1,27 m ³	950 kg
Material weight up to 1,5 t/m ³	1,33 m ³	1.000 kg	1,18 m ³	925 kg	1,08 m ³	875 kg
Material weight up to 1,8 t/m ³	1,15 m ³	900 kg	1,00 m ³	850 kg	0,94 m ³	800 kg

TWO-PIECE BOOM

Arm length	TWO-PIECE BOOM					
	1,8 m		2,4 m		2,9 m	
Material weight up to 1,2 t/m ³	1,47 m ³	1.075 kg	1,30 m ³	975 kg	1,18 m ³	925 kg
Material weight up to 1,5 t/m ³	1,25 m ³	950 kg	1,10 m ³	875 kg	1,00 m ³	825 kg
Material weight up to 1,8 t/m ³	1,09 m ³	875 kg	0,96 m ³	800 kg	0,87 m ³	750 kg

PC210LC-8 / MAX. BUCKET CAPACITY AND WEIGHT

Arm length	MONO BOOM					
	1,8 m		2,4 m		2,9 m	
Material weight up to 1,2 t/m ³	1,68 m ³	1.200 kg	1,62 m ³	1.150 kg	1,47 m ³	1.075 kg
Material weight up to 1,5 t/m ³	1,50 m ³	1.075 kg	1,38 m ³	1.025 kg	1,25 m ³	950 kg
Material weight up to 1,8 t/m ³	1,30 m ³	975 kg	1,20 m ³	925 kg	1,09 m ³	875 kg

TWO-PIECE BOOM

Arm length	TWO-PIECE BOOM					
	1,8 m		2,4 m		2,9 m	
Material weight up to 1,2 t/m ³	1,68 m ³	1.200 kg	1,50 m ³	1.075 kg	1,38 m ³	1.025 kg
Material weight up to 1,5 t/m ³	1,45 m ³	1.050 kg	1,28 m ³	975 kg	1,18 m ³	925 kg
Material weight up to 1,8 t/m ³	1,26 m ³	950 kg	1,11 m ³	875 kg	1,02 m ³	850 kg

PC210NLC-8 / MAX. BUCKET CAPACITY AND WEIGHT

Arm length	MONO BOOM					
	1,8 m		2,4 m		2,9 m	
Material weight up to 1,2 t/m ³	1,53 m ³	1.100 kg	1,38 m ³	1.025 kg	1,24 m ³	950 kg
Material weight up to 1,5 t/m ³	1,30 m ³	975 kg	1,18 m ³	925 kg	1,05 m ³	850 kg
Material weight up to 1,8 t/m ³	1,13 m ³	900 kg	1,00 m ³	850 kg	0,91 m ³	775 kg

TWO-PIECE BOOM

Arm length	TWO-PIECE BOOM					
	1,8 m		2,4 m		2,9 m	
Material weight up to 1,2 t/m ³	1,44 m ³	1.050 kg	1,27 m ³	950 kg	1,15 m ³	900 kg
Material weight up to 1,5 t/m ³	1,23 m ³	950 kg	1,08 m ³	875 kg	0,98 m ³	825 kg
Material weight up to 1,8 t/m ³	1,07 m ³	850 kg	0,94 m ³	800 kg	0,85 m ³	750 kg

Max. capacity and weight have been calculated according to ISO 10567:2007.

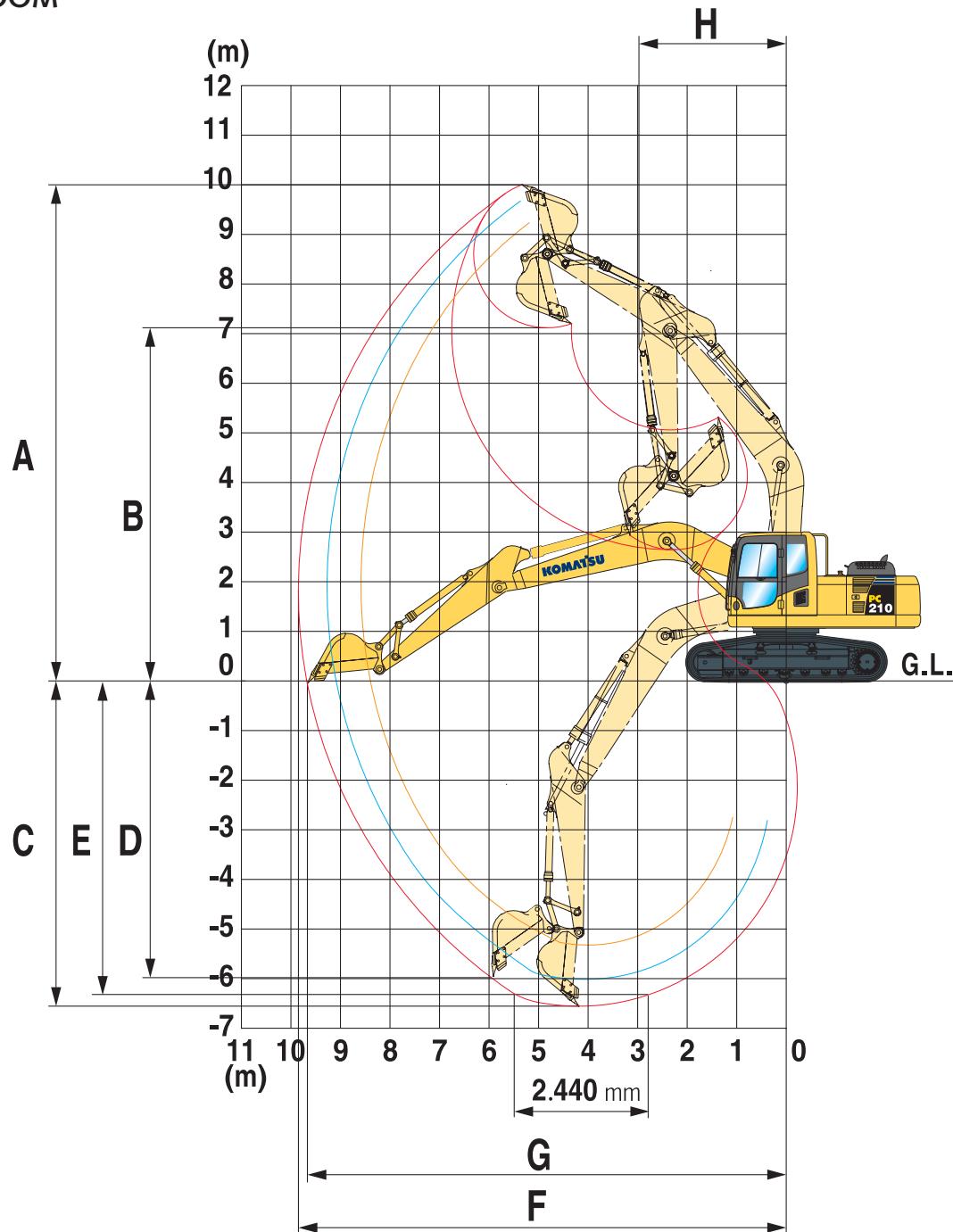
Please consult with your distributor for the correct selection of buckets and attachments to suit the application.

BUCKET AND ARM FORCE

Arm length	1,8 m	2,4 m	2,9 m
Bucket digging force	16.500 kg	16.500 kg	14.100 kg
Bucket digging force at PowerMax	17.500 kg	17.500 kg	15.200 kg
Arm crowd force	13.800 kg	12.200 kg	10.300 kg
Arm crowd force at PowerMax	14.800 kg	13.000 kg	11.000 kg

Working Range

MONO BOOM

ARM LENGTH	1,8 m	2,4 m	2,9 m
A Max. digging height	9.500 mm	9.800 mm	10.000 mm
B Max. dumping height	6.630 mm	6.890 mm	7.110 mm
C Max. digging depth	5.380 mm	6.095 mm	6.620 mm
D Max. vertical wall digging depth	4.630 mm	5.430 mm	5.980 mm
E Max. digging depth of cut for 2,44 m level	5.130 mm	5.780 mm	6.370 mm
F Max. digging reach	8.850 mm	9.380 mm	9.875 mm
G Max. digging reach at ground level	8.660 mm	9.190 mm	9.700 mm
H Min. swing radius	3.010 mm	3.090 mm	3.040 mm

Super Long Front Specification

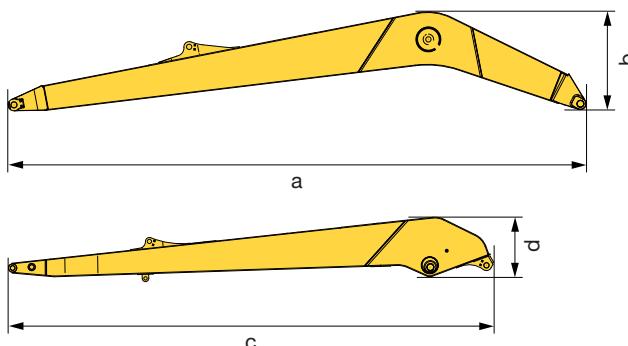
WORK EQUIPMENT

Boom

Length (a)	8.795 mm
Height (b)	1.555 mm
Weight.....	2.200 kg

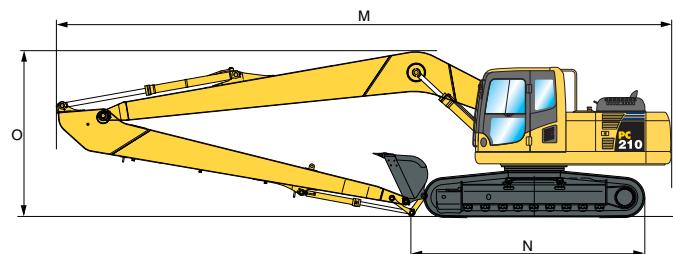
Arm

Length (c).....	7.375 mm
Height (d)	1.000 mm
Weight.....	1.350 kg

TRANSPORT DIMENSIONS

M Transport length	12.435 mm
N Length on ground (transport)	4.725 mm
O Overall height (to top of boom)	3.390 mm

MAX. BUCKET CAPACITY AND WEIGHT

	PC210LC-8		PC210NLC-8			
General purpose bucket						
Max. bucket width	955 mm					
Material weight up to 1,2 t/m ³	0,66 m ³	525 kg	0,48 m ³	425 kg		
Material weight up to 1,5 t/m ³	0,56 m ³	475 kg	0,41 m ³	400 kg		
Material weight up to 1,8 t/m ³	0,49 m ³	425 kg	0,36 m ³	375 kg		
Ditch cleaning bucket						
Max. bucket width	2.100 mm					
Material weight up to 1,2 t/m ³	* 1.300 kg		* 1.000 kg			
Material weight up to 1,5 t/m ³	* 1.300 kg		* 1.000 kg			
Material weight up to 1,8 t/m ³	-					

* Maximum load at end of arm (bucket + payload).

Max. capacity and weight have been calculated according to ISO 10567:2007.

Please consult with your distributor for the correct selection of buckets and attachments to suit the application.

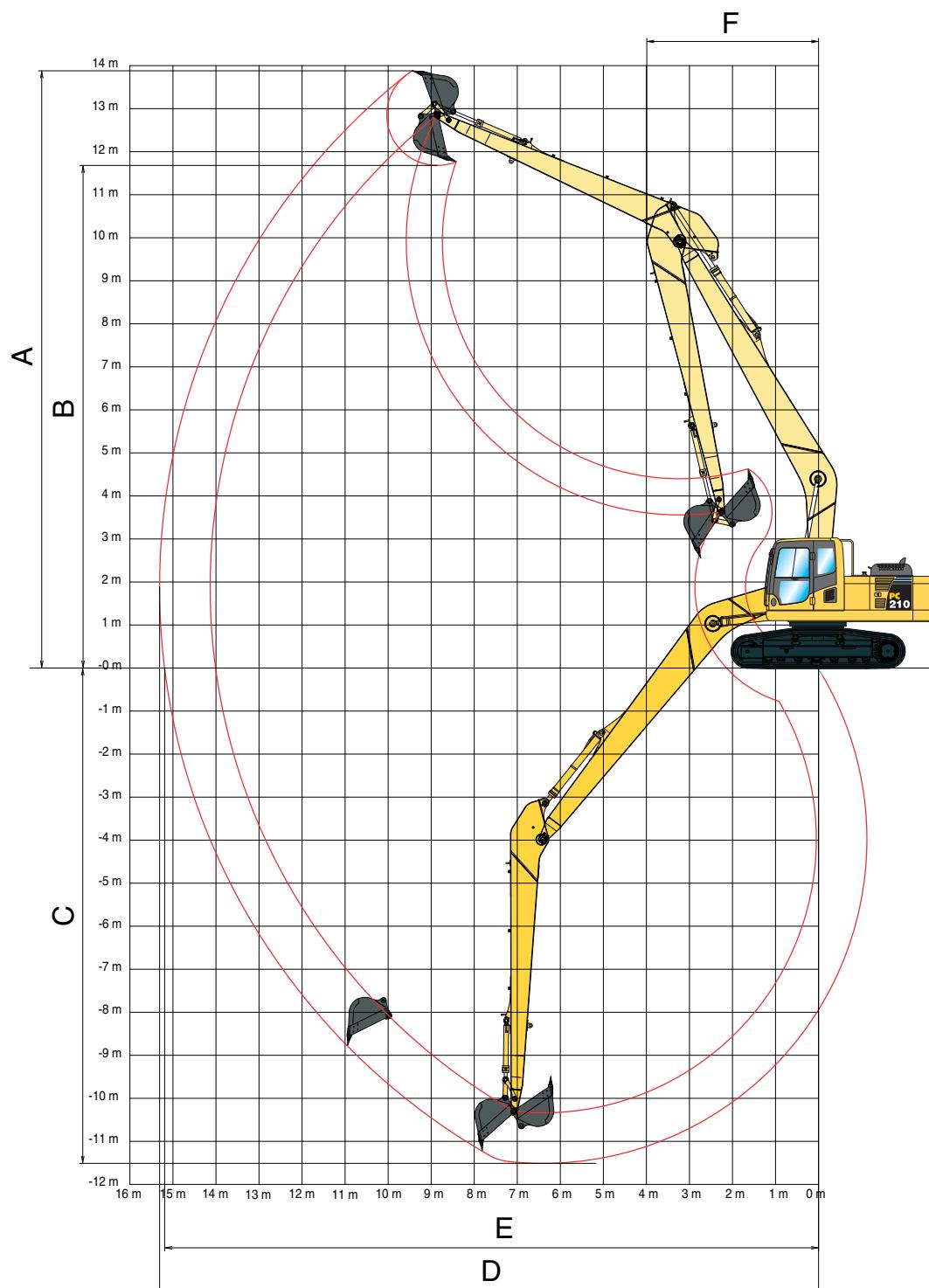
OPERATING WEIGHT (APPR.)

	PC210LC-8		PC210NLC-8	
Triple grouser shoes	Operating weight	Ground pressure	Operating weight	Ground pressure
500 mm	-	-	24.010 kg	0,60 kg/cm ²
600 mm	24.170 kg	0,51 kg/cm ²	24.370 kg	0,52 kg/cm ²
700 mm	24.530 kg	0,44 kg/cm ²	24.730 kg	0,44 kg/cm ²
800 mm	24.890 kg	0,39 kg/cm ²	-	-
900 mm	25.250 kg	0,36 kg/cm ²	-	-

Operating weight, including Super Long Front work equipment, bucket, operator, lubricant, coolant, full fuel tank and the standard equipment.

Super Long Front Specification

Working range PC210LC/NLC-8 Super Long Front

SUPER LONG FRONT

A	Max. digging height	13.880 mm
B	Max. dumping height	11.680 mm
C	Max. digging depth	11.510 mm
D	Max. digging reach	15.250 mm
E	Max. digging reach at ground level	15.190 mm
F	Min. swing radius	3.990 mm

Hydraulic Excavator

PC210/LC/NLC-8

Standard and Optional Equipment

ENGINE

Komatsu SAA6D107E-1 turbocharged common rail direct injection diesel engine	●
EU Stage IIIA/EPA Tier III compliant	●
Suction type cooling fan with radiator fly screen	●
Automatic engine warm-up system	●
Engine overheat prevention system	●
Fuel control dial	●
Auto-deceleration function	●
Engine key stop	●
Engine ignition can be password secured on request	●
Alternator 24 V/60 A	●
Starter motor 24 V/5,5 kW	●
Batteries 2 × 12 V/140 Ah	●
Diesel particulate filter	○

HYDRAULIC SYSTEM

Electronic closed-centre load sensing (E-CLSS) hydraulic system (HydraMind)	●
Pump and engine mutual control (PEMC) system	●
One additional hydraulic circuit (optional with Super Long Front)	●
5-working mode selection system; Power mode, economy mode, breaker mode, attachment mode and lifting mode	●
PowerMax function	●
Adjustable PPC wrist control levers for arm, boom, bucket and swing, with sliding proportional control for attachments and 3 auxiliary buttons	●
Prepared for hydraulic quick-coupler (not with Super Long Front)	●
Additional hydraulic functions (not with Super Long Front)	○

UNDERCARRIAGE

Track roller guards	●
Track frame under-guards	●
STD, LC and NLC undercarriages	○
500, 600, 700, 800, 900 mm triple grouser track-shoes	○
Full length track roller guards	○

CABIN

Reinforced safety SpaceCab™; Highly pressurised and tightly sealed hyper viscous mounted cab with tinted safety glass windows, large roof window with sun shade, pull-up type front window with locking device, removable lower window, front window wiper with intermittent feature, sun roller blind, cigarette lighter, ashtray, luggage shelf, floor mat	●
Heated air suspension seat with lumbar support, height adjustable arm rests and retractable seat belt	●
Automatic climate control system	●
12 Volt power supply	●
Beverage holder and magazine rack	●
Hot and cool box	●
Radio	●
Lower wiper	○
Rain visor (not with OPG)	○

SAFETY EQUIPMENT

Rear view camera system	●
Electric horn	●
Overload warning device	●
Lockable fuel cap and covers	●
Audible travel alarm	●
Boom safety valves	●
Large handrails, rear-view mirrors	●
Battery main switch	●
Arm safety valve (not with Super Long Front)	●
OPG Level II front guard (FOPS)	○
OPG Level II top guard (FOPS)	○

DRIVES AND BRAKES

Hydrostatic, 3-speed travel system with automatic shift and planetary gear type final drives, and hydraulic travel and parking brakes	●
PPC control levers and pedals for steering and travel	●

SERVICE AND MAINTENANCE

Automatic fuel line de-aeration	●
Double element type air cleaner with dust indicator and auto dust evacuator	●
KOMTRAX™ - Komatsu satellite monitoring system	●
Multi-function video compatible colour monitor with Equipment Management and Monitoring System (EMMS) and efficiency guidance	●
Toolkit and spare parts for first service	●
Automatic greasing system	○
Service points	○

WORK EQUIPMENT

Mono boom	○
Two-piece boom	○
Super Long Front boom and arm (15 m) (LC/NLC only)	○
1,8 m; 2,4 m; 2,9 m arms	○
Bucket linkage with lifting eye	○
Komatsu buckets	○
Komatsu breakers	○

LIGHTING SYSTEM

Working lights: 2 revolving frame, 1 boom (l.h.)	●
Additional working lights: 4 cab roof (front), 1 cab roof (rear), 1 boom (r.h.), 1 counterweight (rear), beacon	○

OTHER EQUIPMENT

Standard counterweight	●
Heavy counterweight (with Super Long Front)	●
Remote greasing for swing circle and pins	●
Electric refuelling pump with automatic shut off function	●
Standard colour scheme and decals	●
Parts book and operator manual	●
Biodegradable oil for hydraulic system	○
Customised paint	○

Further equipment on request

- standard equipment
- optional equipment

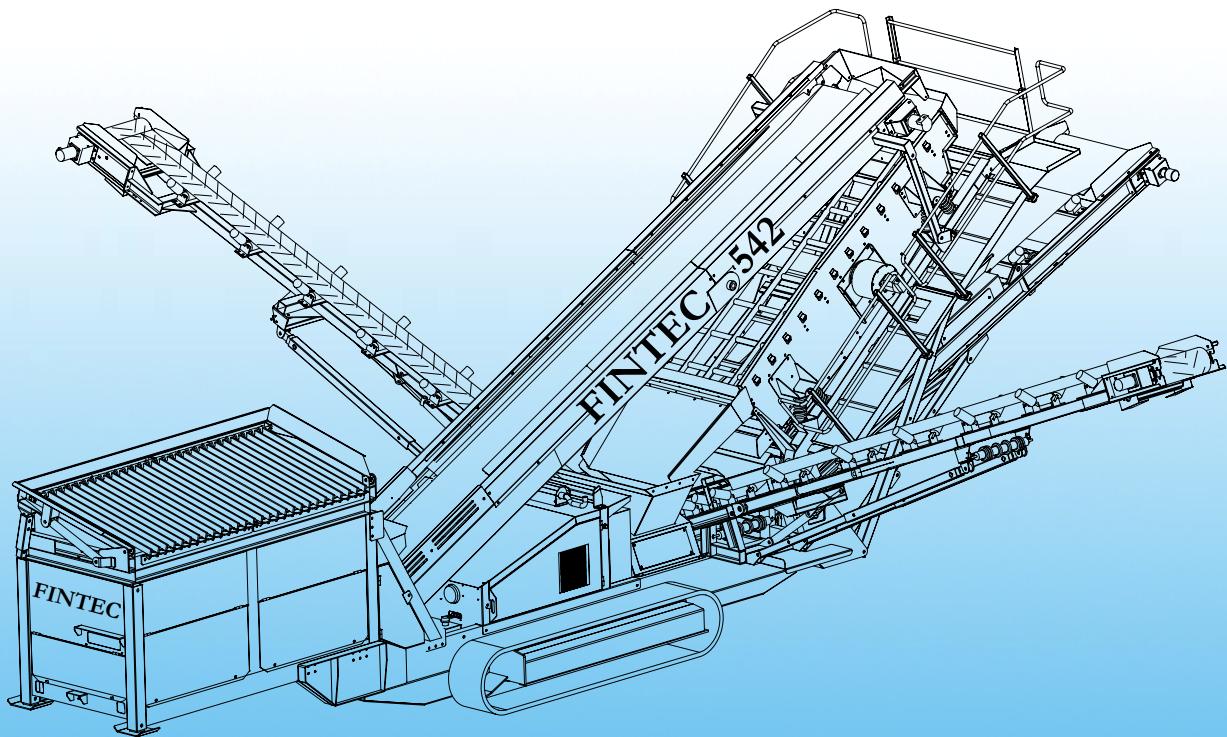
Your Komatsu partner:

FINTEC 542

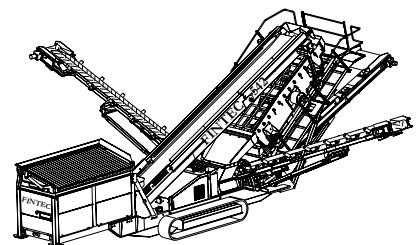
TOPSOIL / SAND / GRAVEL / COAL / AG LIME / CLAY / C & D / LIME / MISC APPLICATIONS

HIGH PRODUCTION

VERSATILE

HIGHLY MOBILE

SPECIFICATIONS

542 MOBILE 3 WAY SPLIT SCREENERS

General

The Fintec 542 (12x5) double deck screen is our second generation Fintec crushing and screening machine and follows on from the highly successful F540 screening unit. The 542 is constructed for easy mobility and transportation. All conveyors are hydraulically foldable for quick transport and set up time on site. All conveyor drums are fitted with taperlock shafts and are driven by hydraulic motors. The 542 uses a 74kw (99Hp) engine to power the hydraulics throughout the machine. The 542 has the Fintec trademark extra 5° screening angle built into the bottom deck of the screenbox to enable our customers to have a much higher rate of actual screening efficiency. The screen angles hydraulically from 24° to 35° in 3 working positions. The design and manufacture of the Fintec 542 complies with all the directives required for CE marking. The diesel engine complies with EO emission Regulation 97/68/Ecstep II.

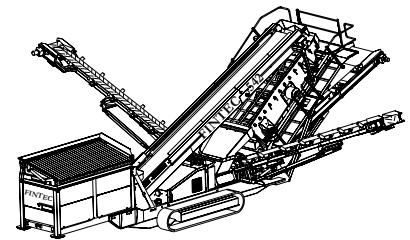
Description

The Fintec 542 screen can be fed by loading shovel, excavator or crusher. The 14' hydraulic tipping grid is equipped with 4" bofar grizzly bars as standard and 6" bofar grizzly bars as optional. The feeder conveyor is equipped with heavy-duty belts, side wing rollers and variable speed control to maximise the feed onto the screen. The screen has quick release wedge tensioning on the high impact zone on the top deck. The side conveyors both have individual variable control.

Technical Data

Fintec 542	Transport	Operational
Length	14.75m (48' 5")	15.8m (51' 10")
Height	3.2m (10' 9")	5.1m (16' 7")
Width	2.95m (9' 9")	15.3m (50' 2")
Weight (approx.)	26 tonnes (29.12 US Tonnes)	-

Feeder Conveyor

Fintec 542 - 1050mm wide (42") x 4000mm long (13' 1"), 3-ply heavy-duty conveyor belt.

Variable speed conveyor driven by a gearbox (23:1 ratio) and a 125cc hydraulic motor.

Main Conveyor

Fintec 542 - 1050mm wide (42") x 8700mm long (28' 7"), 3 ply conveyor belt.

This conveyor is driven by a 630cc hydraulic motor. It is also fully adjustable to maximise the screening area.

Side conveyors

Fintec 542 - 650mm wide (25") x 8540mm long (28'), 2-ply C15 chevron conveyor belt.

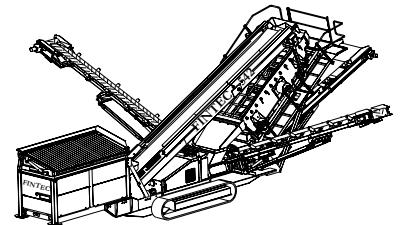
Independent variably controlled conveyors driven by 315cc hydraulic motor

Fine Conveyor

Fintec 542 - 1200mm wide (48") x 5850mm long (19' 2"), 3-ply conveyor belt.

This conveyor is driven by a 400cc hydraulic motor.

All the conveyors have replaceable skirting and feedboot rubber. They are all fitted with internal v-scrappers to protect the tail drums. The feeder, main and fines conveyor are fitted with rosta tensioned belt scrappers and the side conveyors are kept clean with octagon beater rollers.

Hopper

Fintec 542 - The hopper has a nominal volume of 8m³ (10.4 yd³) and is bolted to the feeder frame.

Tipping Grid

Fintec 542 - 4267mm (14') x 1700mm (5' 5") target area which opens with the aid of hinged wing plates to 4880mm (16'). A 3660mm (12') grid is also available when used along with a direct feed chute, if the unit is being fed directly by a crusher.

Screenbox

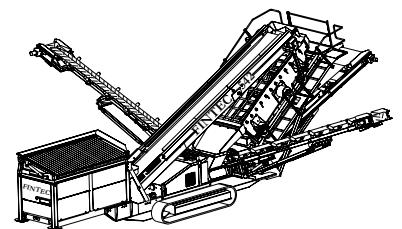
Fintec 542 - 3650mm x 1500mm (12' x 5").

2 bearing, high amplitude screens. The complete box is bolted together to eliminate any unnecessary heat stress due to welding. The screen has an extra 5° in built screening angle in the bottom decks, and quick release wedge tensioning system on the high impact zone of the top deck. The screenbox is surrounded by a complete access walkway for maintenance and mesh changes, which easily fold away with our unique elbow style folding mechanism.

Powerunit

Fintec 542

A Caterpillar 3054C turbo charged 4-cylinder diesel engine powerpack developing 74 kW (99Hp) at 2200 r.p.m. Fuel tank volume is 400 litres (105 USA Gallons) and fuel consumption is approximately 18 L/hr at 75% continuous load. The engine meets EU emissions regulation 97/68/EC.

Hydraulics

Fintec 542

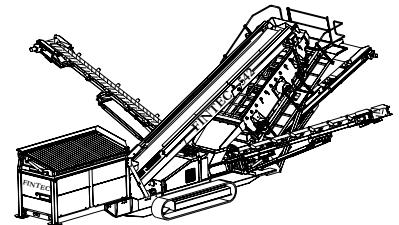
A 36cc/36cc tandem pump bolts directly onto the engine flywheel with a triple 36cc option available on the 542 machine. The engine also has a 23cc/23cc tandem pump fitted to a side P.T.O. The hydraulic tank capacity is 600 litres.

Tracks

Fintec 542 - The crawler tracks have a length of 2920mm (9' 5") and track shoe width of 500mm (20") the normal ground pressure is 87 kpa with a travelling speed of 1.0 km/h.

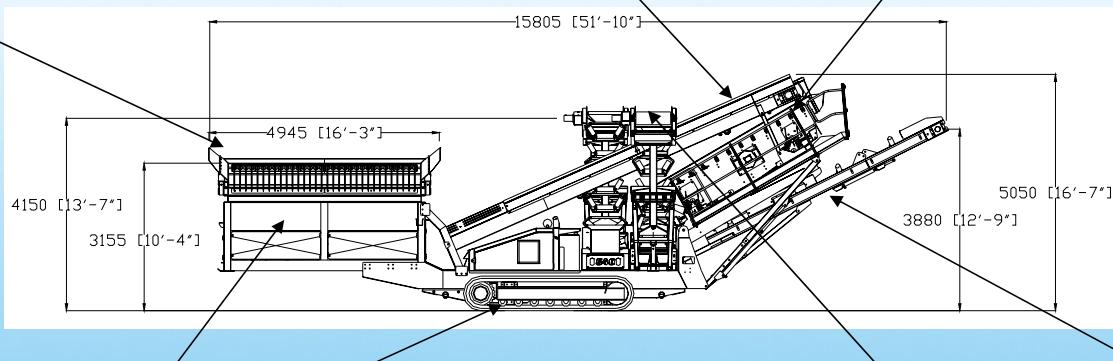
FINTEC 542

14' (4267mm) Tipping grid increased with Hinged wingplates to 16' 3" (4945mm) feed area Fitted with 4" (102mm) and optional 6" (150mm) free floating grid bars, suitable for products with some 8" (203mm) to 10" (254mm) oversize. Can be fed by loading shovel, excavator or by crusher if a crusher feed box is fitted.

1050mm (42") wide Main conveyor. This conveyor can also be moved hydraulically to give maximum screening efficiency.

High intensity 12'x5' (3650x1500) double deck Screenbox. Both decks are equal in size with the Bottom deck having an in built extra 5° for Increased screening efficiency. The top deck is Fitted with quick release screen tension wedges on the high impact zone. The screen is surrounded by a maintenance walkway which easily folds for Transport.

8m³ (10.4 yds³) Hopper with Variable speed incline 1050mm (42") feed conveyor

500mm (20") wide, low ground pressure tracks. Optional: Remote control

650mm (25") wide chevron side conveyor belt, with independent variable control

1200mm (48") wide Fines conveyor

Options

- 12'(3650mm) Double deck Vibrating grid fitted with hinged wingplares to 14' (4380mm) feed area. The top deck can be fitted with bofor sreel, punched plate or heavy duty mesh. The bottom deck is fitted with mesh only. The Vibrating grid is suitable for more robust applications.
- A single shaft shredder is available for breaking up topsoil and leaving it easier to screen.

2008 Daf 85 360 Tipper Grab HMF Crane YJ08RVE Type/Year:[2008 Daf 85 360 Tipper Grab HMF Crane YJ08RVE](#)**Location:**

Livingston

Fuel Type:

Diesel

Transmission:

Manual

Insurance:[Get Insurance Quote](#)**Description:**

Chassis Information:

Make: DAF,

Model: CF 85.360,

Registration: YJ08RVE,

Emission Class: Euro 5,

BHP: 360,

Cab Type: Day CAB, Axle Config: 8x4 , Gearbox: Manual, Wheelbase: 6400,

Odometer (Kms): 299,456,

Engine Size: 12900CC,

GVW: 32T,

Body Information Body Type: Tipper Grab, Body Length: 19ft 4", Body Width: 8ft,

Exhaust: Vertical, Features ,

Crane Information Make: HMF, Model: 1244 Z2, Crane Registration:2008 , 2

Extensions ,

Leyland Motors**Roadtrain**

Hersteller: Leyland Motors

Verkaufsbezeichnung: Leyland Roadtrain Leyland DAF/DAF 70-80

Produktionszeitraum: 1980–1993

Vorgängermodell: Leyland Marathon

Nachfolgemodell: DAF 85

Technische Daten

Motoren: Dieselmotoren: Leyland TL12 12,6-Liter-Sechszylinder mit 280 PS Rolls-Royce Eagle Li Gardner 6LXCT Cummins Engine: L10 325 PS NTE 14-Liter 350 PS DAF (Automobile) ATi 11.6 Liter Motor mit 300 PS oder 330 PS

Leistung: 195–257 kW

Nutzlast: 10-30 t

zul. Gesamtgewicht: bis zu 38 t

Leyland-DAF 70-80/DAF 70-80 1990–1993

Leyland DAF/DAF 80

Ab 1990 wurde der Leyland Roadtrain durch die Fusion Leyland DAF zum **Leyland-DAF 80** im Vereinigten Königreich und **DAF 80** auf dem europäischen Festland. Er hatte immer noch die T45-Kabine, wurde nun aber vom DAF ATi 11.6 Liter Motor mit 300 PS oder 330 PS angetrieben. Ironischerweise basierte dieser auf dem alten Leyland O.680 Motor, während der Leyland TL12 zuletzt nur noch wenig verkauft worden war. Die 70-80-Serie wurde 1994 durch den neuen DAF 85 ersetzt.

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS

MARIJAMPOLĖS REGIONO APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTAS

Valstybės biudžetinė įstaiga, Dariaus ir Girėno g. 4, LT-68176 Marijampolė
tel. (8~343) 97800, faks. (8~343) 91955, el. p. mraad@mrd.am.lt, <http://mrd.am.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190742714

UAB "J.Jonyno ecofirma"
Antakalnio g. 42-42, LT-10304 Vilnius

2011-06-29 Nr. MRS -903
i 2011-06-17 Nr. 11-06-13

ATRANKOS IŠVADA DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją atrankai pateikė – UAB "J.Jonyno ecofirma", Antakalnio g. 42-42, LT-10304 Vilnius, tel.: 8 686 31513.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB "Laimėtojas" įm.k. 301078624, Tuskulėnų g. 33 c, LT-09219 Vilnius, tel.: 8 686 93911.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: Žvyro gavyba Trakėnų žvyro telkinio dalyje (7,8 ha plote).

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Kalvarijos sav., Sangrūdos sen., Zovodos k. (sklypo kadastrinis Nr.5172/0001:162).

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – Planuojančios Trakėnų žvyro telkinys yra šalia jau veikiančio karjero. Detaliai išžvalgyti ištakliai planuojamame naudoti Trakėnų žvyro telkinio dalyje sudaro 1515 tūkst.m³, visas naudingas kloudas- sausas. Natūrali naudingojo klodo žaliava bus naudojama įvairiems automobilių kelių sluoksniams įrengti bei keliamas remontuoti. Visas Trakėnų žvyro telkinys patenka į Kalvarijos biosferos poligoną, kuriam yra suteiktas Europos ekologinio tinklo "Natura 2000" teritorijos statusas- Kalvarijos aplinkos apylinkės (TKALB001). Teritorija yra įtraukta į paukščių (PAST) apsaugai svarbių teritorijų sąrašus.

6. Pastabos, pasiūlymai :

6.1. Apie priimtą atrankos išvadą, vadovaujantis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše (Žin., 2005, Nr.93-3472) nustatyta tvarka, informuoti visuomenę (užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas privalo raštu informuoti Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentą apie pranešimą, paskelbtą visuomenės informavimo priemonėse (miesto ar rajono ir respublikinėje spaudoje, savivaldybės (seniūnijos) skelbimų lentoje), kartu pridėdamas laikraščio (-ių), kuriame skelbtas pranešimas kopijas ir savivaldybės (seniūnijos) informacine žymą apie gavimo faktą ir datą).

6.2. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius turi įvertinti, kad planuojama veikla bus vykdoma paukščių apsaugai svarbioje teritorijoje, taip pat kas planuojama gretimybėje ir savo veiklos poveikio zonomis jų neįtakoti.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Planuojama ūkinė veikla nepatenka į planuojamas ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nurodytas planuojamas ūkines veiklas, kurioms poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūsių sąrašą.

7.2. Planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje kultūros vertybių nėra.

7.3. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2011-06-13 Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms "Natura 2000" teritorijoms reikšmingumo išvada.

Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į planuojamas ūkinės veiklos pobūdį ir mastą- planuojamo Trakėnų žvyro telkinio plotas 7,8 ha ir numatomą vietą- planuojamas telkinys patenka į Kalvarijos biosferos poligono, kuriam yra suteiktas Europos ekologinio tinklo "Natura 2000" teritorijos statusas- Kalvarijos apylinkės (TKALB001), tačiau betarpiškai ribojasi su šalia veikiančiu karjeru UAB "Laimėtojas" planuojama veikla negali sukelti reikšmingo neigiamo poveikio įsteigtose ar potencialiose "Natura 2000" teritorijose saugomoms vertybėms ir šiuo atžvilgiu – poveikio aplinkai vertinimas nėra būtinas.

Direktorius

Vytautas Jaškevičius

R.Ardzijauskienė, 97802

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Europos bendrijos svarbos paukščių rūsių svarbiausiai arealai - kalviukas (*Anthus campestris*)

kultūros vertybės teritorija

naudingųjų iškasenų telkinys

Keliai

magistralinis

krašto

rajoninis

vietinis

Planuojamas naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio plotas

Detaliai išžvalgytas telkinio plotas

VĮ "Marijampolės regiono kelai" žvyro ir smėlio karjeras

Detaliai 2015 m. išžvalgytu žvyro ir smėlio ištaklių riba

Parengtiniai išžvalgytas telkinio plotas

7 priedas. Išbraiža iš Kalvarijos biosferos poligono ribų plano

LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, S. Konarskio g. 35, LT-03123 Vilnius, tel. (8 5) 233 2889, 233 2482,

faks. (8 5) 233 6156, el. p. lgt@lgt.lt, http://www.lgt.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188710780

ŽEMĖS GELMIŲ REGISTRO ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIŲ DALIES IŠRAŠAS
Duomenys apie naudingųjų iškasenų telkinį

Telkinio identifikavimo numeris: 1571

Telkinio pavadinimas: Trakėnai

Telkinio sklypo pavadinimas: Įrašu nėra

Telkinio adresas: Marijampolės apskr., Kalvarijos sav., Sangrūdos sen.

Telkinio įregistruavimo data: 1997-07-17

Telkinio išregistruavimo data: Įrašu nėra

Išteklių rūšis: Smėlis ir žvyras

Išteklių kategorija (identifikavimo kodas): 111+331

Telkinio būklė: Naudojamas (ištekliai aktyvūs)

Būklės nustatymo data: 1988-01-01

Leidimo naudoti išteklius duomenys

Leidimo numeris	Išdavimo data	Isigaliojimo data	Leidimo naudoti žemės gelmių išteklių turėtojas*
KN-16-37	2016-11-25	2016-11-25	UAB "Trakėnų karjeras", reg.kodas 304416401; Marijampolės apskr., Marijampolės sav., Marijampolės sen., Triobiškių k., Krėvos g. 1
38p-10	2010-10-05	2010-10-12	Valstybės įmonė "Marijampolės regiono keliai", reg.kodas 151003871; Marijampolės apskr., Marijampolės sav., Marijampolės m., Gamyklų g. 12

Paslaugų apskaitos sistemoje prašymas įregistruotas Nr.

Išrašo parengimo data: 2016-12-28

Išrašas galioja iki: 2017-02-26

Išrašas tikras

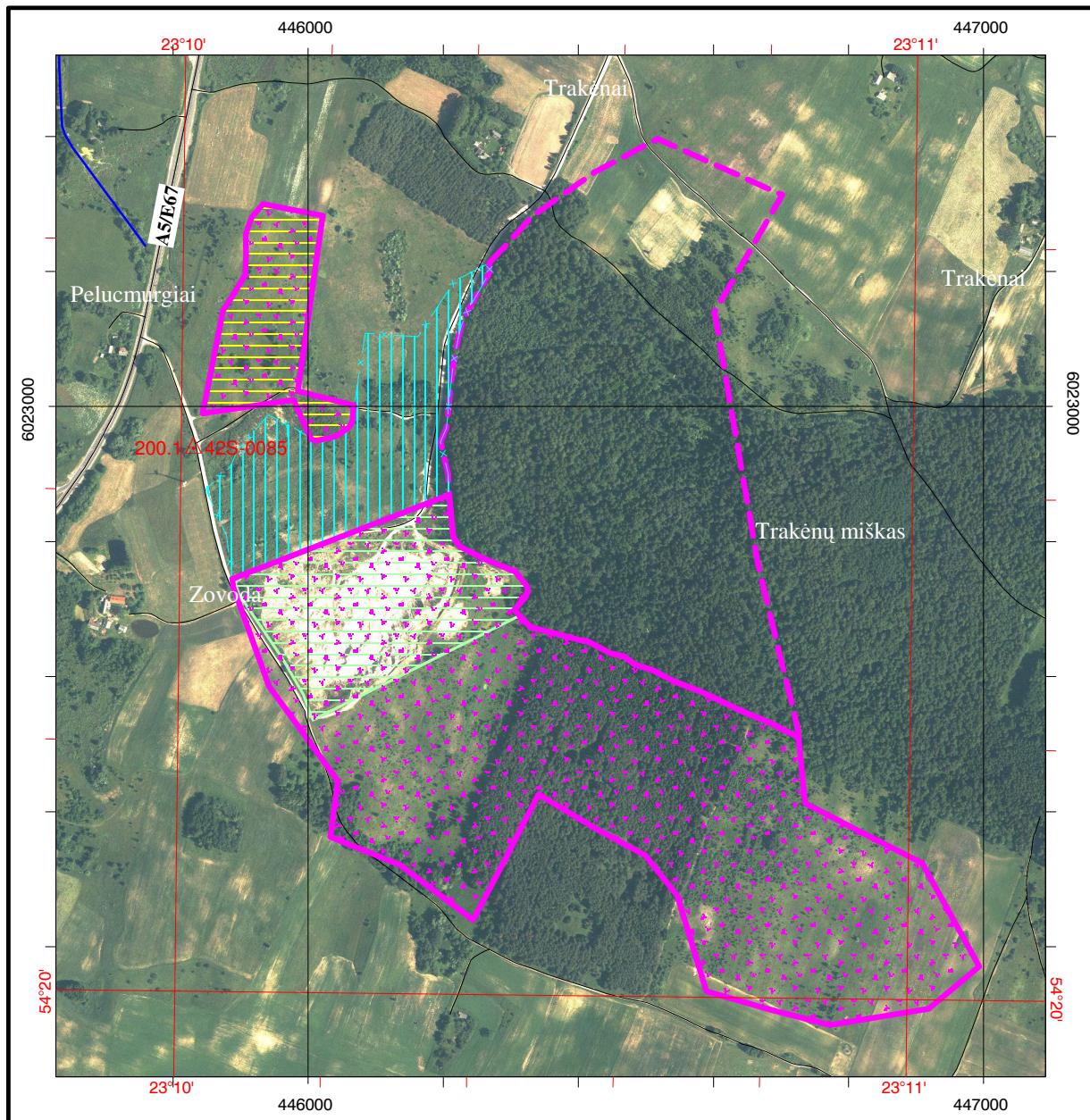

Žemės gelmių registro poskyrio vyresnioji inžinierė

Jūratė Gudonytė

* Juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė (adresas); arba fizinio asmens vardas, pavardė, adresas; arba juridinių ir / ar fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, jungtinės veiklos sutarties data ir numeris.

TRAKĒNŲ smėlio ir žvyro telkinio planas
(Kalvarijos sav., Sangrūdos ir Kalvarijos seniūnijos)
M 1:10 000

Telkinio ribos pažymėtos pagal Žemės gelmių registro duomenis
 © Lietuvos geologijos tarnyba

Panaudota topografinė informacija:

ORT 10 LT © Nacionalinė žemės tarnyba,
 GRP 10 LT © Nacionalinė žemės tarnyba

Sutartiniai ženklai

detaliai išžvalgytu išteklių plotas

UAB "Trakėnų karjeras" kasybos sklypas

VĮ "Marijampolės regiono keliai" kasybos sklypas

parentinai išžvalgytu išteklių riba

rekultivuotas plotas

DIPLOMAS

ЖВ № 292458

Šis diplomas išduotas Jonui
Jonui, Antano,
pažymėti, kad jis 1978 metais įstojo į
Vilniaus Valstybinį
U. Kapsuko universitetą
ir 1983 metais baigė Vilniaus Valstybinio
U. Kapsuko universiteto
hidrogeologijos ir inžinerinės
geologijos specialybės visų kursų.
Valstybinės egzaminų komisijos 1983 m.
birželio mėn. 18 d. nutarimu
Jonui J., A.,
pripratinta
inžinerinės-hidrogeologo
kvalifikacijai.
Valstybinės egzaminų komisijos Pirmininkas
A. V.
Rektorius Литвинчук
Sekretorius Константас
Vilnius, 1983 m. liepos mėn. 1 d.
Registracijos Nr. 348

Литовский яз.

ДИПЛОМ

ЖВ № 292458

Настоящий диплом выдан Чонгасу
Чонгасу Антана в
в том, что он в 1978 году поступил
в Вильнюсский Государственный
университет им. В. Капуцина
и в 1983 году окончил полный курс
Вильнюсского Государственного
университета им. В. Капуцина
по специальности гидрогеология
и инженерная геология.

Решением Государственной экзаменационной
комиссии от 18 " июня 1983 г.
Чонгасу Ч. А.
присвоена квалификация
инженера гидрогеолога
Председатель Государственной
экзаменационной комиссии Литвинчук
Ректор Литвинчук
Секретарь Константас
Город Вильнюс, 1 " июля 1983 г.
Регистрационный № 348

Московская типография Гознака, 1979.

DIPLOMAS

MB № 131168

Šis diplomas išduotas *Stankevičiui Valdui, Leonu,*
pažymėti, kad jis 1980 metais išlojo į *Vilniaus Valstybinį V. Kapsuko*
universitetą ir 1985 metais baigė šio universiteto
hidrogeologijos ir inžinerinės
geologijos

specifinius visų kursų.
Valstybinės egzaminų komisijos 1985 m.
būriželio mėn. 17 d. nutarimu
Stankevičiui V. L., prižint
valstybinės kvalifikacijos – hidrogeologas

Julius
Claus.

R. Grušaitis
1985 m. liepos mėn. 1 d.
Registracijos Nr. 574

ДИПЛОМ

MB № 131168

Настоящий диплом вдан *Станкевичу*
Вальдасу Леоновичу

в том, что он в 1980 году поступил
в *Риганский государственный*
университет им. В. Пакула
и в 1985 году окончил *полный курс*
называемого университета

по специальности *гидрогеология*
и *инженерная геология*.

Решением Государственной экзаменационной
комиссии от 17 "июня" 1985 г.

Московская типография Гознака, 1984.

V I L N I A U S   U N I V E R S I T E T A S

MAGISTRO DIPLOMAS

MA Nr. 1441810

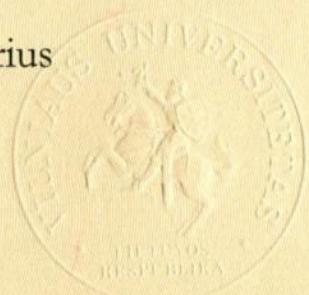
MAGNA CUM LAUDE

Laura Gedminienė

asmens kodas 48112211031

2015 metais baigė Vilniaus universiteto **Aplinkotyros ir aplinkotvarkos** studijų programą (valstybinis kodas 621F70001) ir jai suteiktas **aplinkotyros magistro laipsnis**.

Rektorius

A handwritten signature in black ink.

prof. Artūras Žukauskas

Išdavimo data 2015 m. birželio 18 d.
Registracijos Nr. 6301

Diplomo kodas 7114
Vilniaus universiteto kodas 2119 50810 90

ĮŠRAŠAS

IŠ SAUGOMŲ RŪSIŲ INFORMACINĖS SISTEMOS

Nr. SRIS-2017-11576301

Išrašo suformavimo data: 2017-01-04 08:25:07

Išrašą užsakiusio asmens duomenys:

Vardas	Laura
Pavardė	Gedminienė
Pareigos	Geologė
Asmens kodas / įmonės kodas	48112211031
Prašymo numeris	SRIS-2017-11576301
Prašymo data	2017-01-03
Adresas	Antakalnio g 42-42, Vilnius
El. paštas	lauragedminiene@yahoo.com
Telefonas	866365794
Išrašo gavimo tikslas	Duomenys reikalingi pagal reikalavimus norint atlikti planuojamą žvyro telkinio poveikio aplinkai vertinimą.

Prašyta teritorija: Laisvai pažymėta teritorija

Prašytos rūšys: Visos rūšys

Išraše pateikiama situacija iki: 2017-01-03

DĖMESIO! Išraše esančius duomenis, kuriuose yra tikslios saugomų gyvūnų, augalų ir gyvūnų rūsių radaviečių ar augaviečių koordinatės, galima naudoti tik nurodytais tikslais, neatskleisti jų kitiems asmenims, jei tai galėtų sukelti grėsmę saugomų rūsių išlikimui.

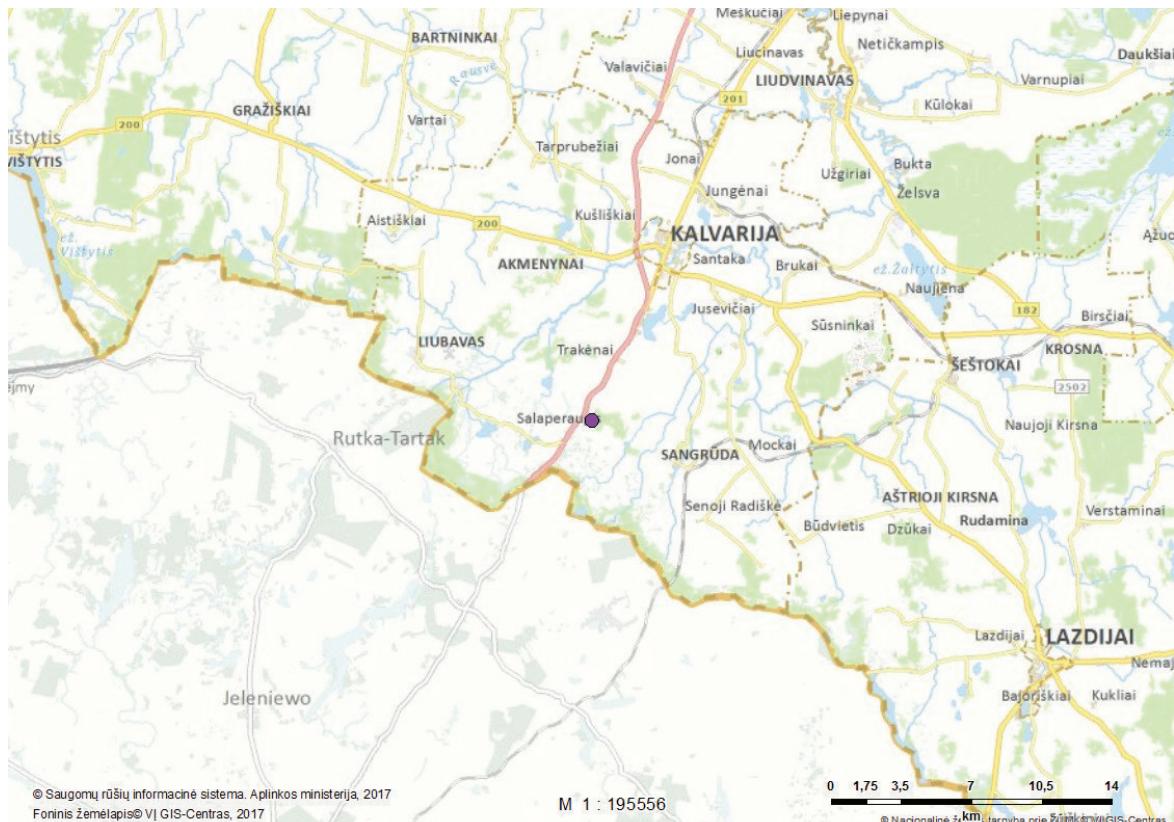
Kituose puslapiuose pateikiami detalūs prašytoje teritorijoje aptinkamų saugomų rūsių radaviečių ar augaviečių bei jų stebėjimų duomenys:

1. RAD-ANTCAM065901 (Dirvoninis kalviukas)

Radavietės/augavietės duomenys:

Radavietės/augavietės kodas	RAD-ANTCAM065901
Rūšis (lietuviškas pavadinimas)	Dirvoninis kalviukas
Rūšis (lotyniškas pavadinimas)	Anthus campestris

Radavietės/augavietės žemėlapis:

Radavietės/augavietės stebėjimų duomenys:

Stebėjimo data	Radavietės būsena	Vystymosi stadija	Veiklos požymiai
2015-04-25	Pirmas stebėjimas	[nėra duomenų]	kiti buvimo požymiai (balsai ir kt.)

Radavietės/augavietės koordinatės:

Taškas [446041,02 6022693,74]

2. RAD-THYJAC047515 (Raudonsparnė meškutė)

Radavietės/augavietės duomenys:

Radavietės/augavietės kodas	RAD-THYJAC047515
Rūšis (lietuviškas pavadinimas)	Raudonsparnė meškutė
Rūšis (lotyniškas pavadinimas)	Thyria jacobaeae

Radavietės/augavietės žemėlapis:

Radavietės/augavietės stebėjimų duomenys:

Stebėjimo data	Radavietės būsena	Vystymosi stadija	Veiklos požymiai
2015-06-10	Pirmas stebėjimas	suaugęs individus	stebėtas gyvas (praskrendantis, besimaitinantis ir kt.)

Radavietės/augavietės koordinatės:

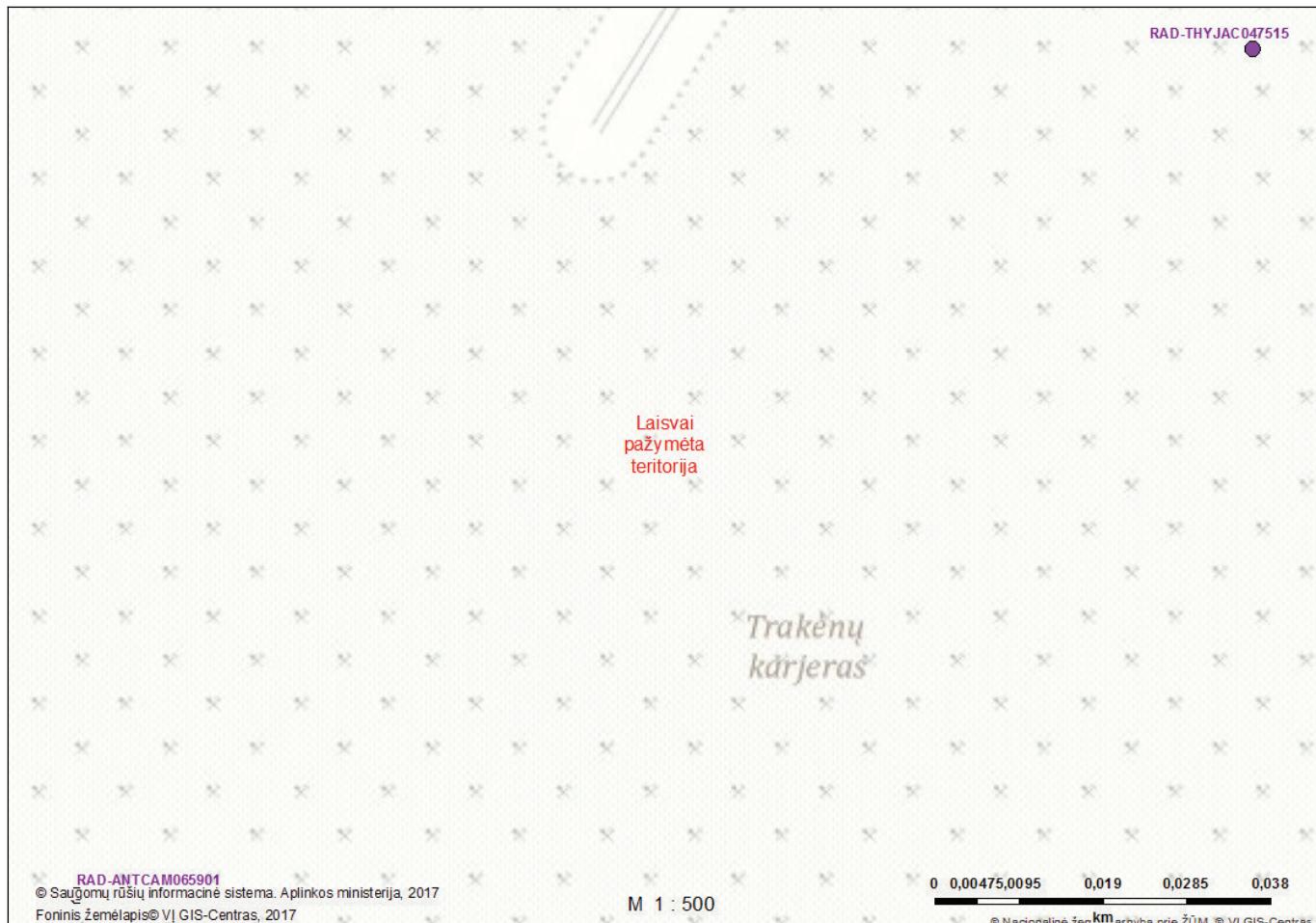
Taškas [446173,90 6022789,27]

Išrašo santrauka

Prašyta teritorija: Laisvai pažymėta teritorija

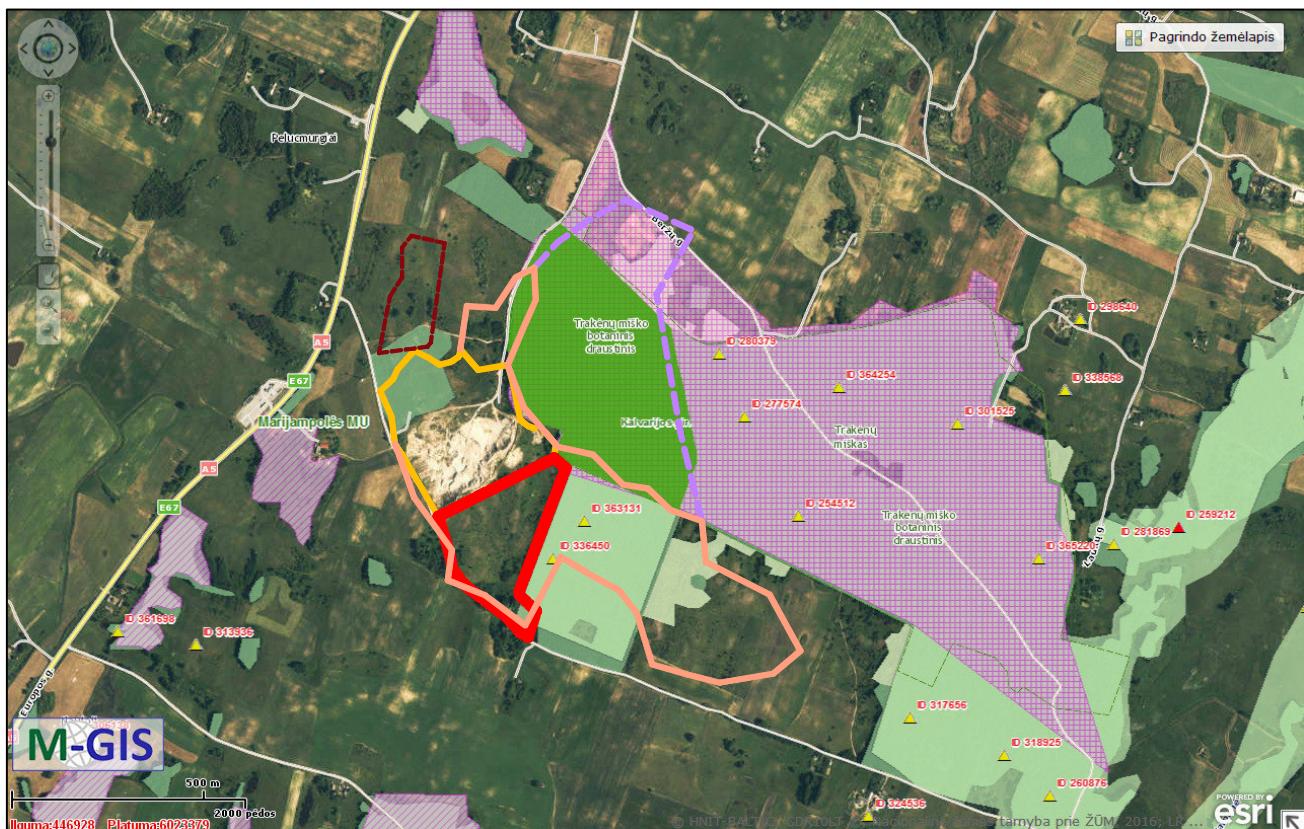
Prašyto rūšys: Visos rūšys

Teritorijoje aptinkamą prašytą saugomą rūsių radaviečių ir augaviečių apžvalginis žemėlapis:

Išraše pateikiamu teritorijoje aptinkamą prašytą saugomą rūsių radaviečių ir augaviečių sąrašas:

Eil. nr.	Rūšis (lietuviškas pavadinimas)	Rūšis (lotyniškas pavadinimas)	Radavietės kodas	Paskutinio stebėjimo data
1.	Dirvoninis kalviukas	<i>Anthus campestris</i>	RAD-ANTCAM065901	2015-04-25
2.	Raudonsparnė meškutė	<i>Thyria jacobaeae</i>	RAD-THYJAC047515	2015-06-10

- Miškų grupės ir pogrupiai**
- I grupė. Rezervatiniai miškai
  - ▼ II grupė. Specialios paskirties miškai
    - ▼ A. Ekosistemų apsaugos miškai
      - (21) Draustinių miškai
      - (22) Saugomų gamtinio kraštovaizdžio objektų, buveinių ir gamtos išteklių sklypai
      - (23) Baltijos jūros ir Kuršių marių pakrančių miškai
      - (24) Priešeroziniai miškai
    - ▼ B. Rekreaciniai miškai
      - (25) Miško parkai
      - (26) Kurortų miškai
      - (27) Miestų miškai
      - (28) Rekreaciniai miško sklypai
      - (29) Valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai
  - ▼ III grupė. Apsauginiai miškai
    - (31) Draustinių miškai
    - (32) Valstybinių parkų apsauginių zonų miškai
    - (33) Valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų apsaugos zonų miškai
    - (34) Gamyklių sanitariinių zonų miškai
    - (35) Kelių apsauginės ir estetinės reikšmės miškai
    - (36) Laukų apsauginiai miškai
    - (37) Miško sėkliniai medynai
    - (38) Vandens telkinių apsaugos zonų miškai
- IV grupė. Ūkiniai miškai**
- (40) Ūkiniai miškai
- Miškų grupių ir pogrupių schemas**
- Žemės naudmenos**
- ▼ Žemės naudmenos
- Miško žemė
  - Ne miško žemė
  - Žemė, apauganti mišku
  - Redaguojamieji sklypai
- Valstybinės reikšmės miškai**
- Valst. reikš. miškai**
- Planuojanas naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio plotas
  - Detaliai išžvalgytas telkinio plotas
  - VĮ "Marijampolės regiono kelai" žvyro ir smėlio karjeras
  - Detaliai 2015 m. išžvalgytu žvyro ir smėlio išteklių riba
  - Parengtiniai išžvalgytas telkinio plotas

11 priedas. Miškų išdėstymo schema planuoojamos ūkinės veiklos apylinkėse

(Valstybinio Miškų kadastro duomenimis)

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Žemės ūkio naudmenys, ribos

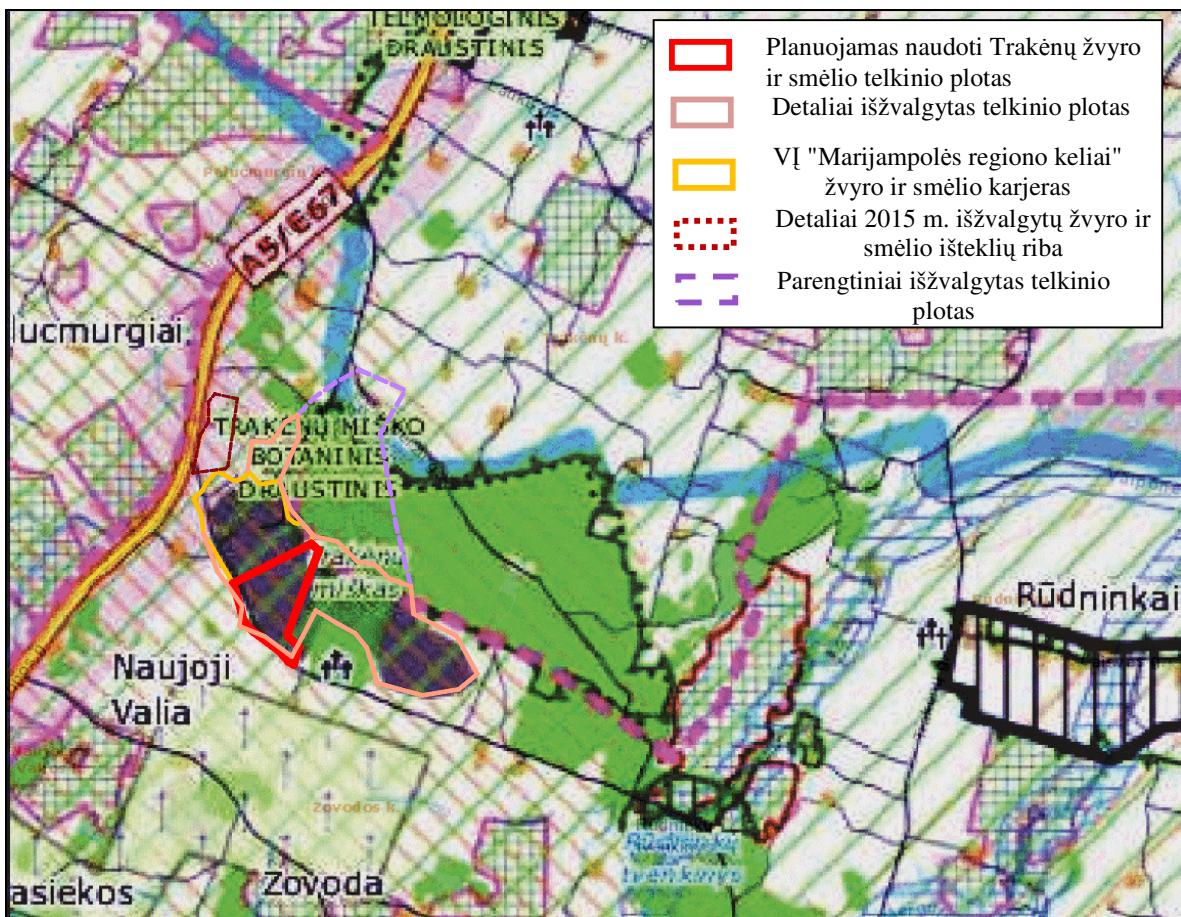
- Dirbama žemė
- Karjerai
- Naudingų iškasenų išžvalgyta teritorija
- Naudingų iškasenų prognozinė teritorija
- Magistraliniai keliai
- Krašto keliai
- Vietovė atitinkanti gamtinių būveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus
- Draustinis

SPRENDINIAI

- Apsauginiai miškai
- Rekreaciniai miškai

- Planuojamas naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio plotas
- Detaliai išžvalgytas telkinio plotas
- VĮ "Marijampolės regiono keliai" žvyro ir smėlio karjeras
- Detaliai 2015 m. išžvalgytu žvyro ir smėlio išteklių riba
- Parengtiniai išžvalgytas telkinio plotas

12 priedas. Išbraiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių, miškų išdėstymo brėžinio M 1:50000

SUTARTINIAI ŽENKLAI

RIBOS

Seniūnijos riba

KELIAI

Valstybinės reikšmės magistralinis kelias

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI

Kapinės

Ūkinės veiklos apribojimai

Kalvarijos biosferos poligonas

"Natūra 2000" teritorija

Vandens telkinio apsaugos zona

Gamtinis karkasas

Regioninės tarpsisteminių stabilizavimo ašys

SPRENDINIAI

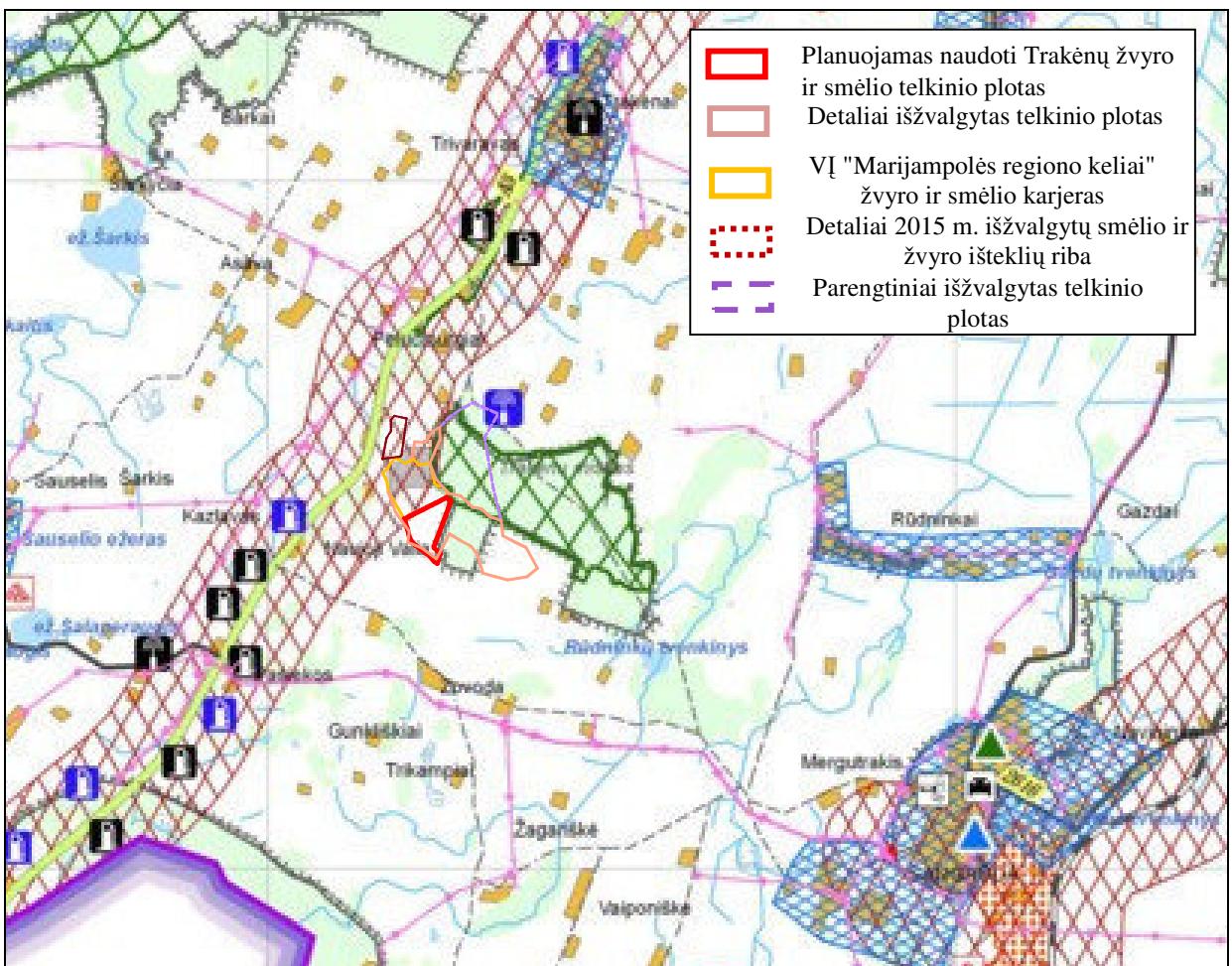
Miškų ūkio paskirties žemė

Kitos paskirties žemė

Naudingų iškasenų teritorijos

Alternatyvių energijos šaltinių teritorijos

13 priedas. Išbaiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano, žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinio

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Kelai

Magistraliniai kelai

Valstybės saugomos teritorijos

Draustiniai

Vietovė, atitinkanti gamtinių būveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijų

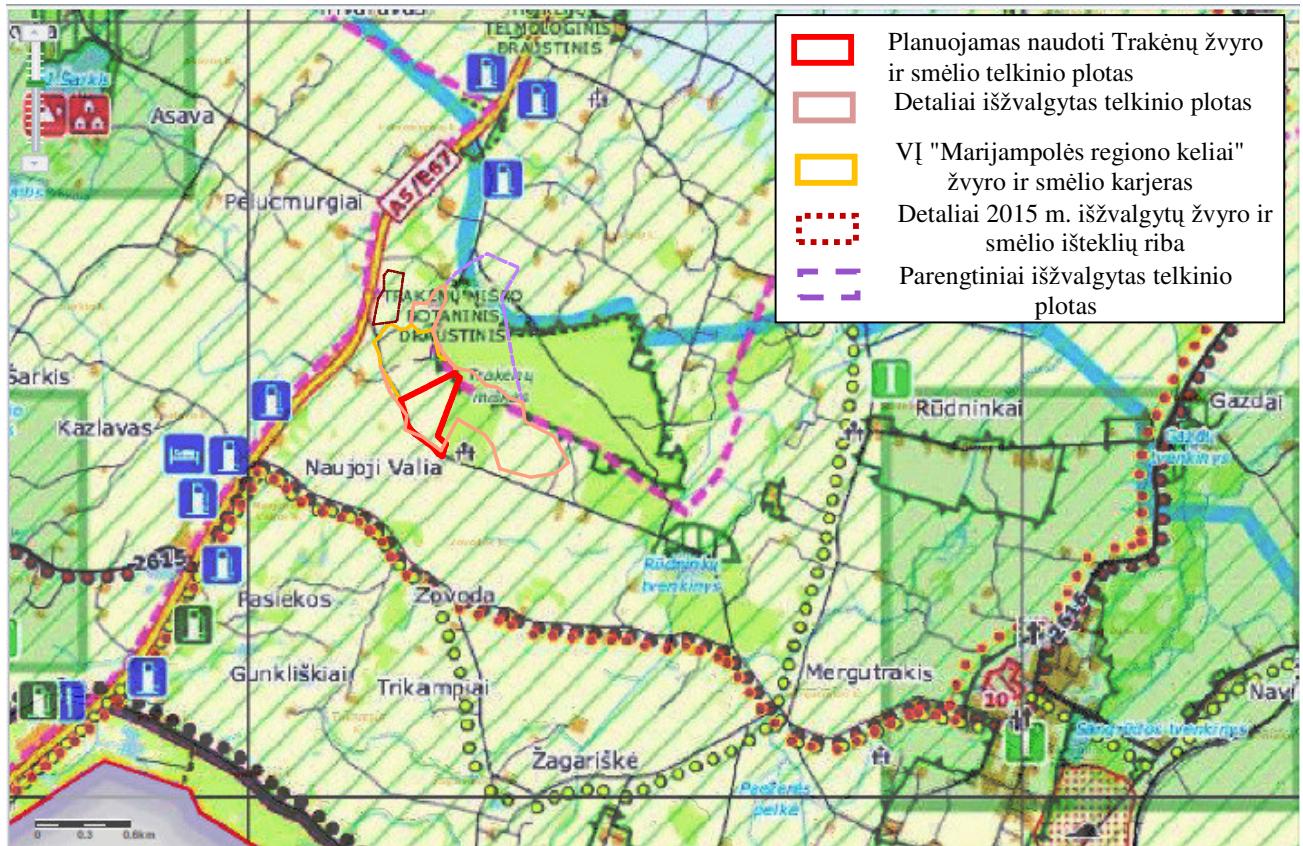
Miškas

Sprendiniai

Viešojo vandens tiekimo teritorijų ribos

Infrastruktūros koridorius

**14 priedas. Išbaiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano, Teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinio M 1 : 50000
(Kalvarijos savivaldybės administracijos duomenimis)**

SUTARTINIAI ŽENKLAI

RIBOS

Seniūnijos riba (Pink dashed line)

KELIAI

Valstybinės reikšmės magistralinis kelias (A7, Yellow line)

Suplanuotos turizmo trasos

Regioninė dviračių turizmo trasa (Red dotted line)

Nacionalinio reprezentacinio kultūrinio turizmo maršrutas (Yellow dotted line)

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI

Kapinės (Blue cross symbol)

Ūkinės veiklos apribojimai

Kalvarijos biosferos poligonas

"Natūra 2000" teritorija

SPRENDINIAI

Miškų ūkio paskirties žemė

15 priedas. Išbaiža iš Kalvarijos savivaldybės teritorijos bendrojo plano, rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinio

VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. (8 5) 272 3284, faks. (8 5) 272 2572, el. p. vstt@vstt.lt <http://www.vstt.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724381

UAB „J. Jonyno ecofirma“
Antakalnio g. 42-42,
LT-10304 Vilnius

2017-01-06 Nr. (4)-V3-14(7.21)
I 2016-12-30 Nr. 16-12-16

DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮSTEIGTOMS AR POTENCIALIOMS „NATURA 2000“ TERITORIJOMS REIKŠMINGUMO IŠVADOS

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: Žvyro ir smėlio gavyba Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio dalyje (7,8 ha).

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas): UAB „Universalis forma“.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas: UAB „J.Jonyno ecofirma“, Antakalnio g. 42-42, LT 10304 Vilnius, Lietuva, Tel.: +370 686 31513.

Įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų, kurioms galimas poveikis buvo nagrinėtas, pavadinimai bei jų pagrindinės vertybės: Paukščių apsaugai svarbi teritorija – Kalvarijos apylinkės (TKALB001), kurioje saugomos vertybės: griežlės (Crex crex), nendrinės lingės (Circus aeruginosus), pievinės lingės (Circus pygargus), švygždos (Porzana porzana), dirvoniniai kalviukai (Anthus campestris).

Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas: Trakėnų žvyro ir smėlio telkinys (7,8 ha plotas) yra Kalvarijos savivaldybės, Sangrūdos seniūnijos teritorijoje. Detaliai išžvalgyti ištekliai planuojamoje naudoti Trakėnų žvyro telkinio dalyje sudaro 1515 tūkst. m³, visas naudingas kloidas - sausas. Planuojamas Trakėnų žvyro ir smėlio telkinys yra šalia jau veikiančio karjero. Visas Trakėnų žvyro telkinys patenka į Kalvarijos biosferos poligoną, kuriam yra suteiktas Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbios teritorijos statusas – Kalvarijos apylinkės (TKALB001).

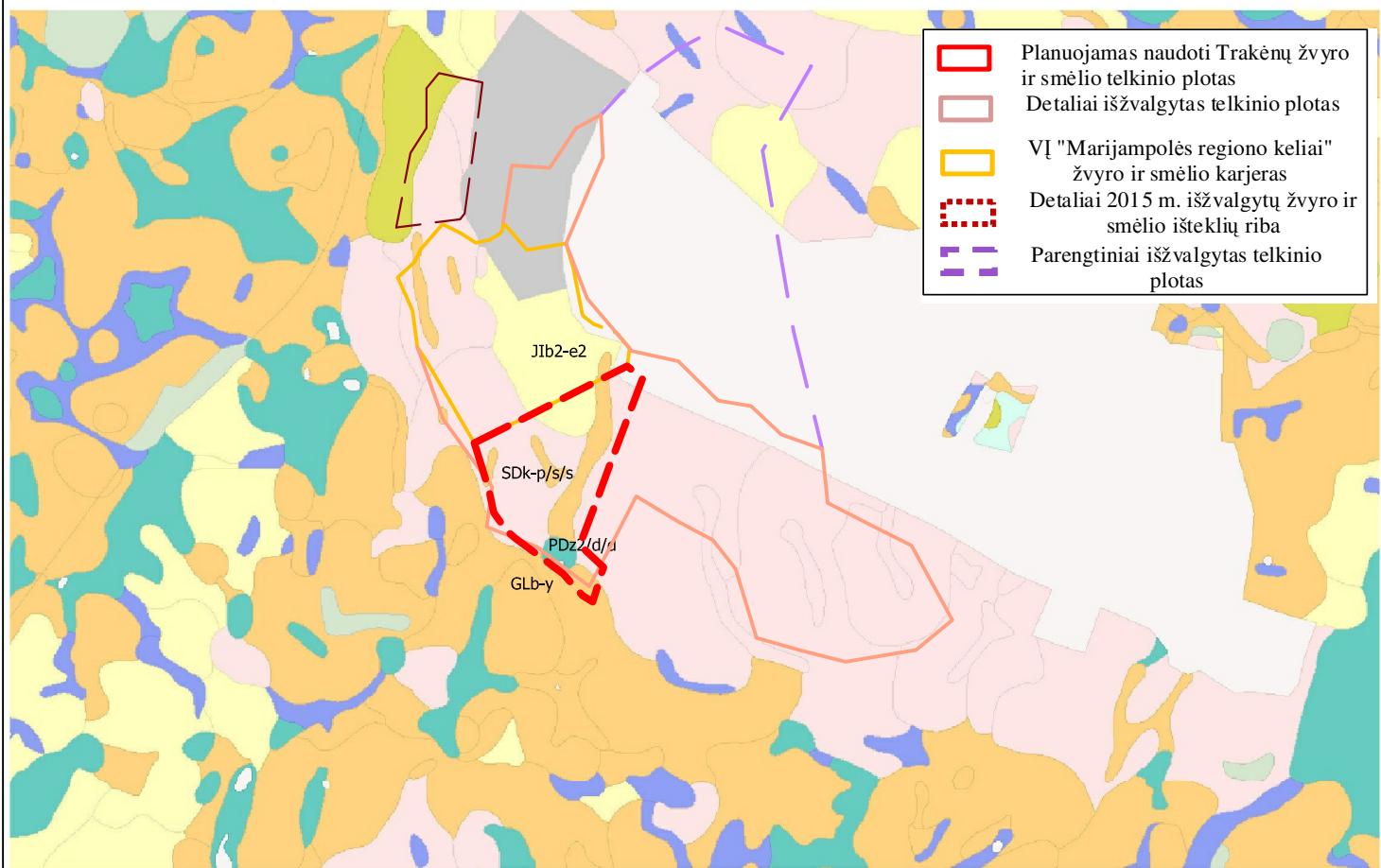
Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: Atsižvelgdami į planuojamos ūkinės veiklos mastą – planuojamo Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio plotas 7,8 ha, ir vietą – planuojamas telkinys patenka į Kalvarijos biosferos poligoną, kuriam yra suteiktas Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos statusas – Kalvarijos apylinkės (TKALB001), tačiau yra šalia veikiančio karjero (betarpiskai ribojasi), manome, kad planuojama ūkinė veikla negali sukelti reikšmingo poveikio įsteigtose ar potencialiose „Natura 2000“ teritorijose saugomoms vertybėms.

Išvada: Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

Direktorius

Albertas Stanislavaitis

R. Uzdras, 8 659 63299, el. p. remigijus.uzdras@vstt.lt

Naudojamos el. paslaugos: Dirvožemio duomenių bazė (dirv. tipas), Žem. lapis | null

SUTARTINIAI ŽENKLAI

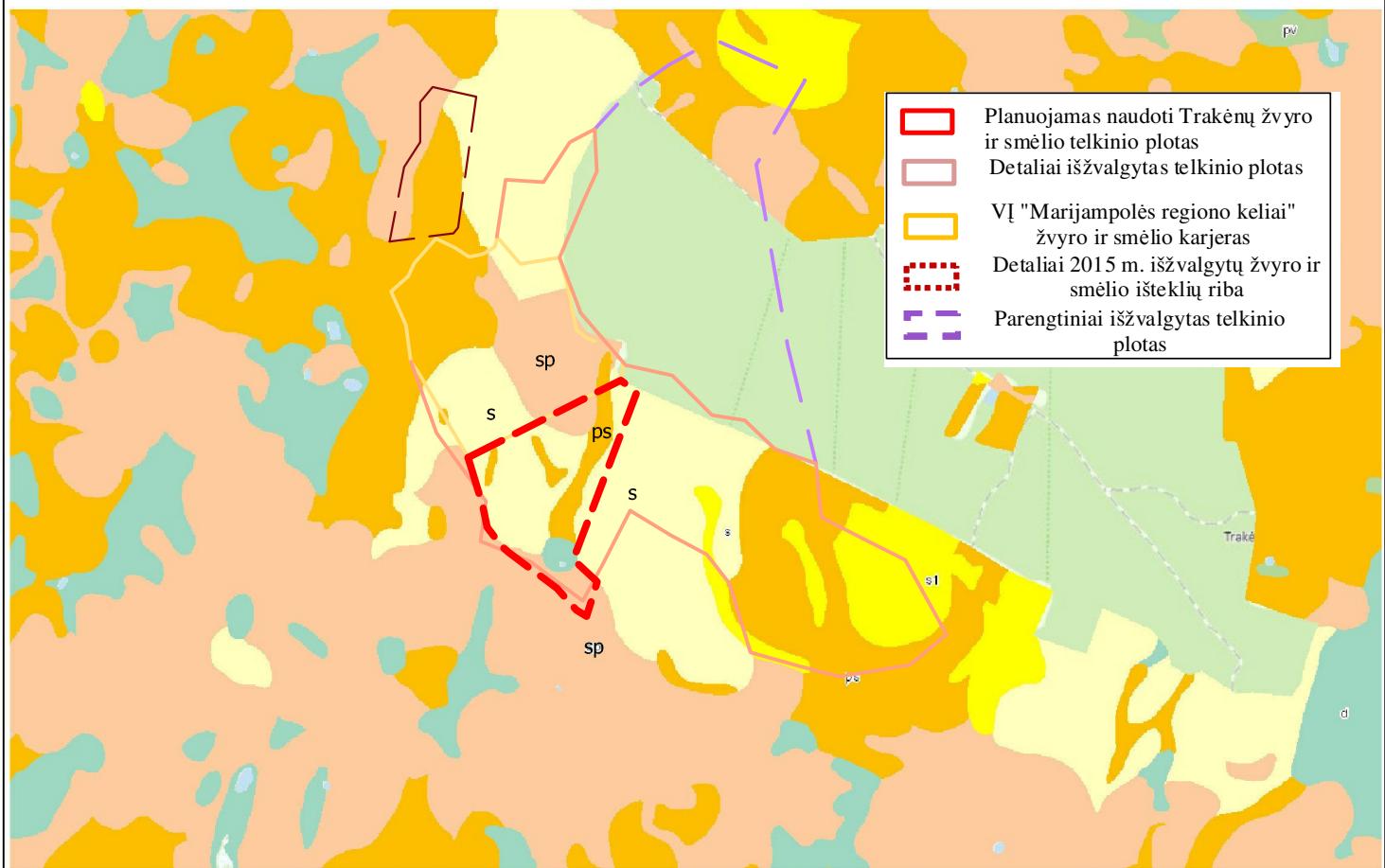
Dirvožemio tipai

- Pradžiažemiai PR/RG
- Kalkžemiai KD/LP
- Rudžemiai RD/CM
- Išplautžemiai ID/LV
- Palvažemiai PL/PL
- Balksavažemiai JI/AB
- Smélžemiai SD/AR
- Jauražemiai JD/PZ
- Slynžemiai GL/GL
- Durpžemiai PD/HS
- Šalpžemiai AD/FL
- Trasažemiai TD/AT
- Kito tipo žemės

Dirvožemio granul. sudėtis

- žvyras
- durpė
- puvenos
- lengvas priemolis
- vidutinio sunkumo priemolis
- sunkus priemolis
- priesmėlis
- smélis (birus)
- rūšlus smélis
- smélingas lengvas priemolis
- smélingas sunkus priemolis
- smélingas molis
- lengvas molis
- vidutinio sunkumo molis
- sunkus molis

17 priedas. Išbraiža iš dirvožemio erdvinių duomenų rinkinio M 1:10000
(Dirv_DR10LT, pagal tipus)

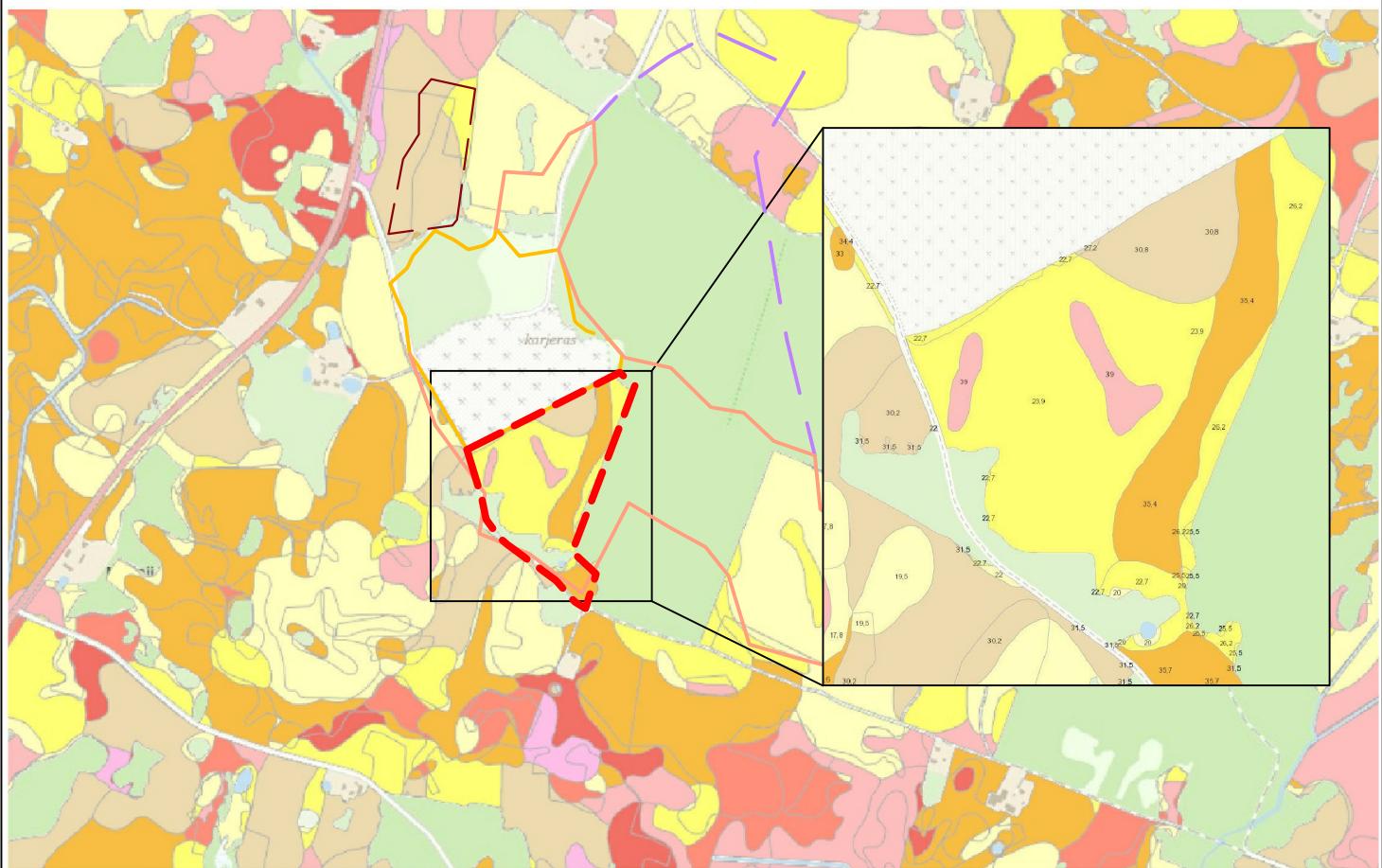

Naudojamos el. paslaugos: Dirvožemio erdvini duomen rinkinys M 1:10000 (Dirv_DR10LT, vyraujanti paviršiaus granuliometrin sudėtis pagal Fere), Žem lapis | null

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Smėlis (s)
- Rišlus smėlis (s1)
- Priesmėlis (ps)
- Smėlingas lengvas priemolis (sp)
- Smėlingas sunkus priemolis (sp2)
- Vidutinio sunkumo priemolis (p1)
- Sunkus priemolis (p2)
- Dulkiaškas priesmėlis (dps)
- Dulkiaškas lengvas priemolis (dp)
- Dulkiaškas vidutinis priemolis (dp1)
- Dulkiaškas sunkus priemolis (dp2)
- Smėlingas molis (sm)
- Dulkiaškas molis (dm)
- Molis (m)
- Durpė (d)
- Puvena (pv)

18 priedas. Išbraiža iš dirvožemio erdvinių duomenų rinkinio M 1:10000 (Dirv_DR10LT, vyraujanti paviršiaus granuliometrinė sudėtis pagal Fere)

Naudojamos el. paslaugos: Dirvožemio vertinimas (Dirv_DR10LT), Žem lapis | null

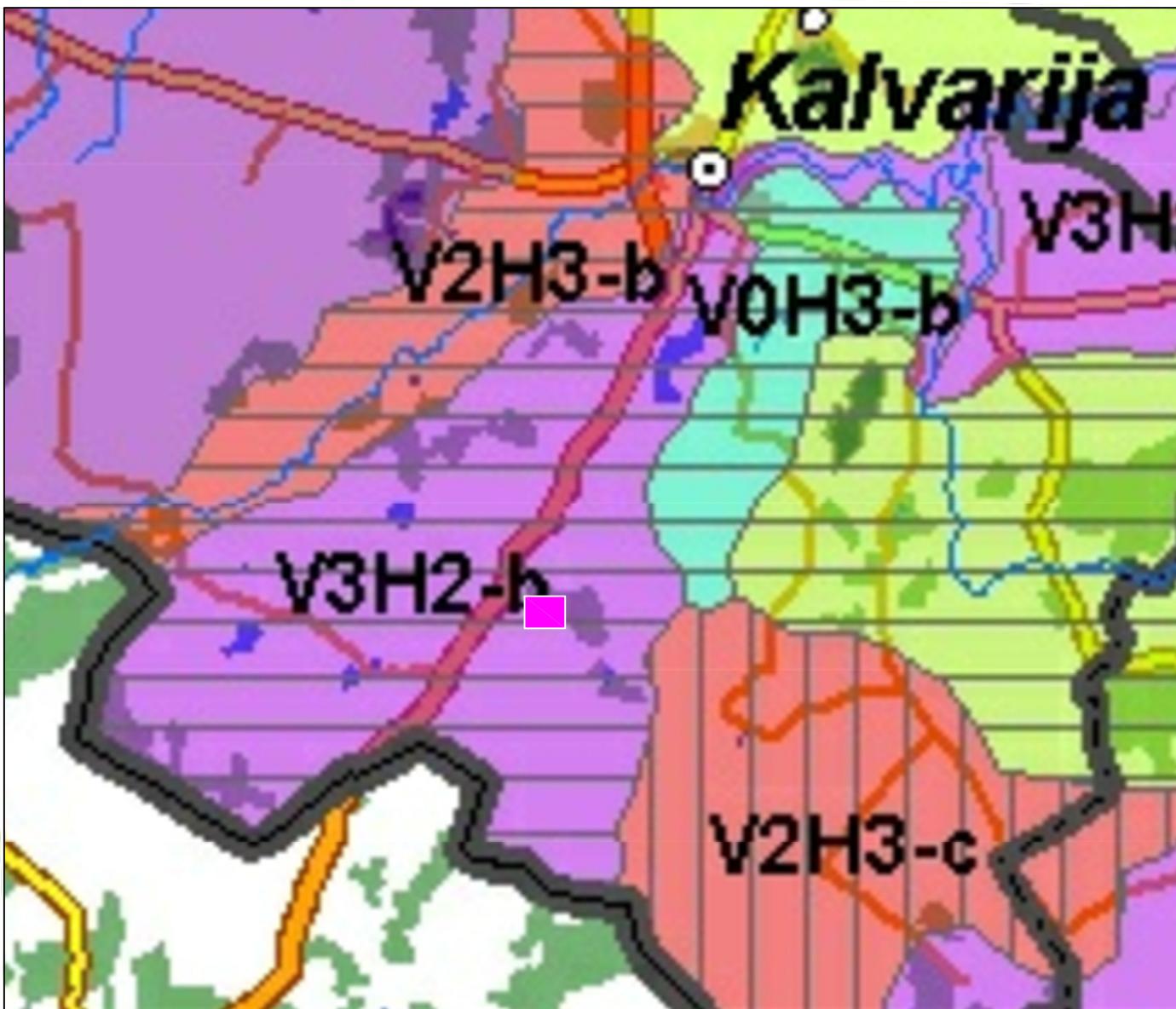
SUTARTINIAI ŽENKLAI

Dirvožemio našumo balas

- Néra duomenų
- 0,01 - 22,00
- 22,01 - 27,00
- 27,01 - 32,00
- 32,01 - 37,00
- 37,01 - 42,00
- 42,01 - 47,00
- 47,01 - 52,00
- 52,01 - 57,00
- 57,01 - 62,00
- 62,01 - 67,00
- 67,01 - 100,00

	Planuojamas naudoti Trakėnų žvyro ir smėlio telkinio plotas
	Detaliai išžvalgytas telkinio plotas
	Vl "Marijampolės regiono keliai" žvyro ir smėlio karjeras
	Detaliai 2015 m. išžvalgytų žvyro ir smėlio ištakų riba
	Parengtiniai išžvalgytas telkinio plotas

19 priedas. Išbraiža iš dirvožemio našumo balo erdvinių duomenų rinkinio M 1:10000 (Dirv_DR10LT, vertinimas)

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Žemės naudmenos

	Miškai
	Upės

Kiti ženklai

	Apskričių ribos
	Savivaldybių ribos
	Planuojamo naudoti telkinio vieta

Pamatiniai vizualinės struktūros tipai

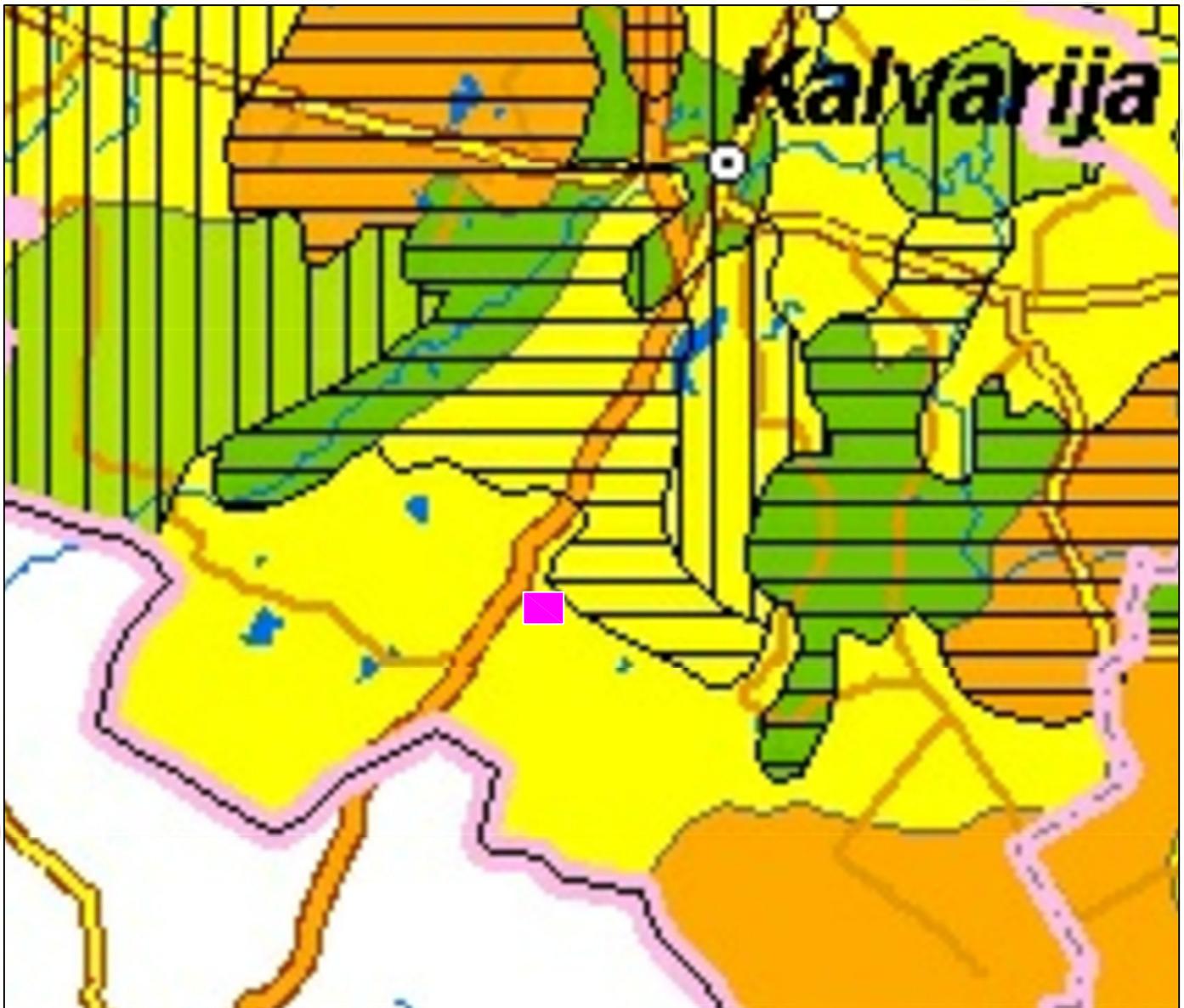
Vertikalioji ir horizontalioji saskaita

	V3H2	1. Vertikalioji saskaita (erdvi nis despektišumas)
	V2H2	V0 - neišreikšta vertikalioji saskaita (lygu minis kraštovaizdis su 1 lygmenis videotopais)
	V3H1	V1 - nežymi vertikalioji saskaita (banguotas bei lėkštaišiai slėnių kraštovaizdis su 2 lygmenų videotopų kompleksais)
	V2H1	V2 - vidutinė vertikalioji saskaita (kalvotas bei išreikšta slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais)
	V1H2	V3 - ypač raiški vertikalioji saskaita (stipriai kalvotas bei gilių slėnių kraštovaizdis su 4-5 lygmenų videotopų kompleksais)
	V1H0	2. Horizontalioji saskaita (erdvinis atvirumas)
	V0H3	H0 - vyraujančių uždarų neprāzvelgiamų erdvų kraštovaizdis
		H1 - vyraujančių pusiau uždarų iš dalies praežvelgia mūsų erdvų iš kraštovaizdis
		H2 - vyraujančių pusiau atvirų didžiajų dalimi apžvelgiamų erdvų kraštovaizdis
		H3 - vyraujančių atvirų plynai apžvelgiamų erdvų kraštovaizdis

Vizualinis dominantišumas

	a	3. Vizualinis dominantišumas
	b	a - kraštovaizdžio erdinėje struktūroje išreikštas vertikalų ir horizontalių dominantų kompleksas
	c	b - kraštovaizdžio erdinėje struktūroje išreikštis tik horizontalių dominantai
	d	c - kraštovaizdžio erdinėje struktūroje išreikštis tik vertikalūs dominantai

20 priedas. Išbraiža iš Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros žemėlapio M 1:400000

Geocheminės toposistemos pagal buferiškumo laipsnį

- Ypač didelio buferiškumo
- Labai didelio buferiškumo
- Didelio buferiškumo
- Vidutiniško buferiškumo
- Mažo buferiškumo
- Labai mažo buferiškumo
- Ypač mažo buferiškumo

Geocheminės toposistemos pagal migracinių struktūros tipą

- Akumuliujančios
- Salyginai akumuliujančios
- Subalansuotų srautų
- Salyginai išsklaidančios
- Išsklaidančios

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Kiti ženklai

- Planuojamo naudoti telkinio vieta

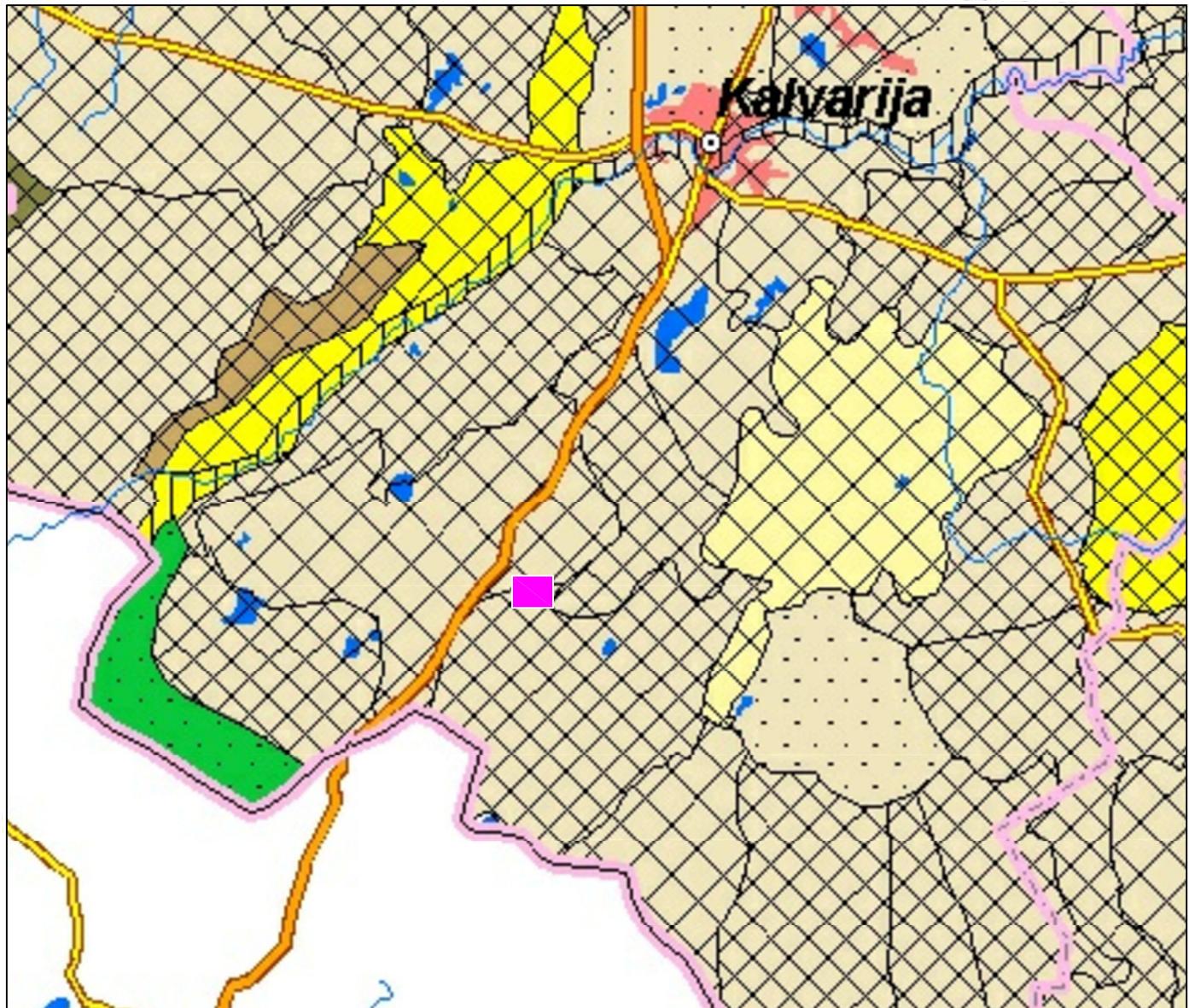
Automobilių keliai

- Magistraliniai keliai
- Krašto keliai

Savivaldybių ribos

Vandens telkiniai

- Ežerai ir tvenkiniai
- Plotinės upės
- Upės

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Vandens telkiniai

- Ežerai ir tvenkiniai
- Plotinės upės
- Upės
- Užstatyto teritorijos

Horizontalioji biomorfotopų struktūra

- Porėtas fominis
- Mozaikinis stambusis
- Mozaikinis smulkusis
- Koridorinis

Vertikalioji biomorfotopų struktūra

Plotu vyraujantys (> 50%) kraštovaizdžio biomorfostruktūros elementai	Aukštis	Kontrastingumas		
		Didelis	Vidutinis	Mažas
Miškai	Didelis			
Agrokompleksai ir/arba pelkės (miškų plotai > 500 ha)	Pereinamasis			
Agrokompleksai ir/arba pelkės (miškų plotai < 500 ha)				
Pievos ir ganyklos	Mažas			
Vandens telkiniai	Povandeniniai horizontai			

Kiti ženklai

- Planuojamo naudoti telkinio vieta

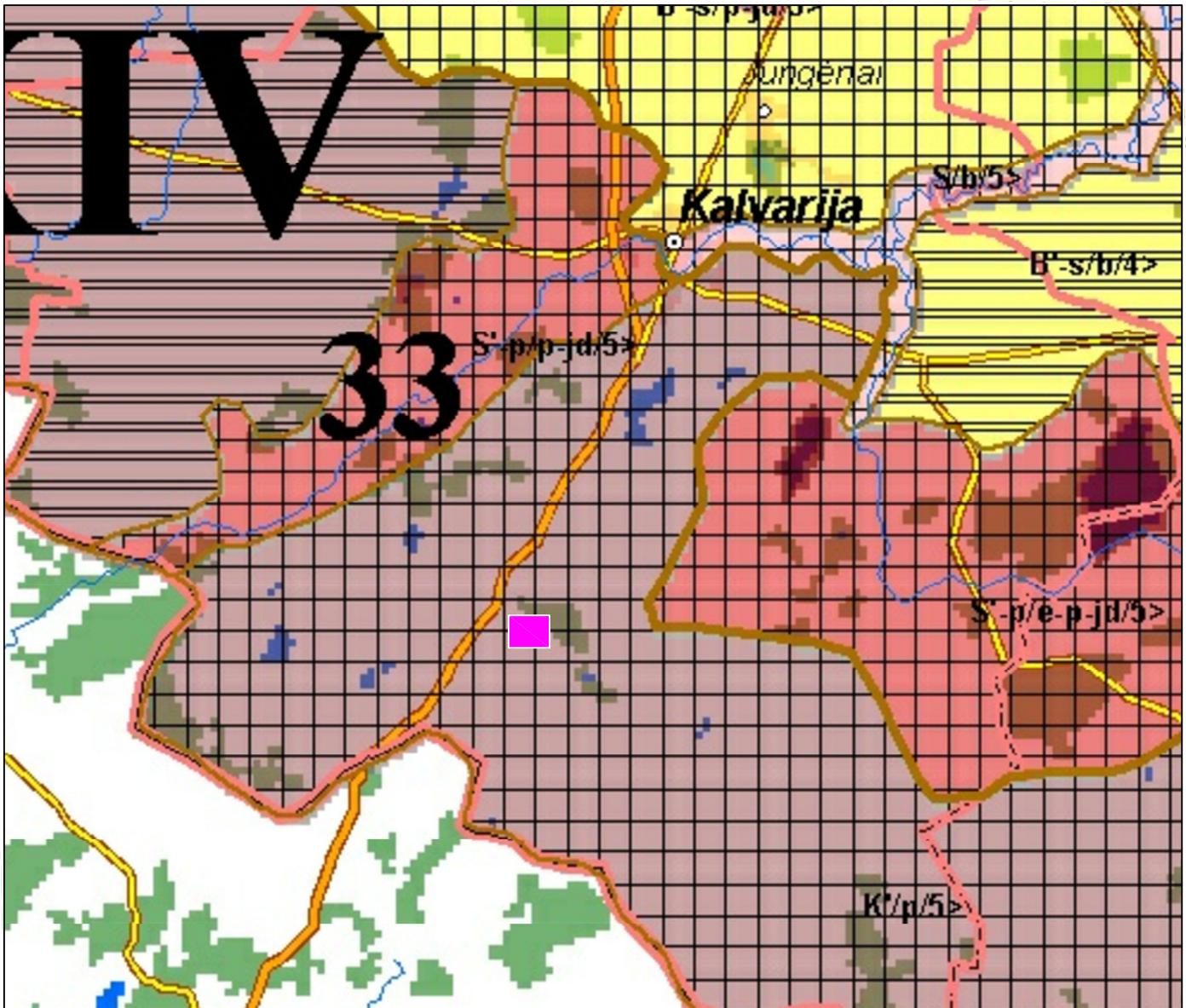
Automobilių keliai

- Magistraliniai keliai

- Krašto keliai

Administracinių ribos

- Savivaldybių ribos

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Žemės naudmenos

- Miškai
- Upės
- Bendrasis gamtinis kraštovaizdžio pobūdis (skliausteliuose - porajonio indeksse esantis kodas)
  - Smėlingų banguotų plynaukščių kraštovaizdis (B)
  - Senslėnių kraštovaizdis (S')
  - Slėnių kraštovaizdis (S)
  - Molingų lygumų kraštovaizdis (L')
  - Smėlingų lygumų kraštovaizdis (L)
  - Ežerynų kraštovaizdis (E')
  - Moreninių kalvynų kraštovaizdis (K')
  - Moreninių gubrių kraštovaizdis (G)

Kraštovaizdžio sukultūrinimo pobūdis (skliausteliuose - porajonio indeksse esantis kodas)

- Pelkinis kraštovaizdis (0)
- Miškingas kraštovaizdis (1)
- Miškingas agrarinis kraštovaizdis (2)
- Miškingas mažai urbanizuotas kraštovaizdis (3)
- Agrarinis kraštovaizdis (4)
- Agrarinis mažai urbanizuotas kraštovaizdis (5)
- Agrarinis urbanizuotas (6)

Kiti ženklai

K/p/5> - ploto teritorijoje parajonio indeksai

XIV - srities numeris

33 - rajono numeris

Fiziogeninio pamato bruožai (papildančios ypatybės)

s - slėniuotumas

e - ežeruotumas

t - terasuotumas

p - pelkėtumas

Vyraujantys medynai

p - pušis

e - eglė

bl - baltalksnis

l - liepa

jd - juodalksnis

Sukultūrinimo pobūdis 0-6>

Papildančios architektūrinės kraštovaizdžio savybės

A1 - etnokultūriškumas

A2 - architektūrinis stilingumas

A3 - urbanistinių kompleksų aukštingumas

Administracinių ribos, kelai, kitos ribos

— Savivaldybių ribos

— Magistraliniai kelai

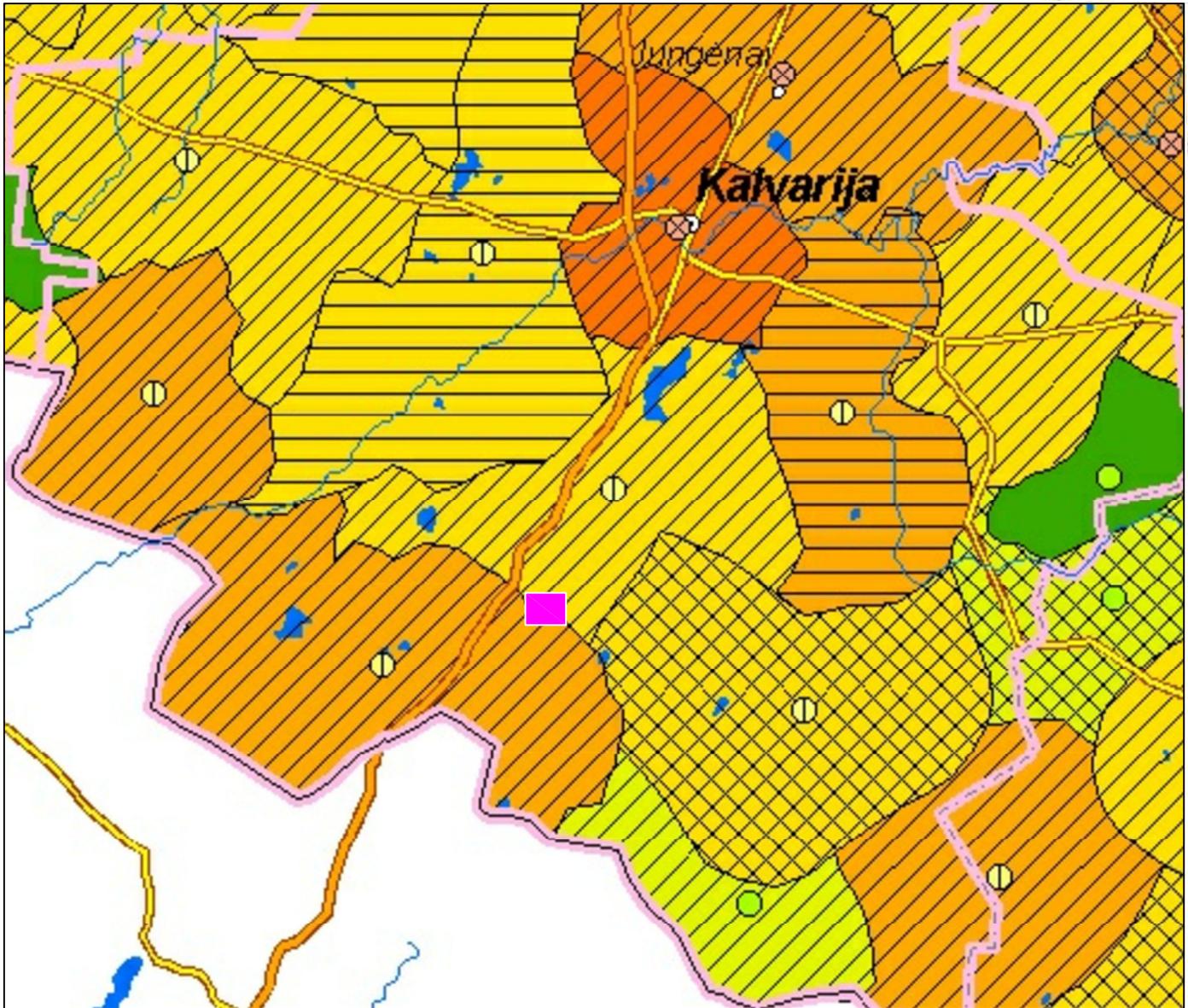
— Kraštovaizdžio ruožų ribos

— Kraštovaizdžio sričių ribos

— Kraštovaizdžio rajonų ribos

— Kraštovaizdžio porajonių ribos

Planuojamo naudoti telkinio vieta

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Plotinės technogenizacijos tipas

- Pramoninio-gyvenamojo užstatymo
- Pramoninė-kasybos
- Stambios urbanizacijos agrarinė
- Vidutiniškos urbanizacijos agrarinė
- Kaimų agrarinė
- Vienkieminių agarinė
- Stambios urbanizacijos natūraliuose plotuose
- Vidutiniškos urbanizacijos natūraliuose plotuose
- Kaimų natūraliuose plotuose
- Vienkieminių natūraliuose plotuose

Infrastruktūros tinklo tankumas km/kv.km

	0,000 - 0,500
	0,501 - 1,000
	1,001 - 1,500
	1,501 - 2,000
	2,001 - 7,381

Technomorfoto urbanistinės struktūros tipas

- Ištisinio užstatymo
- Spindulinis
- Ašinis
- Išbarstytais

Kiti ženklai

- Planuojamo naudoti telkinio vieta

Automobilių kelai

- Magistraliniai kelai
- Krašto kelai

Administracinių ribos

- Savivaldybių ribos

Vandens telkiniai

- Ežerai ir tvenkiniai
- Plotinės upės
- Upės